

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä

TALOUSARVIO 2019

TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2021

Yhteistyötoimikunta 29.10.2018
Omistajaohjausryhmä 29.10.2018
Yhtymähallitus 31.10.2018
Pyhäjoen kunnanvaltuusto
Raahen kaupunginvaltuusto
Siikajoen kunnanvaltuusto

Sisällysluettelo

	SIVU
KUNTAYHTYMÄN JOHTAJAN YHTEENVETO	3
1 TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT	4
1.1 Johdanto	4
1.2 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus	4
1.3 Väestön hyvinvointi sekä sosiaali- ja terveystalouden käyttö	5
1.4 Sosiaali- ja terveystalouden kustannukset	12
1.5 Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä	14
1.6 Maisema-vertailu 2017	19
2 LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS VALTUUSTOKAUDELLE 2017-2020	21
2.1 Valtuustokaudelta 2013-2016 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi	21
2.2 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	23
2.3 Kuntastrategioiden painopisteet ja linjaukset	23
2.4 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat	24
2.5 Hyvinvointisuunnitelma	24
3 HYVINVOINTIKUNTAYHTYMÄN STRATEGIA, TAVOITTEET JA PALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN	28
3.1 Strategia ja tavoitteet	28
3.2 Palvelujen järjestäminen	32
3.3 Kehittämishankkeet	33
3.4 Tuloslaskelma 2018	34
3.5 Tulosalueiden tuloslaskelmat 2018	36
4 INVESTOINNIT	40
5 RAHOITUSLASKELMA	41
6 PALVELUSOPIMUS 2019	42
6.1 Palvelusopimuksen 2019 keskeiset kehittämiskohteet	42
6.2 Palvelusopimuksen rakenne ja raportointi	44
Taulukot ja graafit	
Tuoteryhmien kustannusosuudet 2016 - ta 2019	64
Kuntaosuuksien muutos 2011 - ta 2019	68
Erikoissairaanhoidon kuntaosuuksien muutos 2011 - ta 2019	68
Erikoissairaanhoidon kuntaosuudet oma toiminta ja ostopalvelut yhteensä 2012 - ta 2019	69
Tuoteryhmien osuudet nettokustannuksista 2011 ja ta 2019	70
Kuntien osuudet nettokustannuksista ta 2019	71
Nettokustannukset euroa/asukas ta 2019	72
Kululajien osuudet tuoteryhmän toimintakuluista ta 2019	73
Aikuisten psykososiaalisten palvelujen tuotteiden nettokustannukset 2012 - ta 2019	74
Hoidon ja hoivan tuotteiden nettokustannukset 2012 - ta 2019	75
Hoidon ja hoivan tuotteiden nettokustannukset 2012 - ta 2019	76
Perhepalvelujen tuotteiden nettokustannukset 2012 - ta 2019	77
Vammaispalvelujen tuoteosuudet 2012 - ta 2019	78
Avopalvelujen ja palveluasumisen ja laitoshoidon nettokustannukset 2012 - ta 2019	79
Avopalvelujen tuoteosuudet 2012 - ta 2019	80
Palveluasumisen ja laitoshoidon tuoteosuudet 2012- ta 2019	81
Palveluasumisen ja laitoshoidon hoitopäivät 2015 - ta 2019	82
LÄHTEET	83

Kuntayhtymän johtajan yhteenveto

Hyvinvointikuntayhtymän toiminnan kohde on sosiaali- ja terveyspalveluja ja arjen tukea tarvitseva asiakas. Järjestämme palvelut niin, että ne yhdessä muun toimintaympäristön kanssa tukevat ihmisten toimintakykyä ja kotona pärjäämistä. Tästä syystä talousarvion painopisteinä ovat edelleen avohoidon kehittäminen ja kotiin annettavien palvelujen ja tuen vahvistaminen. Asiakkaiden arjen sujumisen varmistamiseksi tarvitaan enemmän palvelujen jalkautumista sinne, missä ihmiset elävät arkeaan. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin vahvistamiseen ja arjessa pärjäämisen tukemiseen suunnataan lisää voimavaroja. Ikäihmisten osalta jatketaan avohoidon ja kuntoutuksen varaan rakentuvien palvelujen kehittämistä. Terveystieteiden huollossa varmistetaan hyvin toimivat perusterveydenhuollon palvelut ja niitä tukevat peruserikoissairaanhoidon palvelut omalla alueella.

Maakunta- ja sote-uudistukseen varaudutaan vahvistamalla palvelutuotannon kilpailukykyä, palveluseteliin pohjautuvaa monituottajuutta sekä sähköisiä palveluja. Palvelutuotannossa hyödynnetään lisäksi maakunnallisia tuotantoyhtiöitä mm. työterveyshuollossa ja laboratoriotoiminnassa.

Hyvinvointikuntayhtymän palvelutuotannossa tapahtuvat rakenteelliset muutokset näkyvät talousarviossa. Osa omasta palvelutuotannosta siirtyy palvelusetelillä rahoitettavaksi yksityiseksi tuotannoksi ja myös osa aikaisemmin ostopalveluina toteutetuista asiakaspalveluista siirtyy palvelusetelillä rahoitettavaksi. Nämä muutokset vähentävät palkkakustannuksia ja ostopalvelukustannuksia sekä lisäävät vastavasti avustusmenoja, joihin palvelusetelimenot talousarviossa käsitellään. Muutokset vähentävät sekä bruttomenoja että tuloja, mutta nettomenoihin muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta.

Talousarvion toimintakulut ovat yhteensä 127.745.220 euroa, jossa lisäystä edelliseen vuoteen 2.161.033 euroa eli 1,72 %. Toimintatuotot ilman jäsenkuntalaskutusta ovat 15.869.353 euroa, jossa vähennystä edelliseen vuoteen 1.296.749 euroa eli 7,55 %. Jäsenkuntalaskutus on 113.500.000 euroa, jossa kasvua edelliseen vuoteen 3.500.000 euroa eli 3,18 %. Kasvu on korkea verrattuna vuosien 2012-17 kasvuun, joka on ollut keskimäärin 0,6 % vuodessa. Kasvuun vaikuttaa sopimusten mukaiset palkankorotukset, voimakas hinnannousu lääkäripäivystyksen ostohinnoissa sekä palvelukysynnän kasvu erityisesti vanhuspalveluissa, vammaispalveluissa ja perhepalveluissa. Kasvusta huolimatta talousarvio on tiukka ja edellyttää tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamista kaikessa palvelutuotannossa.

Hyvinvointikuntayhtymän strategia tähtää siihen, että kuntalaiset huolehtivat omasta hyvinvoinnistaan ja käyttävät aktiivisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisiä palveluja ja muuta hyvinvointitekniologiaa. Voimavarat ja osaaminen kohdistetaan asiakkaiden todellisten tarpeiden mukaan siten, että hyvinvointikuntayhtymän peruspalvelut tukevat oikea-aikaisesti ja joustavasti asiakkaiden omaehtoista hyvinvointia, kotona pärjäämistä ja kuntoutumista. Nämä strategiset linjaukset ovat vaikuttaneet siihen, että vuodeosastohoidon sekä pitkäaikaisen laitoshoidon ja tehostetun palveluasumisen kysyntä ei ole kasvanut samassa suhteessa väestön ikääntymisen kanssa ja voimavaroja on voitu ohjata avohoitoon. Palvelujen integraatio on parantunut ja toimii, jonka seurauksena erikoissairaanhoidon kustannuskehitys on ollut maltillista.

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän toimintamallilla kyetään tuottamaan hyvät palvelut kilpailukykyisin kustannuksin. Vuoden 2016 valtakunnallisessa, tarvevakioituilla kustannuksilla tehdyssä vertailussa hyvinvointikuntayhtymän kunnat sijoittuvat maan kolmenkymmenen edullisimman joukkoon.

Tulevina vuosina joudutaan väistämättä varautumaan väestön ikääntymisen aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun ja siitä johtuviin kustannusten lisäykseen, joita ei enää kaikkia voida kattaa rakenteellisilla muutoksilla niin kuin menneinä vuosina. Lasten, nuorten ja perheiden palvelutarpeisiin tulee kyetä vastaamaan varhaisessa vaiheessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulun sekä muiden alueella olevien toimijoiden kanssa. Vanhemmuuden varhainen tukeminen ja lasten kasvuympäristöissä tapahtuva hyvinvoinnin vahvistaminen on koko seutukunnan elinvoiman rakentumisen pohja.

Pienetkin asiat, jos ne vaikuttaa itsepintaisesti ja kaiken aikaa, saavat suuria aikaan!

Hannu Kallunki
kuntayhtymän johtaja

1 Talousarvion ja -suunnitelman yleisperustelut

1.1 Johdanto

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän tehtävänä on jäsenkuntiensa puolesta järjestää Raahen seudun väestön tarvitsemat lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen ja ympäristöterveydenhuollon palveluja. Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Raahen kaupunki sekä Pyhäjoen ja Siikajoen kunnat.

Hyvinvointikuntayhtymän toimintaa ohjaa vuosiksi 2010 - 2020 laadittu strategia, joka päivitettiin vuoden 2015 aikana. Lisäksi toimintaa ohjaavat seutukunnassa laaditut Mielenterveys- ja päihdestrategia, Toimiva arki - hyvinvoiva lapsi, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä Aktiivinen ja toimintakykyinen ikään- tynyt, suunnitelma ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi eli ikäsuunnitelma vuoteen 2025.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä ohjaa terveydenhuoltolain mukaisesti kerran valtuustokaudessa laadittava seutukunnallinen laaja hyvinvointikertomus. Tämä talousarvio ja -suunnitelma sisältää valtuustokauden 2017-2021 laajan hyvinvointikertomuksen (luku 2).

1.2 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus

Talousarvion rakenne

Kuntayhtymän toiminnan ja talouden suunnittelu-, ohjaus- ja seurantajärjestelmänä käytetään Kuntamaisema Oy:n tuottamaa Maisema -mallia. Koko seudun sosiaali- ja terveydenhuollon osalta on ensimmäisen kerran toteutettu mallin mukainen benchmarking-analyysi vuosien 2009 tiedoilla. Jäsenkuntien vuoden 2017 sosiaali- ja terveydenhuollon asukaskohtaisten kokonaiskustannusten vertailua Maisema-kuntiin ja kehittämistavoitteita on esitetty yleisperustelujen lopussa luvussa 1.6.

Maisema -mallin palvelurakenne / suurtuotteet:

- Aikuissosiaalityö
- Aikuisten psykososiaaliset palvelut
- Erikoissairaanhoido, oma toiminta
- Erikoissairaanhoido, ostopalvelut (shp)
- Hoito ja hoivapalvelut
- Kuntoutus
- Perhepalvelut
- Suun terveydenhuolto
- Vammaispalvelut
- Vastaanottopalvelut
- Projektit

Suurtuotteet jakautuvat Maisema -mallissa tuoteryhmiin, jotka jakautuvat edelleen resurssitaulukoihin yksiköittäin ja toiminnoittain. Maisema -mallin resurssitaulukot vastaavat kuntayhtymän organisaation kustannuspaikkajakoa. Talousarviossa 2019 palveluita on yhtenäistetty maakuntien tietojohdamisen työvälineenä käytettävän sote-tietopakettirakenteen suuntaiseksi. Palvelusopimusosa sisältää Maisema-taulukot kokoomataulukkona ja tuoteryhmittäin sekä kuntayhtymätasolla että jäsenkunnittain.

Talousarvion sitovuus

Jäsenkuntien valtuustoihin nähden yhtymähallitusta sitoo talousarvion Maisema-kokoomataulukon nettomenot yhteensä (= jäsenkuntien kustannusosuudet yhteensä), kuntayhtymän tavoitteet, lainakannan muutos ja investointimenot yhteensä. Maisema-kokoomataulukko on esitetty palvelusopimusosan luvussa 6, kuntayhtymän tavoitteet luvussa 3, lainakannan muutos rahoitusosassa luvussa 5 ja investointimenot investointiosassa luvussa 4.

Taulukko 1. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuudesta:

Maisema-kokoomataulukon nettomenot (jäsenkuntien kustannusosuudet)	113 500 000
Investointien bruttomenot	1 943 200
Lainakannan muutos (pitkäaikaisten lainojen vähennys)	-387 000

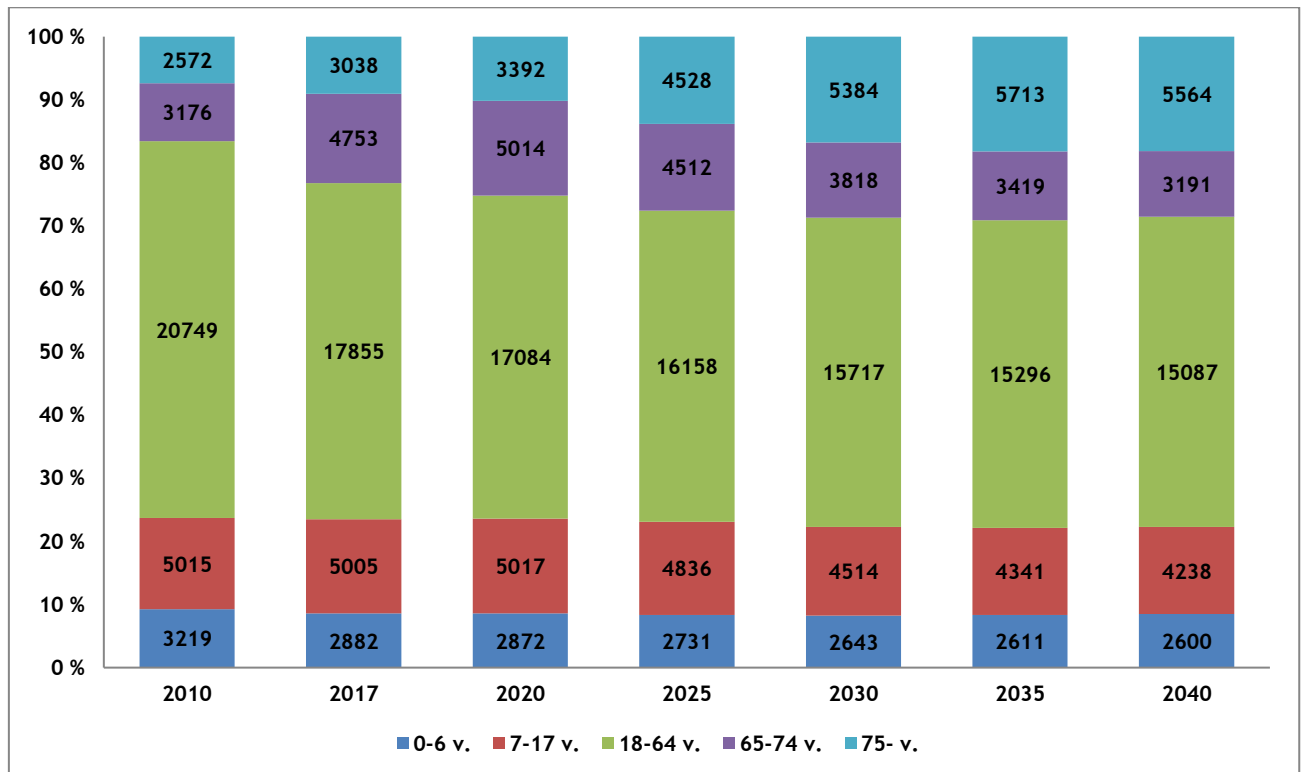
Lisäksi kuntayhtymällä voi olla käytössä lyhytaikaista joukkovelkakirjalainaa (kuntatodistukset) maksuvalmiutta varten enintään 5 000 000 euroa.

1.3 Väestön hyvinvointi sekä sosiaali- ja terveystalouden käyttö

Raahen seutukunnassa oli vuonna 2017 yhteensä 33 533 asukasta, joista 7 887 (24 %) oli alle 18-vuotiaita ja 7 791 (23 %) oli 65 vuotta täyttäneitä (taulukko 2). Käytettävissä olevan väestöennusteen mukaan seutukunnan alueella on vuonna 2025 lapsia ja nuoria noin 320 vähemmän, työkäisiä 1 700 vähemmän ja 65 vuotta täyttäneitä 1 250 enemmän kuin vuonna 2017 (kuvio 1). Alueella käynnistyneet suurhankkeet saattavat kuitenkin vaikuttaa väestökehitykseen ja palvelujen kysyntään.

Taulukko 2. Raahen seutukunnan väestö ikäryhmittäin 31.12.2017 (Tilastokeskus)

	0-6 v.	7-15 v.	16-17 v.	18-29 v.	30-64 v.	65-74 v.	75- v.	Yhteensä
Pyhäjoki	242	374	81	315	1 289	517	371	3 189
Raahen seutu	2 123	3 014	639	2 781	10 679	3 546	2 219	25 001
Siikajoki	517	761	136	544	2 247	690	448	5 343
Yhteensä	2 882	4 149	856	3 640	14 215	4 753	3 038	33 533

Kuvio 1. Väestö vuonna 2010 ja 2017 sekä väestöennuste vuosille 2020 - 2040 ikäryhmittäin Raahen seutukunnassa vuoden 2015 väestöennusteen mukaan (Tilastokeskus)

Seuraavissa taulukoissa (taulukot 3 - 8) on esitetty Raahen seutukunnan asukkaiden hyvinvointiin ja hyvinvoinnin taustalla oleviin tekijöihin liittyviä indikaattoritietoja. Ne on tuotettu sähköisen hyvinvointikertomuksen (www.hyvinvointikertomus.fi) avulla. Se poimii uusimmat saatavilla olevat tiedot valtakunnallisista tietokannoista.

Taulukoissa ensimmäisessä sarakkeessa oleva Muutos-ympyrä ilmaisee **indikaattorin arvon muutosta prosentteina viiden vuoden takaiseen verrattuna**. Luvun ympärillä olevan ympyrän paksuus ilmaisee muutoksen voimakkuutta: mitä paksumpi ympyrän kehä on, sitä suurempi on muutos.

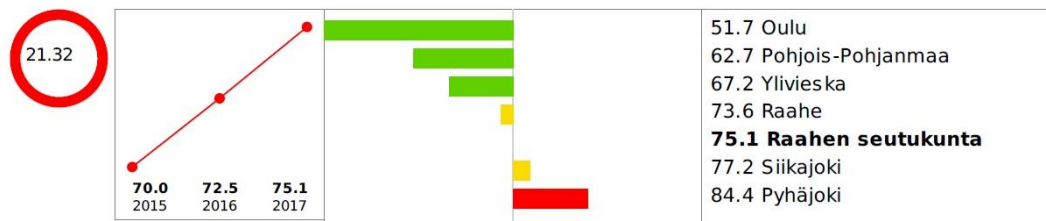
Toisessa sarakkeessa oleva Suunta-kuvaaja havainnollistaa **viimeisimpiä saatavilla olevia indikaattoriarvoja ja niiden kehitystä** Raahen seutukunnassa keskimäärin.

Kuvaajien (ympyrät ja viivakaaviot) **väri** ilmaisee, onko muutos arvioitu myönteiseksi vai kielteiseksi. Vihreä kuvaa myönteistä muutosta ja punainen kielteistä. Harmaa kuvaaja ilmaisee, ettei voida sanoa, onko muutos myönteinen vai kielteinen.

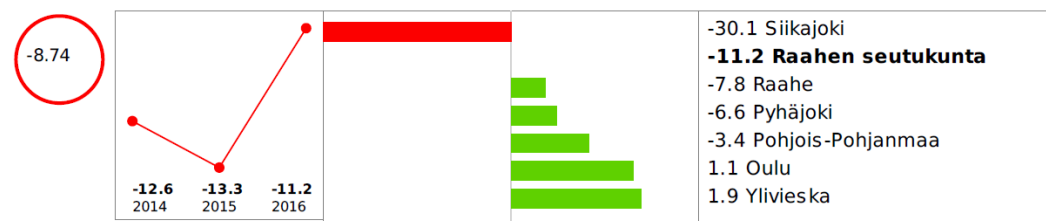
Kolmannessa ja neljännessä sarakkeessa näkyvät **vertailuun valitut kunnat ja alueet**. Luvut ilmaisevat indikaattorin arvoja Raahen seutukuntaan verrattuna. Vihreä palkki ilmaisee, että vertailukunnan tilanne on parempi ja punainen palkki ilmaisee, että vertailukunnan tilanne on huonompi kuin Raahen seutukunnassa keskimäärin. Keltainen palkki tarkoittaa, että vertailukunnassa ei ole parempi eikä huonompi tilanne kuin Raahen seutukunnassa keskimäärin. Harmaa palkki kertoo, että indikaattorin arvoa ei voi määrittellä myönteiseksi eikä kielteiseksi asiaksi.

Taulukko 3. Väestö

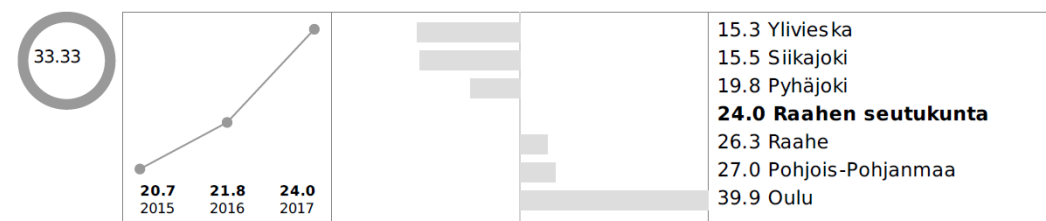
Huoltosuhde, demografinen

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

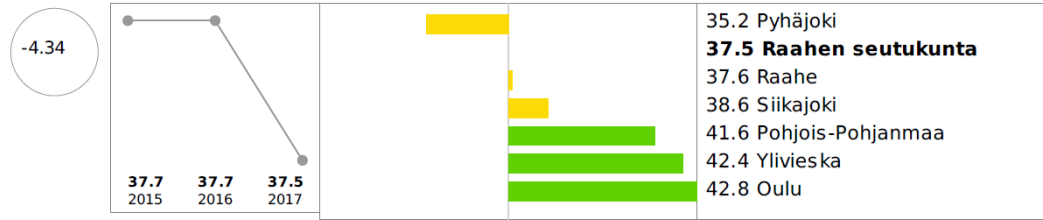

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

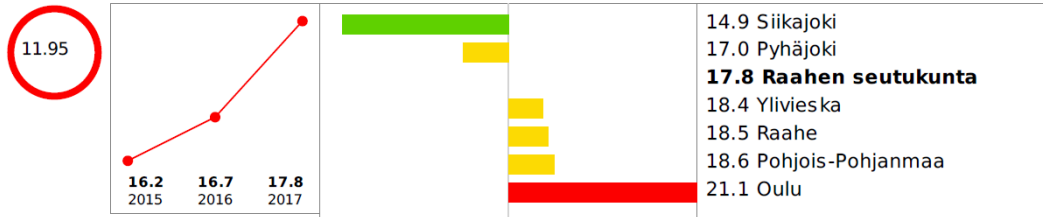

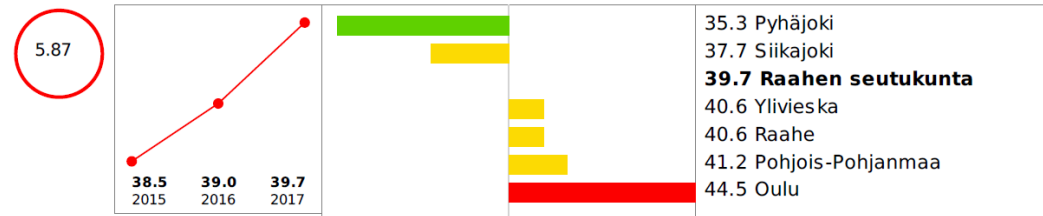
Lapsiperheet, % perheistä

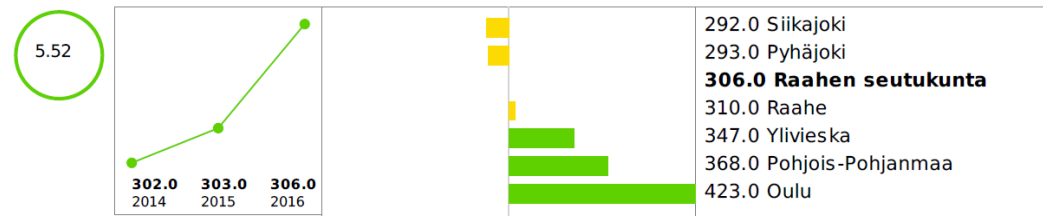
Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

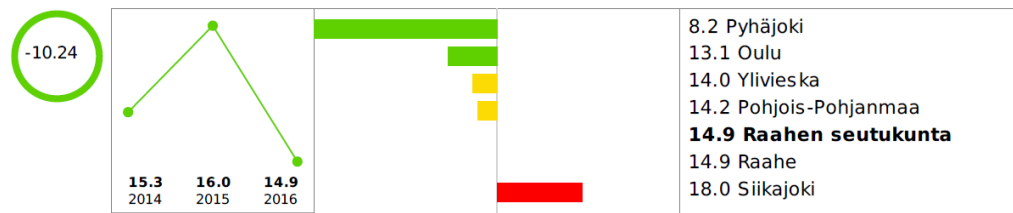

Koulutustasomittain

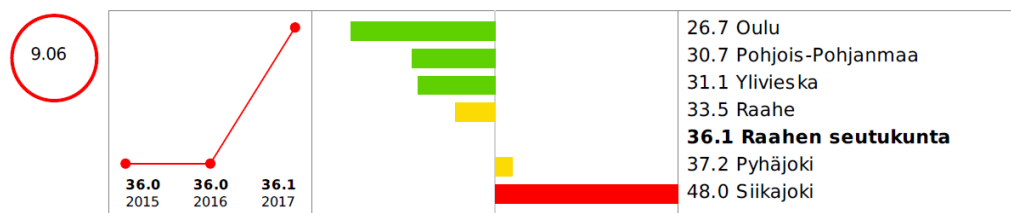

Taulukko 4. Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Lasten pienituloisuusaste

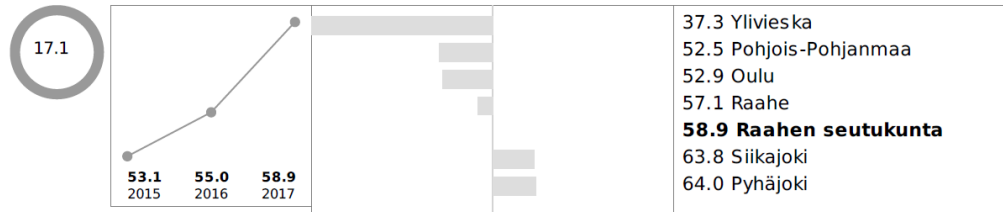

Ahtaasti asuvat lapsiasutokunnat, % kaikista lapsiasutokunnista

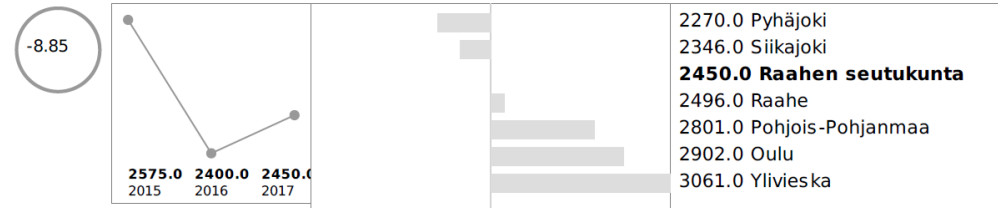

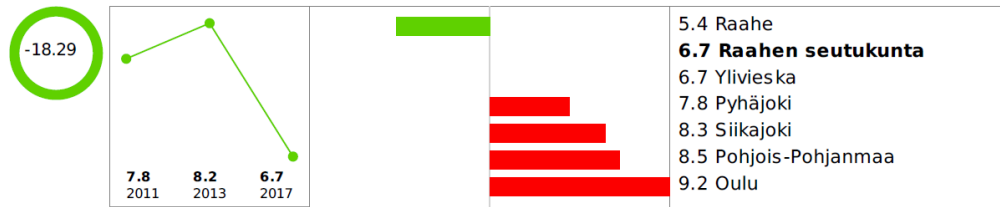
Lasten päivähoitossa olleet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä

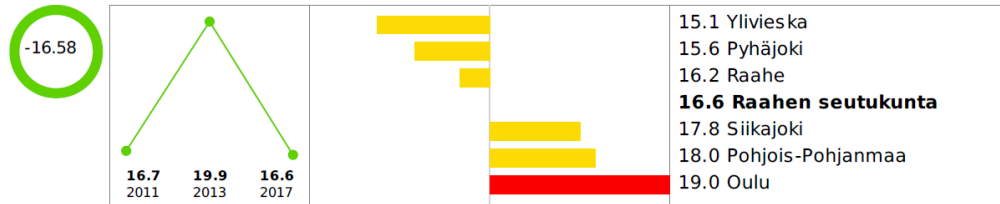
Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

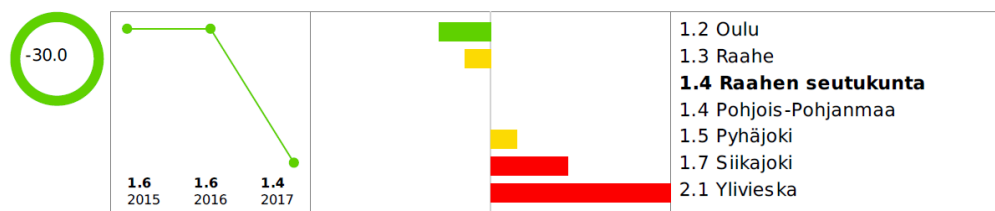

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

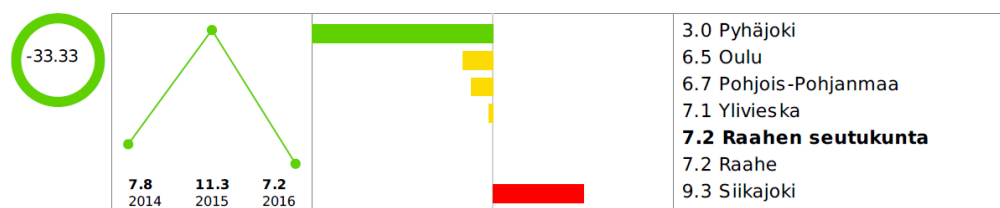

Taulukko 5. Nuoret ja nuoret aikuiset

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

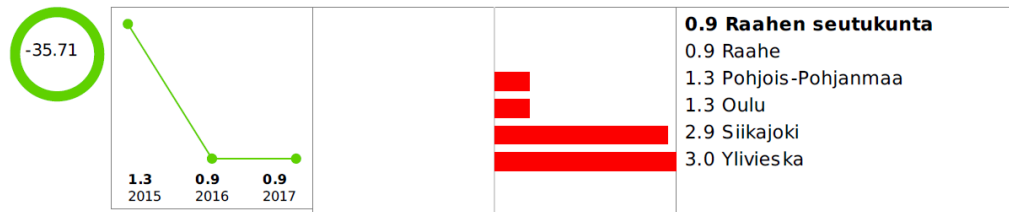
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

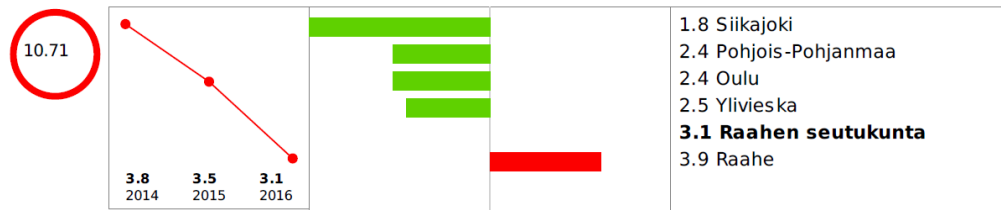

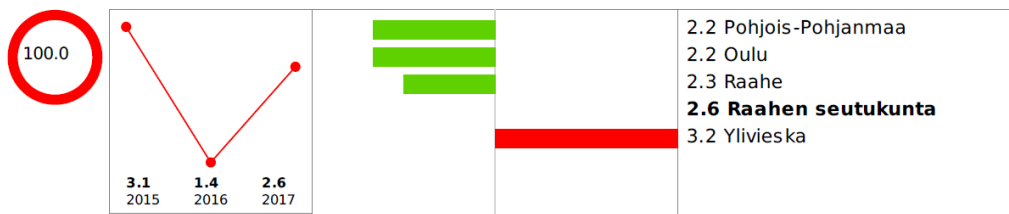
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 20-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

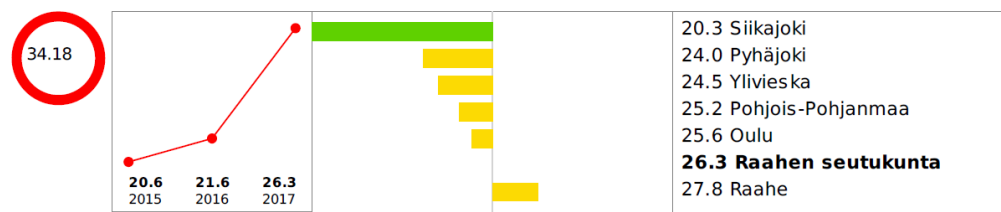

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

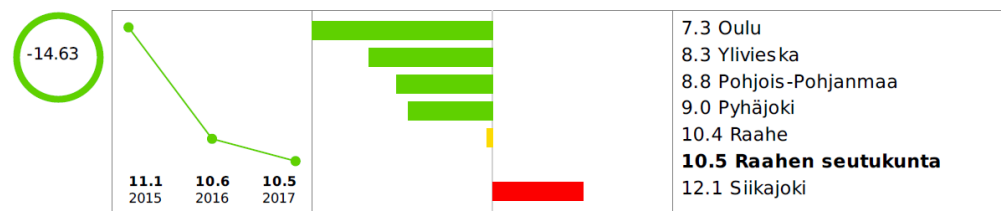

Taulukko 6. Työikäiset

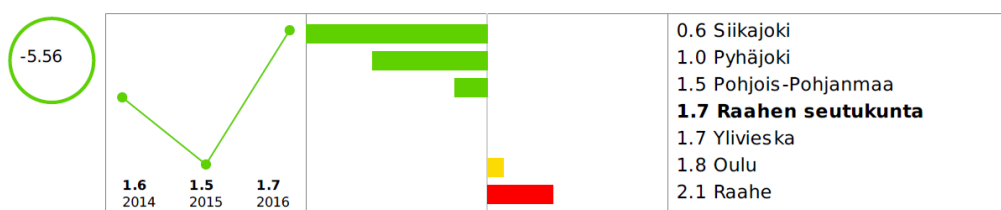
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

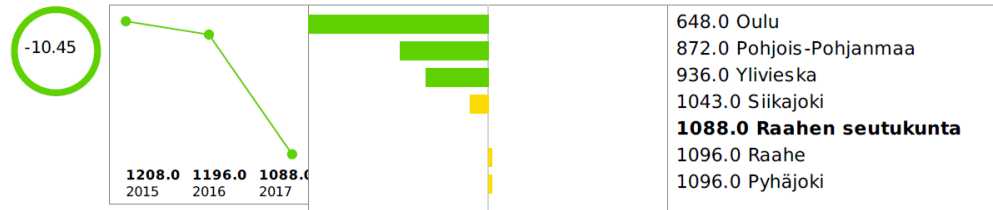

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

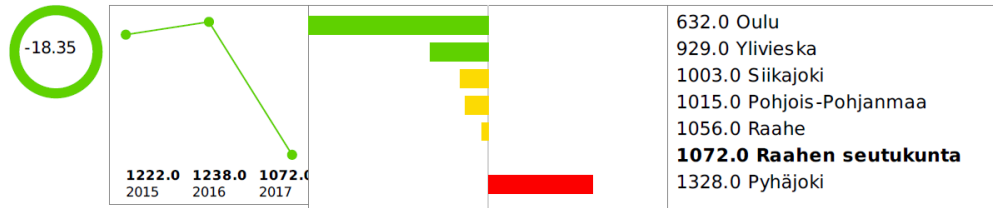

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

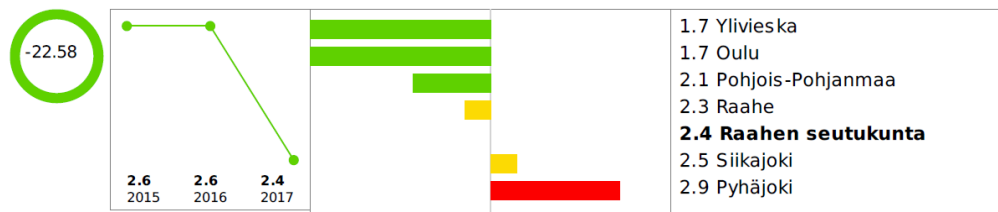

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

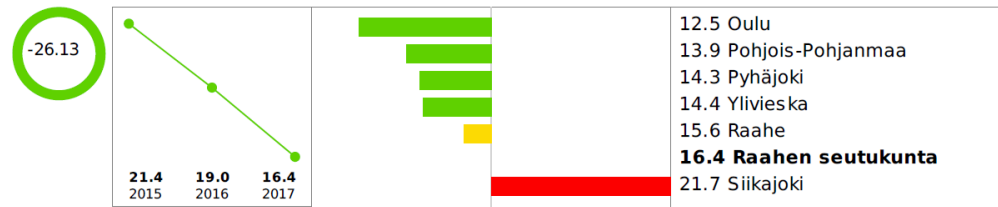

Taulukko 7. Ikäihmiset

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

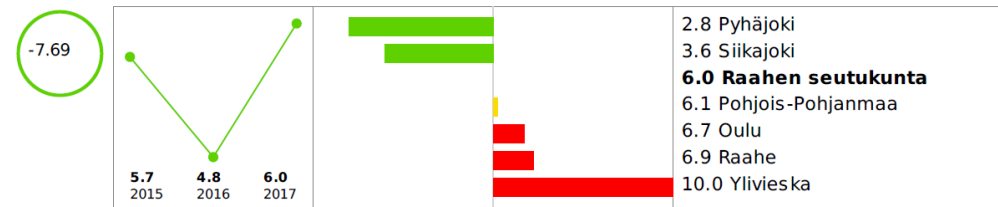

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Taulukko 8. Turvallisuus

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

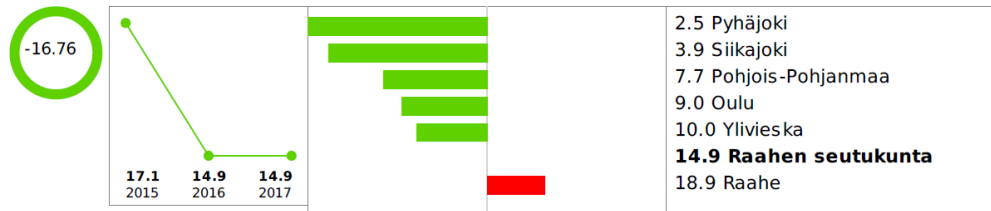

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

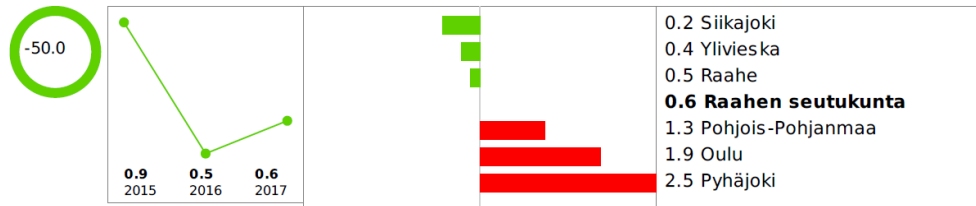

Päihtyneiden säilöönnotot / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet huumauserikokset / 1 000 asukasta

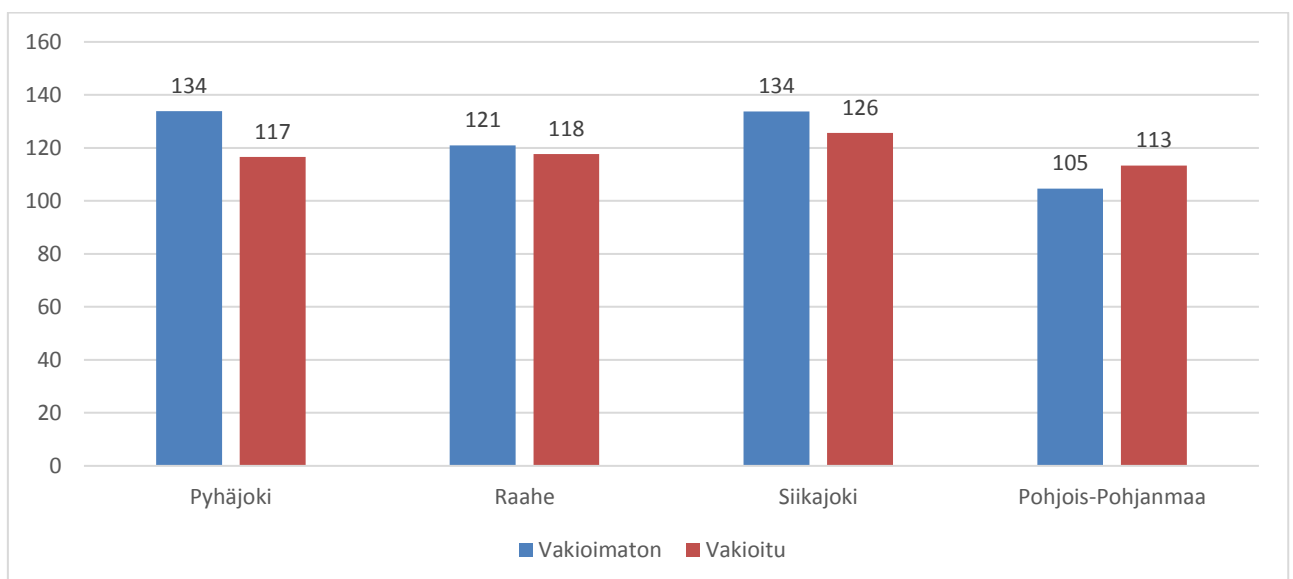

Työttömyysaste oli laskenut 2,2 %-yksikköä vuoden takaisesta ja oli Raahen seutukunnassa elokuun 2018 lopussa 7,8 %. Nuorten, yli 50-vuotiaiden ja pitkäaikaistyöttömien määrä oli vähentynyt. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2018).

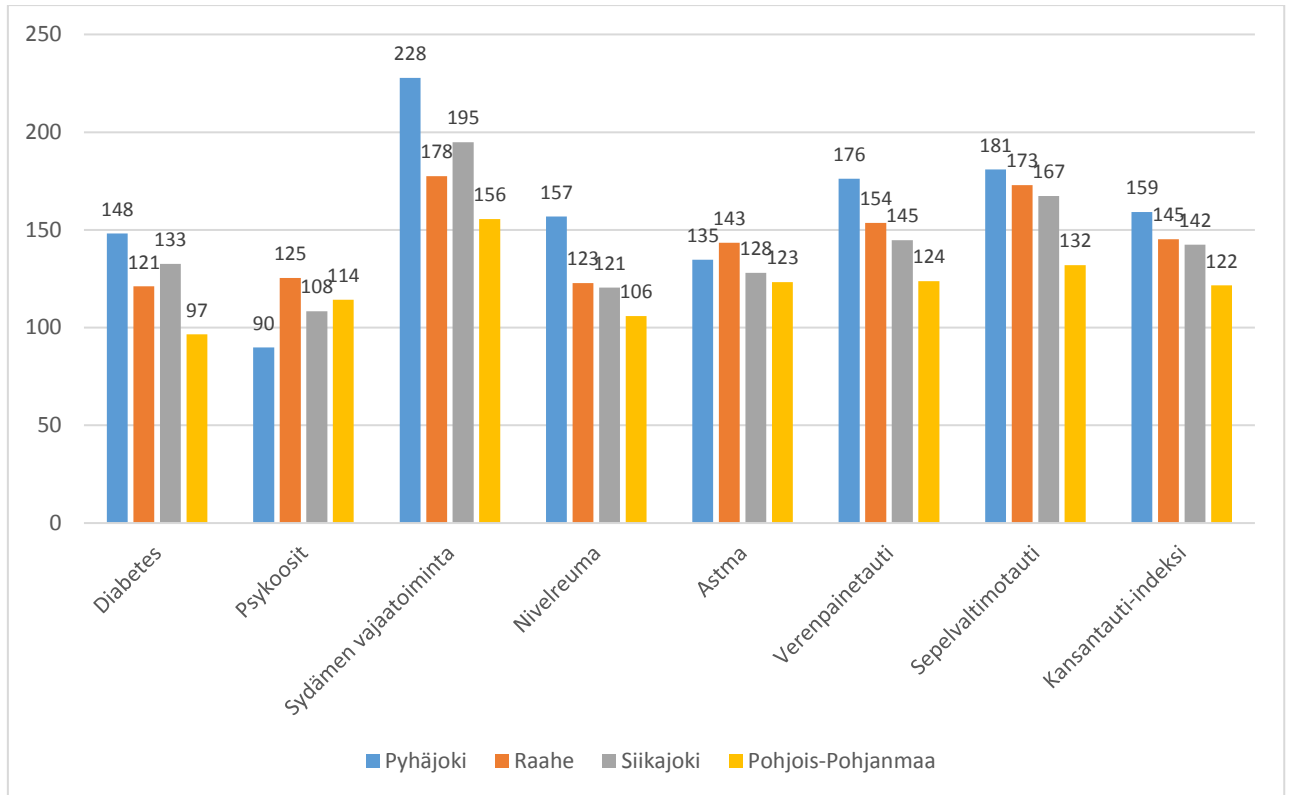
Kunnille on laskettu Kelan rekisteritietojen avulla sairastavuus- ja kansantauti-indeksit. Indeksit kertovat, miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan keskiarvoon (= 100). Vakioidussa indeksissä on poistettu väestön ikä- ja sukupuolirakenteesta johtuvat erot vakioimalla indeksiluvut iän ja sukupuolen mukaan ja se mahdollistaa alueiden välisen vertailun tästä riippumatta. Vakioimaton indeksi kuvastaa alueelle kohdentuvaa sairastavuustaakkaa ja on olennaisempi esimerkiksi kustannuksia arvioitaessa.

Kelan sairastavuusindeksi perustuu kolmeen rekisterimuuttajaan: kuolleisuus, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus työkäisistä ja erityiskorvattaviin lääkkeisiin, rajoitetusti peruskorvattaviin lääkkeisiin tai ruokavaliokorvauksiin oikeutettujen osuus väestöstä. Kansantauti-indeksit kertovat, kuinka yleisiä niin sanottujen kansantautien erityiskorvausoikeudet ovat suhteessa koko maan keskiarvoon (= 100).

Seutukunnan kuntien vakioitu ja vakioimaton sairastavuusindeksi sekä vakioimattomat kansantauti-indeksit on esitetty kuvioissa 2-3. Vakioimattomat indeksiluvut olivat pääosin maakunnan keskitason yläpuolella.

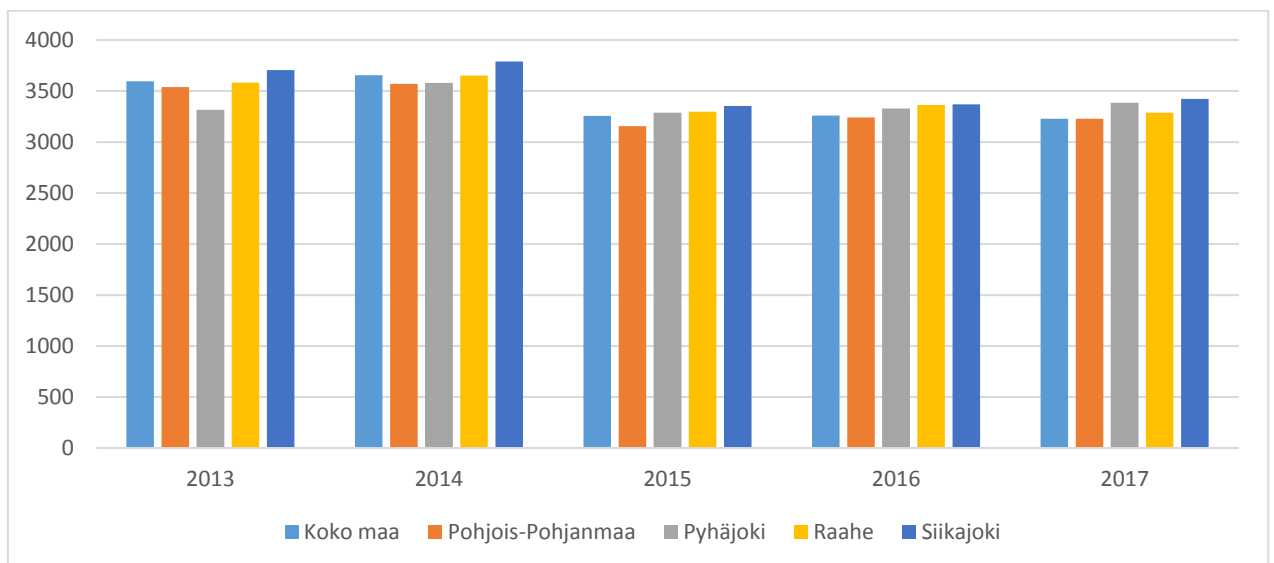
Kuvio 2. Kelan sairastavuusindeksiluvut Raahen seutukunnan ja Pohjois-Pohjanmaan alueella 2016 (Kela)

Kuvio 3. Kelan vakioimattomat kansantauti-indeksiluvut Raahen seutukunnan kunnissa ja Pohjois-Pohjanmaalla 2016 (Kela)

1.4 Sosiaali- ja terveystoiminnan kustannukset

Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset ilman tarvevakiointia (varhaiskasvatus ei mukana v. 2015 alkaen) olivat Raahen seutukunnassa vuonna 2017 hieman maakunnan ja koko maan keskitasoa korkeammat (kuvio 4). (SOTKANet).

Kuvio 4. Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset (pl. varhaiskasvatus 2015-) euroa / asukas (SOTKANet)

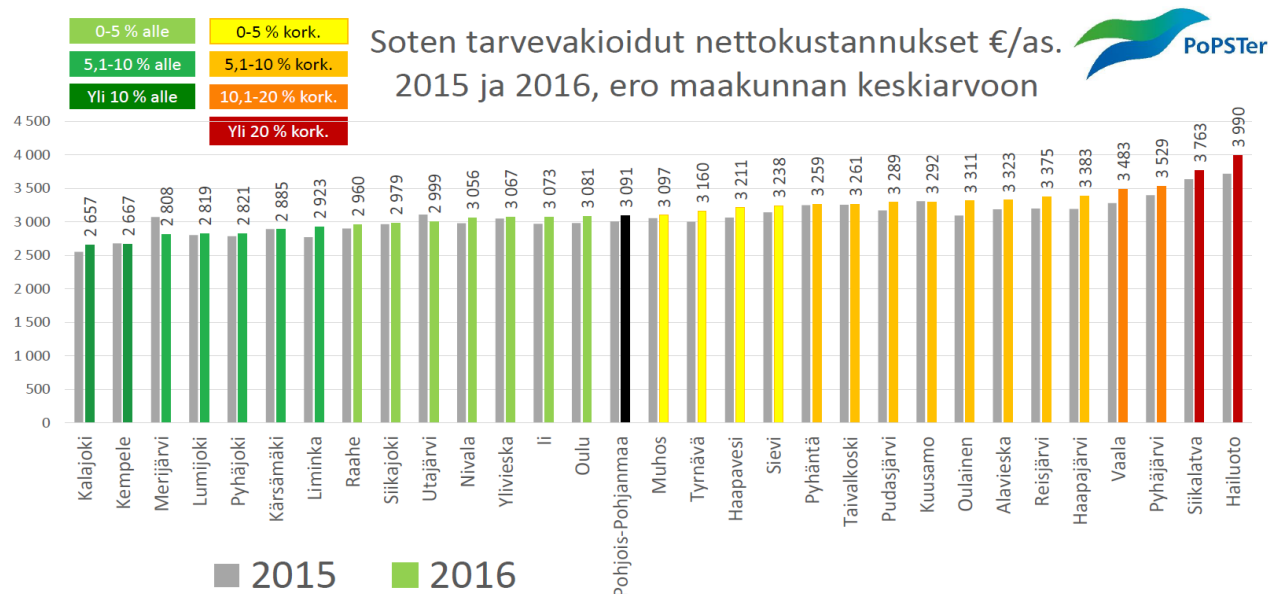

Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioiden menojen indeksiluku kuvaa kunnan asukaskohtaisia menoja suhteutettuna palvelujen tarpeeseen. Näin poistetaan kuntien erilaisen väestörakenteen, sairastavuuden ja muiden palvelujen tarpeeseen vaikuttavien tekijöiden vaikutus. Maan keskiarvoa kuvataan luvulla 100. Mitä korkeampi indeksiluku on, sitä suuremmat ovat menot suhteessa tarpeeseen. Seutukunnan alueella tarvevakioiden menojen indeksi oli vuonna 2016 alle maan ja maakunnan keskiarvon (taulukko 9).

Raahen seudun kunnat sijoittuvat sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioiduilla kustannuksilla mitattuna maakunnan edullisimpien kuntien joukkoon (kuvio 5) ja se on jäsenkuntien asettama tavoite.

Taulukko 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot vuonna 2016 (Mäcklin & Seppälä 2018)

Kunta	Nettomenot Euroa/asukas	Nettomenot, indeksi Koko maa=100	Tarvekerroin Koko maa=1,00	Tarvevakioidut menot, in- deksi Koko maa=100
Pyhäjoki	3 190	104	1,19	88
Raahe	3 161	103	1,13	91
Siikajoki	3 260	107	1,13	94
Pohjois-Pohjanmaa	3 045	100	1,04	96

Kuvio 5. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut kustannukset Pohjois-Pohjanmaan kunnissa 2015 ja 2016 (PoPSTer-hanke / Tilastokeskus ja Sotkanet 2017)

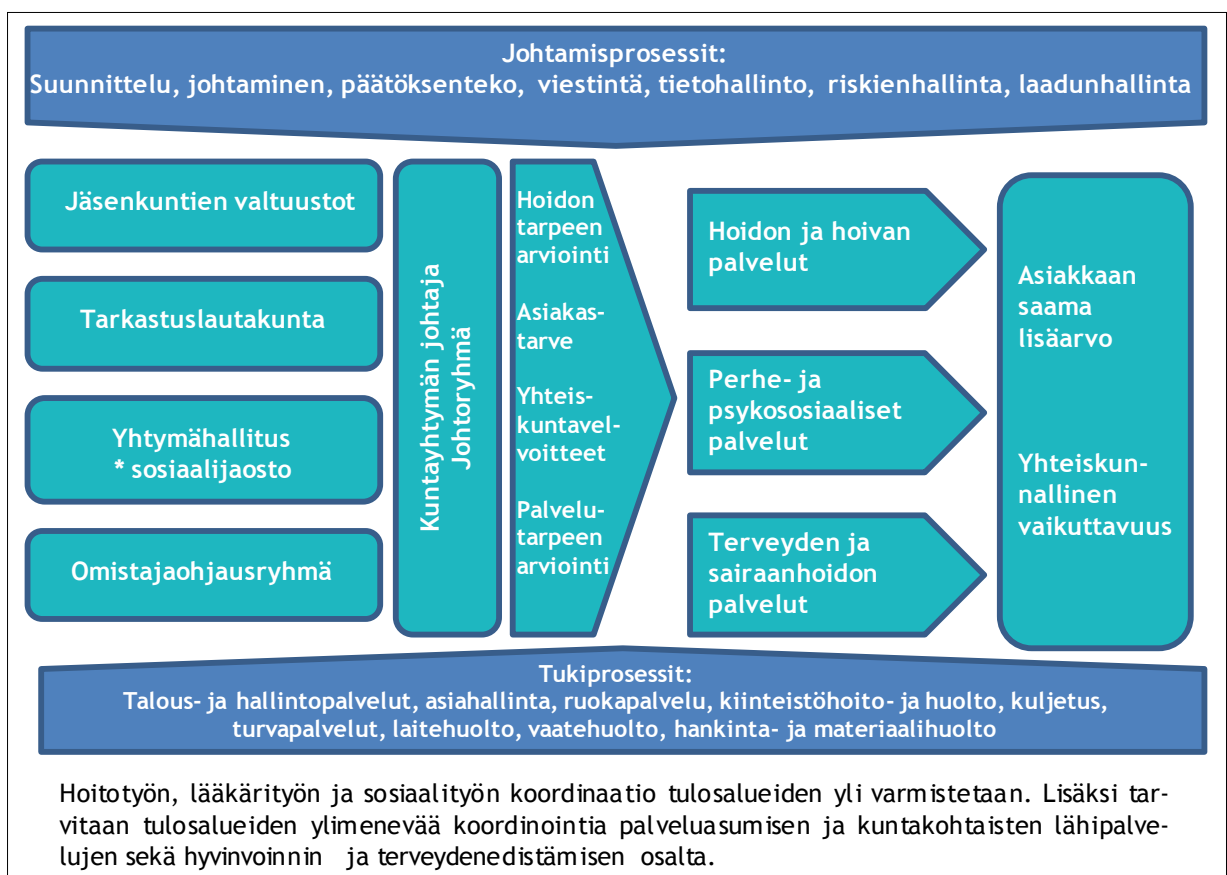
1.5 Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä

Organisaatio

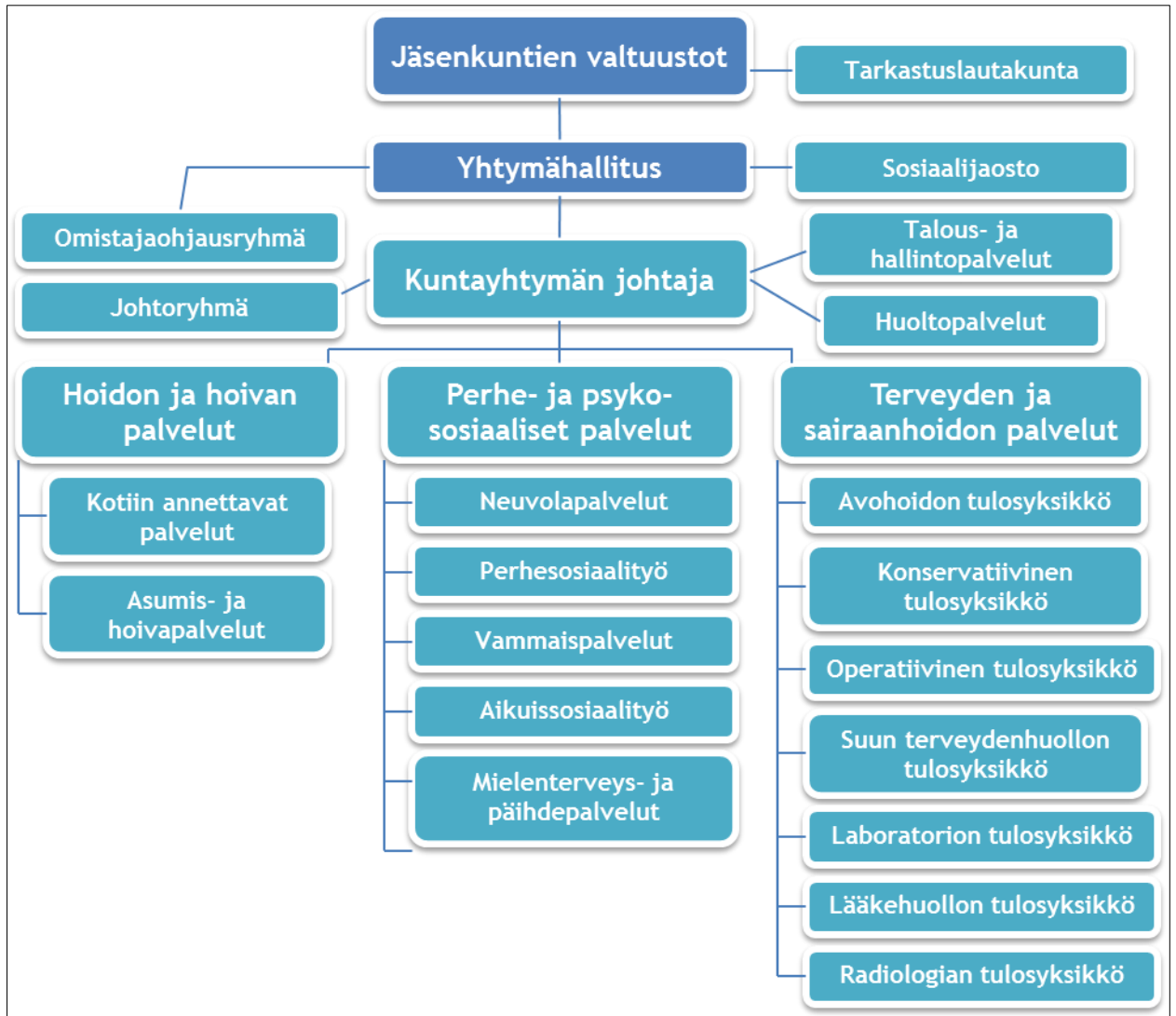
Hyvinvointikuntayhtymän perussopimuksen mukaan jäsenkuntien valtuustot käyttävät yhtäpitävin päätöksin kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa. Jos jäsenkuntien valtuustot eivät saa syntymään yhtäpitäviä päätöksiä, kutsutaan koolle yhtymäkokous. Hallinnon ja talouden tarkastamista varten jäsenkuntien valtuustot valitsevat tarkastuslautakunnan. Jäsenkuntien valtuustot valitsevat yhtymähallituksen, joka vastaa kuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta soveltuvin osin Kuntalain 39 §:n tarkoittamalla tavalla. Yhtymähallituksella on sosiaalijaosto, joka toimii kuntayhtymän toimialaan liittyvissä asioissa laissa tarkoitettuna monijäsenenä toimielimenä ja käyttää tälle toimielimelle ko. lainsäädännössä säädettyä ratkaisuvalltaa yksilökohtaista huoltoa ja palveluja koskeissa asioissa.

Omistajaohjausryhmä koordinoi kuntayhtymän kehittämistä ja valvoo budjetin toteutumista sekä edistää kuntayhtymän ja jäsenkuntien yhteistyötä. Omistajaohjausryhmän jäseniä ovat jäsenkuntien kunnanjohtajat, yhtymähallituksen puheenjohtaja ja kuntayhtymän johtaja.

Kuntayhtymän ydinprosessit ja rakenne on esitetty kuviossa 6. Organisaatio jakautuu kolmeen tulosalueeseen, jotka koostuvat tulosyksiköistä kuvion 7 osoittamalla tavalla. Kuntayhtymän organisaatiota johtaa kuntayhtymän johtaja. Kokonaisjohtamisen ja toimintojen yhteensovittamisen tukena toimii johtoryhmä, johon kuuluvat kuntayhtymän johtaja, tulosalueiden johtajat sekä muut kuntayhtymän johtajan määräämät henkilöt.

Kuvio 6. Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän ydinprosessit ja rakenne v. 2019

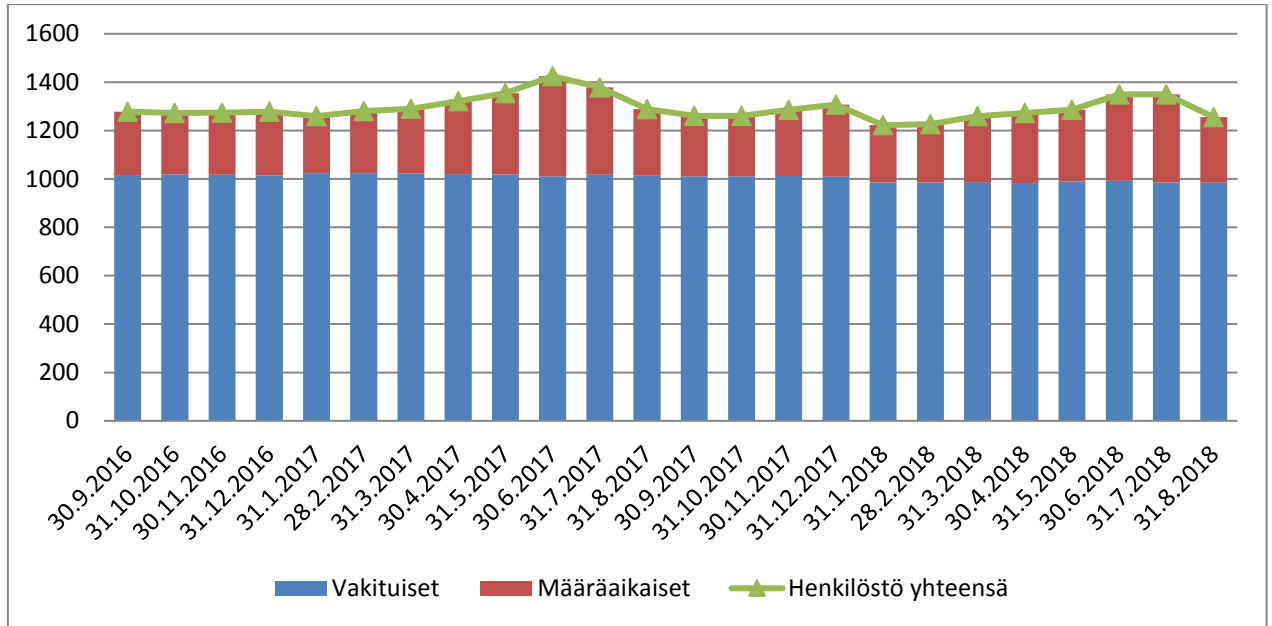
Kuvio 7. Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän organisaatio 2019

Henkilöstö

Henkilöstömäärä oli vuonna 2018 elokuun 31. päivänä 1 255, joista 984 vakituudessa palvelussuhteessa olevaa ja 271 määräaikaisessa palvelussuhteessa olevaa.

Palvelukeskus Puistolanta toiminta on siirtynyt 17.9.2018 ja Siikajoenkylän kotihoidon toiminta siirtyy syksyn 2018 aikana liikkeenluovutuksena Attendo Oy:lle, liikkeenluovutuksen kohteena on yhteensä 14 henkilöä. Laboratoriotoiminnot siirtyvät liikkeenluovutuksella 1.9.2019 Nordlab Oy: n toiminnaksi. Liikkeenluovutuksen kohteena on 26 henkilöä. Palvelukeskus Ukonmäki siirtyy palvelusetelin piiriin ja henkilöstö (26 henkilöä) liikkeenluovutuksena Attendo Oy: lle 1.11.2019.

Henkilöstömäärässä ei oleteta talousarviovuoden 2019 aikana tapahtuvan muita merkittäviä muutoksia. Toimintaa kehitetään strategian mukaisesti laitoshoitopainotteisesta avohoitopainotteiseksi. Eläköitymisen ennakoidaan olevan noin 3,5 % vuonna 2019.

Kuvio 8. Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän henkilöstömäärä 30.9.2016 - 31.8.2018

Taulukko 10. Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän henkilöstömäärä 30.9.2016 - 31.8.2018

Päivämäärä	Vakituiset	Määräaikaiset	Yhteensä
30.9.2016	1016	262	1278
31.10.2016	1019	254	1273
30.11.2016	1017	257	1274
31.12.2016	1014	264	1278
31.1.2017	1024	235	1259
28.2.2017	1024	257	1281
31.3.2017	1023	267	1290
30.4.2017	1020	302	1322
31.5.2017	1018	336	1354
30.6.2017	1010	415	1425
31.7.2017	1017	361	1378
31.8.2017	1013	276	1289
30.9.2017	1010	251	1261
31.10.2017	1011	250	1261
30.11.2017	1012	274	1286
31.12.2017	1009	298	1307
31.1.2018	986	236	1222
28.2.2018	986	240	1226
31.3.2018	987	273	1260
30.4.2018	983	290	1273
31.5.2018	989	297	1286
30.6.2018	992	357	1349
31.7.2018	986	364	1350
31.8.2018	984	271	1255

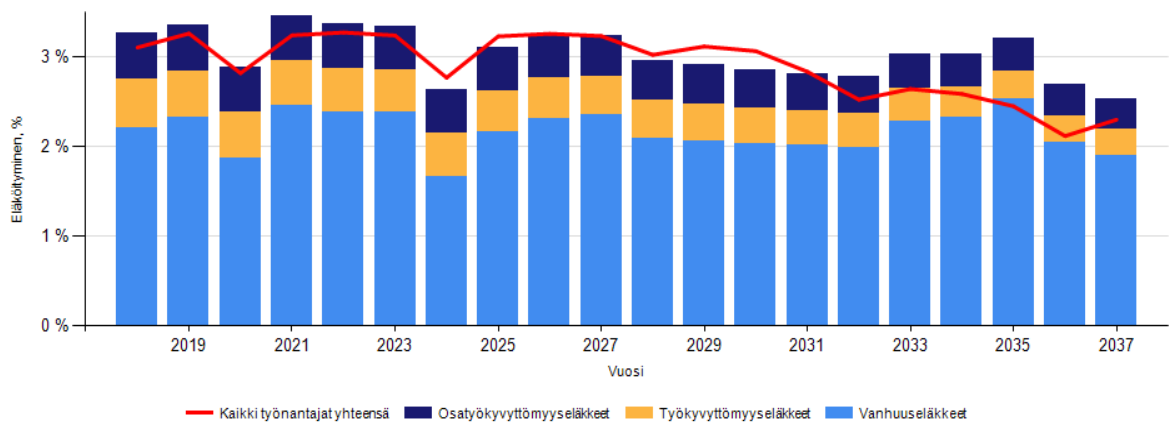

Taulukko 11. Eläkepoistumaennuste hyvinvointikuntayhtymässä 2017 - 2035 (Kuntien eläkevakuutus).

Vakuutettujen eläköitymisennuste 2018 - 2037

Vuosi	Vanhuuseläkkeet, henk.	Työkyvyttömyyseläkkeet, henk.	Osatyökyvyttömyyseläkkeet, henk.	Eläkkeet yhteensä, henk.	Eläkkeet, % 2016 tilanteesta	Eläkkeet yhteensä %, kaikki työnantajat yhteensä
2018	28	7	7	41	3,2	3,1
2019	29	7	6	42	3,3	3,3
2020	24	7	6	37	2,9	2,8
2021	31	6	6	44	3,5	3,2
2022	30	6	6	43	3,4	3,3
2023	30	6	6	42	3,3	3,2
2024	21	6	6	33	2,6	2,8
2025	27	6	6	39	3,1	3,2
2026	29	6	6	41	3,2	3,3
2027	30	5	6	41	3,2	3,2
2028	26	5	6	38	3,0	3,0
2029	26	5	5	37	2,9	3,1

Eläköitymisennuste 2018 - 2037

Kuvio 9. Kunta-alan eläke-ennuste eri eläkelajeittain

Taulukko 12. Eläkepoistumaennuste ammattiryhmittäin hyvinvointikuntayhtymässä 2018-2037

Eläköitymisennuste

Ammattiluokka	Vakuutetut	2018 - 2022,		2023 - 2027		2028 - 2032		2033 - 2037	
		Henk.	%	Henk.	%	Henk.	%	Henk.	%
Lähihoitajat	407	69	17,0	62	15,2	56	13,8	51	12,5
Sairaanhoitajat	226	24	10,6	28	12,4	37	16,4	41	18,1
Sosiaalialan ohjaajat	121	16	13,2	17	14,0	17	14,0	16	13,2
Sairaala- ja laitospulaiset	66	18	27,3	11	16,7	10	15,2	8	12,1
Sosiaalialan hoitajat	63	13	20,6	13	20,6	10	15,9	8	12,7
Johdon sihteerit ja osastosihteerit	33	9	27,3	7	21,2	5	15,2	5	15,2
Terveystenhoitajat	32	5	15,6	4	12,5	4	12,5	6	18,8
Yleislääkärit	31	2	6,5	2	6,5	3	9,7	3	9,7
Hammashoitajat	28	5	17,9	6	21,4	6	21,4	5	17,9

Tilat

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän käytössä on toimitiloja 34 kiinteistössä yhteensä 48 535 m², joista kuntayhtymän omistuksessa on 22 003 m² ja vuokrattuja 26 532 m². Kuntayhtymän omistamista tiloista suurin osa sijaitsee Raahessa, sairaalan ja terveyskeskuksen alueella. Tiloista aiheutuvat kulut ovat yhteensä vuonna 2018 n. 5,1 miljoonaa euroa.

Omat sekä Raahen kaupungilta, kaupungin yhtiöiltä, kunnilta ja yhdistyksiltä vuokratut toimitilat sijaitsevat oheisen kartan mukaisesti seutukunnan alueella.

Kuvio 10. Kuntayhtymän käytössä olevat toimipisteet vuonna 2019 alusta

Tukipalvelut

Talous- ja hallintopalveluista merkittävä osa ostetaan Raahen kaupungin palvelutoimistosta.

Vuoden 2018 alusta käynnistettyä oma tietohallintotoimintoa vahvistetaan vuonna 2019 ostopalvelun ohjaamisresursseilla. Raahen kaupunki jatkaa ICT-palveluiden tuottajana.

Teknisten järjestelmien, laitteiden ja irtaimiston kunnossapitopalvelu, samoin kuin kiinteistöjen ylläpito kuntayhtymän omiin kiinteistöihin Raahessa, tuotetaan pääasiassa omana toimintana. Jäsenkunnilta vuokrattujen toimitilojen ja omien sivutoimipisteiden ylläpidosta vastaavat kunnat.

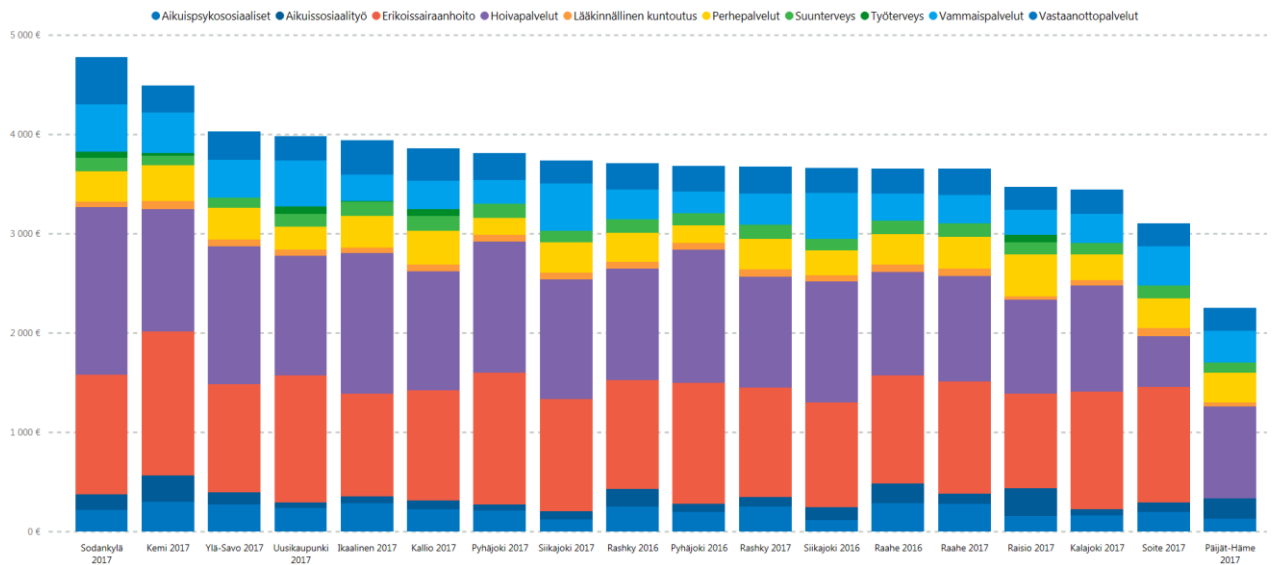
Välinehuolto on siirtynyt vuoden 2018 alusta operatiivisesta tuloyksiköstä puhtauspalveluihin. Siivouspalvelut järjestetään omana toimintana lukuun ottamatta Pyhäjoen kunnan alueella sijaitsevia toimipisteitä, joissa siivouksesta vastaa kunta.

Ravintopalvelut ostetaan jäsenkunnilta.

Materiaalipalvelut järjestetään omana toimintana. Hankinnoissa tehdään yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ja Raahen kaupungin hankintapalvelujen kanssa. Jonkin verran tukipalveluja ostetaan yksityisiltä palvelujen tuottajilta, merkittävimpänä pesulapalvelut.

1.6 Maisema-vertailu 2017

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymällä on käytössä sosiaali- ja terveystalouden ohjaamisen välineenä Kuntamaisema Oy:n kehittämä Maisema-malli. Vuodelta 2008 on tehty lähtötilan selvitys, jossa on katsottu laajasti kaikki alueen sosiaali- ja terveystalouden palvelut. Selvitys toistetaan vuosittain. Maisema-mallin mukaan lasketut vuoden 2017 asukaskohtaiset sosiaali- ja terveystalouden kokonaiskustannukset eri kunnissa ja yhteistoiminta-alueilla on esitetty kuviossa 11.

Kuvio 11. Raahen seudun kuntien sosiaali- ja terveystalouden asukaskohtaiset kokonaiskustannukset verrattuna muiden Maisema-kuntien kustannuksiin vuonna 2017 (RAS=Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä yhteensä) (Kuntamaisema Oy 2018)

Vuoden 2017 Maisemaraaportin mukaan Raahen seudulla asukaskohtaiset kustannukset sijoittuvat vertailussa keskitasoon bruttokuluja vertailtaessa ja keskitasoa edullisempaan joukkoon nettokuluja vertailtaessa. Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä on lähellä vertailun keskitasoa kaikissa kokonaisuuksissa. Keskitasoa hieman kalliimpia tuoteryhmiä ovat hoito ja hoiva, päihde- ja mielenterveyspalvelut, aikuissosiaalityö, kuntoutus sekä vastaanotto ja suun terveydenhuolto. Keskitasoa edullisempia puolestaan ovat erikoissairaanhoito, perhepalvelut ja vammaispalvelut.

Raahen seudulla sosiaali- ja terveystalouden asukaskohtaiset bruttokustannukset olivat v. 2017 n. 3680 € ja laskeneet 1,1 % edellisestä vuodesta. Kokonaisnettokustannukset olivat 3240 € ja laskeneet 1,6 % edelli-

sestä vuodesta. Suurin yksittäinen kustannusten lasku johtui aikuissosiaalityön perustoimeentulotuen siirtymisestä Kelalle. Myös päihde- ja mielenterveyspalveluissa (sis. erikoissairaanhoidon psykiatria) kulut ovat laskeneet. Kustannusten kannalta merkittävää on ollut myös hoito- ja hoivapalveluiden kulujen pysyminen likimain ennallaan, mikä on siis käytännössä tarkoittanut vanhusikäluokan kasvaessa palveluiden kustannustehokkuuden kasvua. Kustannukset ovat kasvaneet perhepalveluissa (netto€/asukas +6,2 %) sekä vammais- palveluissa (+4,4 %). Myös vastaanottopalvelut ovat hieman kallistuneet (+2,8 %).

Sotepalveluiden bruttokulujakauma noudattelee hyvin pitkälti vertailukuntien keskimääräistä kulujakaumaa. Vain erikoissairaanhoidon osuus on tavanomaista hieman suurempi, mikä ei kuitenkaan tarkoita erikoissairaanhoidon kalleutta Raahen seudulla, vaan tässä näkyy erikoissairaanhoidon suuri ulosmyynti alueen ulkopuolelle.

Keskeisiksi toimenpiteiksi jatkossa Maisema-raportissa ehdotetaan seuraavia: Hoito- ja hoivapalveluissa lyhytaikaisen osastohoidon määrän vähentäminen tehostamalla kotiutusta ja kotikuntoutusta. Ympäri vuorokautisen hoidon peittävyys tarkkailu, kun palvelutuotanto muuttuu (esim. yksityisen palvelutuotannon lisääntyessä ja siirryttäessä mahdolliseen palvelusetelin käyttöön). Mielenterveys- ja päihdepalveluissa edelleen asumisen määrän tarkkailu ja itsenäisen asumisen tuen lisääminen. Perhepalveluissa maakunnan sisällä työnjaon (esim. psykiatrisen osaamisen) kohdentaminen oikein. Ennaltaehkäisevän työn painopisteen lisääminen edelleen. Vammaispalveluissa lyhytaikaisen laitoshoidon osalta asiakkaiden jatkuva palvelutarpeen arviointi.

2 Laaja hyvinvointikertomus valtuustokaudelle 2017-2020

Hyvinvointikuntayhtymän omistajaohjausryhmä ja jäsenkuntien hallitukset ovat päättäneet syksyllä 2017, että seutukuntaan laaditaan valtuustokaudelle 2017-2020 yhteinen laaja hyvinvointikertomus. Seutukunnallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä vastaa hyvinvointikertomuksen valmistelusta. Kunnat vastaavat omalta osaltaan kuntakohtaisen tiedon tuottamisesta ja toimenpiteistä, joihin hyvinvointikertomuksen hyväksymisen myötä päätetään ryhtyä.

2.1 Valtuustokaudelta 2013-2016 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueiksi sovittiin valtuustokaudeksi 2013-2016 1) Lasten, nuorten ja perheiden varhainen tukeminen, 2) Nuorisotyöttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden torjunta, 3) Ikääntyvän väestön määrän voimakkaan kasvun huomioiminen kaikissa yhteiskunnan toiminnoissa, 4) Kuntalaisten oman vastuunoton ja yleisen kansalaisaktiivisuuden lisääminen sekä 5) Terveellisten elintapojen edistäminen. Vuonna 2016 lisättiin 6. painopistealueeksi Kuntalaisten yleisen turvallisuuden edistäminen.

Alla on arvio asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta painopistealueittain:

- 1) Lasten, nuorten ja perheiden varhainen tukeminen
tavoitteina Toimiva lapsi ja perhe / Lapset puheeksi yhteiseksi toimintamalliksi kaikille lasten ja perheiden parissa työskenteleville, Uudet toimintamallit lasten ja perheiden varhaiseen tukemiseen sekä Vähintään yksi harrastus jokaiselle lapselle ja nuorelle
  - Lapset puheeksi -toimintamallin käyttöönotto on edennyt hyvin, työtä on vielä jatkettava
  - seutukunnan alue on aktiivisesti mukana Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman Toimiva arki-hankkeessa
  - lapsiperheiden varhaiseen tukeen on panostettu hyvinvointikuntayhtymässä ja yhteistyössä järjestöjen kanssa
  - matalan kynnyksen ja varhaisen vuorovaikutuksen palvelua on kehitetty
  - vanhemmuuden tukemiseen on panostettava edelleen jatkossa
  - harrastustoimintaa on edistetty mm. rakentamalla uusia tiloja koulujen yhteyteen, tarjoamalla edullisia harjoitusvuoroja, lisäämällä lasten ja nuorten leiri- ja kurssitoimintaa (Raahen-opisto), toteuttamalla nuorisotoiminnassa liikuntakokeiluja ja lyhyitä kursseja, joissa nuoret tutustuvat uusiin harrastuksiin, Rockakatemiaa on valmisteltu Raahessa ja koulut ovat saaneet hankerahaa kerhojen järjestämiseen
- 2) Nuorisotyöttömyyden ja pitkäaikaistyöttömyyden torjunta
tavoitteina Nuorten syrjäytymistä ehkäisevien palveluiden kehittäminen sekä Pitkäaikaistyöttömien työelämävalmiuksien parantuminen
  - nuorille on tarjolla erilaisia palveluita kuten työllistäminen, työhönvalmentaja, työpajatoiminta, kuntouttava työtoiminta, Time Out!Aikalisä!-toiminta ja etsivä nuorisotyö
  - Satelliittitoimintaa on kehitetty laadullisesti seutukunnallisena yhteistyönä
  - asumisneuvonnan kanssa on tiivistetty yhteistyötä
  - erilaisia hankkeita nuorten työllistymiseen ja hyvinvoinnin lisäämiseen on käynnistetty
  - nuorten työllistymiseen ammatillisten opintojen päätyttyä on panostettu, varhaisempi opintojen ohjaus (1. vuodesta alkaen) on otettu käyttöön
  - nuorisotyöttömyys on lähtenyt laskuun alueella
  - nuorten on kuitenkin edelleen hankalaa löytää oikeiden palveluiden piiriin ja palveluiden kokonaisuuden johtaminen kaipaavaa vielä kehittämistä
  - pitäisi tavoittaa nykyistä paremmin ne nuoret, jotka eivät jatka 9.luokan jälkeen jatko-opintoihin (10.luokka, valmentava opetus)
  - Kuntakokeilu-hankkeessa kehitetty yhteistyö työllistämässä toimii hyvin, työttömien aktivoimisaste hyvä
  - Työvoitto-hanke on käynnissä
  - työttömien terveystarkastuksissa tehdään palveluohjausta matalan kynnyksen palveluihin
  - tiedonkulkua ja yhteistyötä sekä aktivointisuunnitelmien tekemistä on kehitettävä ja tehostettava edelleen
  - onko soveltuvia työpaikkoja riittävästi tarjolla?

- työttömien terveystarkastuksiin osallistuminen heikkoa, asiakkaita pitäisi velvoittaa osallistumaan niihin
  - joustavampia eläkeratkaisuja tarvitaan
  - TE-toimiston sähköisten palvelujen käyttöön tarvitaan asiointikoulutusta
  - ohjautumista Typ-palveluiden piiriin on edelleen kehitettävä
  - hankkeita on valmisteilla pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon
- 3) Ikääntyvän väestön määrän voimakkaan kasvun huomioiminen kaikissa yhteiskunnan toiminnoissa tavoitteina Tietoisuuden lisääminen väestön ikääntymisestä eri palveluissa, Verkostotyön toimintamallin luominen sekä Asuntorakentamisen kehittäminen tukemaan ikääntyvän väestön kotona asumista
- eri toimijoiden kanssa on tarkasteltu väestön ikääntymiseen varautumista Ikäsuunnitelmaa laadittaessa
  - palvelurakennetta on painotettu kotiin annettaviin palveluihin
  - ollaan mukana Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa, jossa on tehty kehittämissuunnitelmat ja paikallisesti vertaisohjaajat aloittavat syksyllä eri kylillä
  - vapaaehtoistoimintaa on kehitetty kuntayhtymän, kuntien ja järjestöjen kanssa yhteistyössä
  - vanhusten ulkoiluttamiseen ja viriketoimintaan on palkattu koululaisia lahjoitusvaroin
  - urheilu- ja liikunta-alueet, tiet ja kevyenliikenteen väylät pidetään asianmukaisessa kunnossa myös senioreita ajatellen, liukkauden torjuntaan panostettu
  - maksuttomat kuntosali- ja liikuntavuorot / edulliset senioripassit ovat käytössä
  - palveluohjausta ja neuvontaa eli NeuvoNurkan toimintaa on kehitetty
  - asuntorakentamista on vielä kehitettävä huomioimaan ikääntyneiden tarpeet, yhteisöllisyyden lisääminen yksinäisyyttä ja turvattomuutta ehkäisemään
- 4) Kuntalaisten oman vastuunoton ja yleisen kansalaisaktiivisuuden lisääminen tavoitteina Järjestö- ja yhdistystoiminnan sekä lähidemokratian kehittäminen sekä Omasta hyvinvoinnista huolehtimisen lisääminen
- seutukunnan alue on mukana hankkeissa, jotka tukevat järjestö- ja yhdistystoimintaa, lähidemokratiaa, turvallisuutta, sosiaalista kanssakäymistä ja vuorovaikutusta (mm. Maaseudun arjen palveluverkoston hanke, ALVA-hanke, seurakunnan hanke Välittäminen ja vuorovaikutus)
  - Raahessa lähidemokratiahallitus on aloittanut toimintansa avoimuuden ja vuorovaikutteisuuden lisäämiseksi
  - sähköinen palvelukanava NettiRassi on otettu käyttöön tukemaan terveyden edistämistä ja omahoitoa
  - jatkossakin kuntalaisten oman vastuunoton ja kansalaisaktiivisuuden tukeminen on kuntien keskeinen tehtävä, sillä on suuri merkitys kunnan elinvoiman kannalta
  - asiakkaiden ohjaamista sähköisten palveluiden ja itsehoito-ohjelmien käyttöön kannattaa jatkaa ja tehostaa
- 5) Terveellisten elintapojen edistäminen tavoitteena Terveellisten elintapojen edistämisen toimintaohjelman laatiminen, sisältäen mm. PAKKA (Paikallisten alkoholipolitiikka) -toimintamallin, savuttomuuden, terveysliikuntasuunnitelman, ravitsemussuosittelusten käytäntöön soveltamisen ja painonhallinnan ryhmäohjauskäytännöt
- Savuton kunta/kuntayhtymä/työpaikka-ohjelma on otettu käyttöön ja järjestetty savuttomuuden ohjaajakoulutusta sekä esimiehille savuttomuuden johtaminen -koulutusta
  - mini-interventiokoulutusta on järjestetty ja ikäihmisten päihdeongelmien varhaiseen puuttumiseen kehitetään mallia
  - painonhallintaryhmiä pidetään säännöllisesti ja niiden vaikuttavuutta arvioidaan keräämällä pitkäaikaisseurantatietoja yhteistyössä sairaanhoitopiiriin kanssa
  - seutukunta on mukana pilottialueena Seinäjoen koordinoimassa Lasten ja nuorten lihavuus laskuun -ohjelmassa
  - seutukunnallinen terveysliikuntasuunnitelma on laadittu ja Voimaa vanhuuteen -ohjelma on käynnistynyt
  - ravitsemussuosituksista on järjestetty koulutusta, kuntouttavan työtoiminnan ateriaetu on otettu käyttöön, Siikajoella on otettu käyttöön Sydänmerkki-ateria ja Gumeruksen koululle on myönnetty kouluruokadiplomi
  - päihitteettömyyden ja savuttomuuden edistäminen kannattaa edelleen pitää teemana koko seutukunnassa
  - Voimaa vanhuuteen- ja Lihavuus laskuun -hankkeita jatketaan edelleen
  - jatkossa tavoitteeksi viedä uusi kouluruokasuositus käytäntöön, Sydänmerkkiateria käyttöön laajemmin seutukunnan alueella ja kouluruokadiplomi joka koululle

- 6) Kuntalaisten yleisen turvallisuuden edistäminen tavoitteina Nuorten osallistaminen turvallisuuden edistämisen suunnitteluun ja toteutukseen, Kotien turvallisuuden ja hyvinvoinnin parantaminen, Taajama-alueiden turvallisuuden ylläpitäminen, Turvallisuusjohtamisen pysyvä rakenne
- painopistealue ollut mukana vasta vuoden, tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet osittain
  - nuorisotoimi on järjestänyt turvallisuuskurseja ja koulutusta (mm. nettiturvallisuus)
  - nuorisotoimessa ja kouluilla kriisivalmiuskansiot käytössä
  - seutukunnallinen lähisuuhdeväkivaltaa ehkäisevä MARAK-työryhmä on aloittanut työnsä ja koulutusta on tulossa
  - valmiustason ylläpito varmistettu järjestämällä koulutuksia
  - liikenneturvallisuuteen vaikutettu kaupungin ja kuntien liikenneturvallisuusryhmien kautta

2.2 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Valtuustokauden 2013-2016 hyvinvointikertomuksessa sovittuja toimenpiteitä on tehty kuntien ja hyvinvointikuntayhtymän sekä muiden toimijoiden yhteistyönä ja tavoitteiden toteutuminen on edennyt. Lapset puheeksi -toimintamallin myötä on saatu alueelle yhteiset toimintakäytännöt ja lasten harrastustoimintaa on tuettu. Työllisyystilanne on parantunut ja sekä nuorten että pitkäaikaistyöttömien työttömyys on vähentynyt. Ikääntyvälle väestölle on tarjolla sosiaalista osallisuutta tukevaa harrastustoimintaa ja palvelut vahvistavat hyvinvoinnin edistämistä ja kotona pärjäämistä. Järjestö- ja yhdistystoimintaa sekä kuntalaisten sosiaalista kanssakäymistä ja vuorovaikutusta on kehitetty useiden hankkeiden tuella. Savuttomuutta, päihteettömyyttä, terveystoimintaa ja terveellistä ravitsemusta tukevia toimintamalleja on otettu käyttöön. Taajama-alueiden turvallisuutta on parannettu ja turvallisuuden edistäminen on nostettu keskusteluun erityisesti nuorten parissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen seutukunnan alueella edellyttää pitkäjänteistä ja suunnitelmallista työtä eri toimijoiden yhteistyönä. Edellisellä valtuustokaudella käynnistettyä kehittämistyötä eri painopiste-alueilla on siten suositeltavaa jatkaa myös tulevana vuosina.

2.3 Kuntastrategioiden painopisteet ja linjaukset

Raahen kaupungin strategian kantavat ajatukset:

1. Elinvoimainen
2. Lapsiystävällinen
4. Osaava
3. Oudosti houkutteleva
5. Yksi yhteinen Raaha

Pyhäjoen strategiset tavoitteet:

- Vetovoimainen Pyhäjoki
1. Houkutteleva ja kasvava
  2. Viihtyisä kirkonkylä ja elävät kyläkeskukset
  3. Yrittäjämönteinen ilmapiiri ja toiminta
- Hyvinvoiva Pyhäjoki
4. Tulevaisuuden kasvuympäristö
  5. Hyvinvointia vahvistava elämäntapa
  6. Aktiivinen kansalaisyhteiskunta
- Vastuullinen Pyhäjoki
7. Osaava johtaminen ja avoin toiminta
  8. Tasapainoinen ja vakaa talous
  9. Luotettava ja vahva omistaja

Siikajoen kuntasuunnitelman päätavoitteet:

- väestömäärän laskun pysäyttäminen, Siikajoen saaminen muuttovoittokunnaksi
- asumisen viihtyisyyden takaaminen ja erilaisten asumisvaihtoehtojen tarjoaminen
- kunnan yritysmyönteisyyden kehittäminen kaikilla toimialoilla
- palveluiden tuottaminen asukkaita tyydyttävällä tavalla kustannustehokkaasti
- asukkaiden viihtyvyyden, elämänlaadun sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- liikenneverkkojen ylläpito ja parantaminen kunnan elinvoimaa edistävällä tasolla

Hyvinvointikuntayhtymän strategiset päämäärät:

- Lasten ja nuorten hyvinvointi
- Hyvinvointia ja terveyttä edistävät asiakasprosessit
- Osaava henkilöstö ja vetovoimainen työyhteisö
- Taloudellisesti kestävä toiminta

2.4 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

- Toimiva arki - hyvinvoiva lapsi, Raahen seutukunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Aktiivinen ja toimintakykyinen ikääntynyt - Raahen seutukunnan suunnitelma ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi vuoteen 2025, Ikäsuunnitelma
- Mielen terveys- ja päihdestrategia 2018-2020

2.5 Hyvinvointisuunnitelma

Seutukunnallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä esittää tehtyjen toimenpiteiden, hyvinvoinnin nykytilanteen ja tulevaisuuden haasteiden perusteella valtuustokauden 2017-2020 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueiksi 1) lapset, nuoret ja perheet 2) ikäihmiset ja 3) turvallisuus.

Perusteluja painopisteiden valinnalle

- Tulevaisuuden kuntien ja elinvoiman kannalta lasten ja perheiden hyvinvointi on keskeinen asia ja siksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteeksi on valittu lapset, nuoret ja perheet. Myös seutukunnan kuntien ja hyvinvointikuntayhtymän strategioissa on vahvasti nostettu esiin perheiden arjen hyvinvointi ja arkea tukevat palvelut.
- Toiseksi painopisteeksi valikoitui ikäihmiset, koska väestön ikärakenteen muutos on hyvin voimakas seuraavien 10 vuoden aikana. Ikääntyneen väestön määrä alueella kasvaa, väestöennusteen mukaan 75 vuotta täyttäneiden määrä lisääntyy n. 1700 henkilöllä vuodesta 2016 vuoteen 2026.
- Turvallisuus ja hyvinvointi liittyvät hyvin tiiviisti toisiinsa. Siten lasten, nuorten ja perheiden sekä ikääntyneiden hyvinvointia edistävät toimet lisäävät myös heidän turvallisuuttaan.
- Näillä painopistealueilla kehittämistyötä on tehty, mutta se kaipaa vielä jatkoa.

Keväällä 2018 järjestettiin hyvinvointikertomuksen valmisteluun liittyen lasten, nuorten ja perheiden sekä ikäihmisten hyvinvointiin liittyvät työkokoukset. Niissä tarkasteltiin, mitä toimenpiteitä on tehty, mitkä ovat tämän hetken haasteet ja mitä pitäisi vielä tehdä.

Lasten, nuorten ja perheiden osalta todettiin, että vahvuuksia ovat mm. hyvin toimiva yhteistyö, yhteinen toimintamalli (Lapset puheeksi), palveluohjaus, maksuton lapsiperheiden kotipalvelu ja hyvät harrastusmahdollisuudet. Haasteiksi koettiin mm. tiedonkulku, perheiden taloudelliset ongelmat, tuen tarve vanhemmuuteen ja elämänhallintaan sekä se, että lapsiperheiden apu on tarpeeseen nähden liian vähäistä ja lyhytaikaista.

Ikääntyneen väestön osalta vahvuuksia ovat hyvin toimivat ennaltaehkäisevät palvelut kuten aikuisneuvola sekä neuvonta ja palveluohjaus, hyvät harrastusmahdollisuudet, vireä yhdistystoiminta ja ikäihmisten aktiivinen osallistuminen. Haasteina nähtiin mm. yksinäisyys, palvelujen katoaminen kyliltä, taloudelliset ongelmat, päihteet, tiedonkulku, kotihoidon kiire ja omaishoitajien jaksaminen.

Seuraavissa taulukoissa on suunnitelma hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi painopistealueittain. Tavoitteita ja toimenpiteitä tarkennetaan vuosittain.

1) Lapset, nuoret ja perheet

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Ylisukupolvisten ongelmien katkaiseminen	Lapset puheeksi -toimintamalli kattavasti kaikkien käyttöön - koulutus, rakenteet, johtaminen vastuutahoina kuntien sivistystoimet ja hyvinvointikuntayhtymä	Kuntien ja hyvinvointikuntayhtymän henkilöstö, TLP-johtoryhmä	Käytyjen Lapset puheeksi -keskustelujen ja neuvonpitojen kattavuus ja määrä Perheiden tyytyväisyys
	Voimaannu vanhempana -toiminnan suunnittelu ja käynnistäminen, vastuutahoina neuvola ja varhaiskasvatus	Kuntien ja hyvinvointikuntayhtymän henkilöstö, LAPE-koordinaattori, TLP-johtoryhmä	Vanhempien osallistumisaktiivisuus Perheiden kokemus vanhemmuuden tuen toteutumisesta
	Nuorille koulutusta, töitä ja arjenhallinnan taitoja, vastuutahoina kunnat, koulutuskuntayhtymä ja hyvinvointikuntayhtymä	Kuntien ja hyvinvointikuntayhtymän henkilöstö, nuorisotyö, Ohjaamo-hanke	Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17-24-vuotiaiden määrä Alle 30-vuotiaiden työttömien ja toimeentulotukiasiakkaiden määrät
Jokaiselle lapselle mielekästä tekemistä, sellaista mistä hän syttyy	Harrastustoiminta ja nuorisotyö osaksi koulujen toimintaa ja puitteiden tarjoaminen eri toimijoiden yhteistyönä - kunta- ja koulukohtainen suunnitelma ja sen käynnistäminen, vastuutahoina kuntien sivistystoimet, hyvinvointikuntayhtymä	Kuntien ja hyvinvointikuntayhtymän henkilöstö, TLP-johtoryhmä	Kerho- ja harrastustoimintaan osallistuvien määrä Kouluterveyskyselyssä niiden nuorten määrä, joilla ei ole yhtään läheistä ystävää
Hyvinvointia vahvistavaa sisältöä perheiden arkeen ja yhteisöllisyyden lisääminen	Hyvien käytäntöjen edelleen kehittäminen: perhekahvilat, vauvaperheryhmät, lapsiparkki, perhekeskustyypinen toiminta, vapaaehtois-toiminta, kesätoiminta koululaisille, NeuvoRassi, lapsiperheiden verkkosivusto	Kuntien ja hyvinvointikuntayhtymän henkilöstö, järjestöt, Lapsirikas-hanke, seurakunta	Toteutunut toiminta, toimintaan osallistuneiden kokemus toiminnasta
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Koulukohtaiset suunnitelmat arjen kehittämiseen, vastuutahoina kuntien sivistystoimen ja koulujen johto	Kuntien sivistystoimen henkilökunta, vanhempainyhdistykset	Lasten, vanhempien ja koulun henkilökunnan kokemus
	Kouluruokailu koulupäivän keskiöön tukemaan kokonaisvaltaista lasten hyvinvointia, kunta- ja koulukohtainen suunnitelma ja sen käynnistäminen vastuutahoina kuntien sivistystoimet ja ruokapalvelut	Kuntien sivistystoimen ja ruokapalveluiden henkilökunta, kodit	Ruokailuun liittyvät mittarit kouluterveyskyselyssä Lasten, vanhempien ja koulun henkilökunnan kokemus

2) Ikäihmiset

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Sosiaalisen kanssakäymisen mahdollistaminen niille, jotka eivät ole palvelujen piirissä	Vertaistuen sekä järjestö- ja yhdistystoiminnan koordinoiminen sosiaalisen kanssakäymisen mahdollistamiseksi	Kuntien järjestöyhdistykset ja vanhusneuvostot	Yksin asuvien 75v täytännneiden määrä Vanhusneuvoston toiminta
	Vuorovaikutus eri ikäryhmien välillä	Kuntien vanhusneuvostot ja sivistystoimet	
	Kaikessa kunnallisessa toiminnassa huomioidaan ikäystävällinen asenne: ruokailumahdollisuudet, liikuntapuistot, kuntosalit, kirjastot, kulttuuripalvelut	Kuntien eri hallinnon alat	Paljonko sivistys- ja kulttuuripalveluissa tarjonnasta on suunnattu ikääntyville
	Mahdollisuus liikkumiseen / kuljetusapuun ja osallistua yksilöllisten voimavarojen mukaan	Joukkoliikenteestä vastaavat tahot, hyvinvointikuntayhtymä	Resurssien käyttö ikääntyvien kuljetuspalveluihin
Toimintakykyinen ja turvallinen arki omassa kodissa	Huomion kiinnittäminen elintapoihin ja aivoterveysteen (ravinto, liikunta, uni, päihteet)	Aikuisneuvolatoiminta ja hyvinvointia edistävien kotikäyntien toiminta, Hyvinvointipiste NeuvoRassi	Aikuisneuvolan ja hyvinvointia edistävien kotikäyntien osallistujamäärät NeuvoRassin kävijämäärät
	Arjen askareiden tukeminen (apuvälineet, avun saaminen, mahdollisuus palveluihin)	Palveluohjaus, neuvonta ja palveluntarpeen arviointi	NeuvoRassin kävijämäärät Sosiaali- ja terveystalvelujen saatavuus
	Sosiaalisen verkoston luominen	Järjestö- ja yhdistystoiminta, ystäväpalvelutoiminta, vapaaehtoistoiminta	Vapaaehtoisten määrä Yhdistysten ja järjestöjen aktiivisuus
Esteetön, turvallinen ja muistiystävällinen asuminen	Asuminen luontaisesti osana muuta eri-ikäistä yhteisöä	Kaavoitus ja rakentaminen Kuljetusapu ja saattajapalvelu	Vanhusneuvoston kannanotto
	Asumisalueen osallistumismahdollisuuksien luominen sellaisiksi, että ikääntyneet voivat tulla mukaan	Kaavoitus ja rakentaminen Kuljetusapu ja saattajapalvelu	Vanhusneuvoston kannanotto
	Lähipalvelut saavutettavissa asumisalueilla	Kauppa-, ateria- ja siivouspalvelun tuottajat	Yritystarjonta palveluissa
	Korjausrakentaminen ja asunnonmuutostyöt tukevat esteetöntä ja turvallista asumista	ARAN avustukset, ohjaus ja neuvonta	Hakemusten määrä

3) Kuntalaisten yleisen turvallisuuden edistäminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Nuorten osallistaminen turvallisuuden edistämisen suunnitteluun ja toteutukseen	Selvitetään nuorille suunnattuja toimintoja mm. turvallisuuteen liittyvät tietoiskut ja tapahtumat, nettiturvallisuus yhteistyössä viranomaisten ja järjestöjen kanssa, vastuutahoina kunnat, nuorisovaltuustot, järjestöt, pelastuslaitos, poliisi, hyvinvointikuntayhtymä, oppilaitokset	Nuorisovaltuustot, nuorisotoimi	Vuosittain toteutetut toiminnot
Taajama-alueiden turvallisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen	Edistetään poliisin mahdollisuuksia kohdentaa näkyvyyttään ja tehdä valvontaa taajama-alueilla kuntalaisten tarpeiden mukaisesti, vastuutahoina kunnat ja poliisi	Asiantuntijaresurssit	Investoinnit turvallisuusjärjestelmiin ja nykyisten järjestelmien ylläpito Poliisille välitetyt taajama-alueiden turvallisuusvalvonnan ja toiminnan tarpeet ja kohteet
Turvallisuusjohtamisen pysyvä rakenne	Perustetaan turvallisuusjohtamisen työryhmä (viranomaiset, liike-elämä ja kunnat) ja sen alatyöryhmä (nuoriso, järjestöt ja oppilaitokset). Määritellään niiden tehtävät, laaditaan turvallisuuden toimenpidesuunnitelma sekä seurataan ja arvioidaan turvallisuustoimenpiteiden toteutumista. Vastuutahoina kunnat, kuntayhtymä, poliisi, pelastuslaitos, rajavartiolaitos.	Turvallisuusjohtamisen työryhmä	Turvallisuusjohtamisen työryhmän ja sen alatyöryhmän perustaminen Työryhmien kokoontuminen Turvallisuustoimenpiteiden suunnitelma

3 Hyvinvointikuntayhtymän strategia, tavoitteet ja palvelujen järjestäminen

3.1 Strategia ja tavoitteet

Tähän me tähtäämme

Toimintakykyisenä kotona

Nämä ovat arvomme

Ihmisarvon kunnioittaminen

Kohtelemme ihmisiä oikeudenmukaisesti ja inhimillisesti kunnioittaen heidän yksityisyyttään ja henkilökohtaista vakaumustaan. Käyttäydymme ystävällisesti, kohteliaasti ja hyviä tapoja noudattaen toisiamme ja asiakkaitamme kohtaan.

Asiakaskeskeisyys

Toimintamme lähtökohdina ovat aina ensisijaisesti asiakkaan tarpeet. Antamamme palvelut pohjautuvat asiakaskohtaiseen hoidon tarpeen tai palvelutarpeen arviointiin, joka tehdään yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa. Haluamme lisätä asiakkaan valinnanmahdollisuuksia ja toimia niin, että asiakkaan omat voimavarat ja palvelut yhdessä tukevat hänen terveyttään ja hyvinvointiaan. Hankimme aktiivisesti asiakaspalautetta ja huomioimme sen palvelujemme kehittämisessä. Asiakkaalla on aina oikeus hyvään kohteluun ja palveluun.

Vastuullisuus

Työyhteisömme jokainen jäsen on osaltaan vastuussa toiminnan taloudellisuudesta ja tehokkuudesta sekä oman osaamisensa kehittämisestä. Edistämme ihmisten hyvinvointia kokonaisvaltaisesti ja annamme tukea erityisesti heikommassa asemassa oleville ihmisille. Huolehdimme siitä, että toimintamme on laadullisesti hyvää ja asiakkaat saavat heille kuuluvat palvelut ammattitaitoisesti ja turvallisesti. Huolehdimme palvelujen laadun jatkuvasta arvioinnista ja varmistamisesta.

Avoimuus ja luottamuksellisuus

Tarjoamiemme palvelujen ja etuuksien myöntämisen kriteerit ovat avoimia, läpinäkyviä ja ymmärrettäviä. Tiedotamme toimintasuunnitelmista, toiminnasta ja siinä tapahtuvista muutoksista aktiivisesti ja teemme yhteistyötä ennakkoluulottomasti kaikkien kuntayhtymän toimintaan liittyvien alueen toimijoiden kanssa. Kunnioitamme asiakkaan ihmisarvoa, yksityisyyden suojaa ja itsemääräämisoikeutta. Asiakas voi luottaa siihen, että häntä koskevia tietoja käyttävät vain ne, joilla siihen lain mukaan on oikeus.

Perustehtävämme

Järjestämme alueen väestön tarvitsemat sosiaali- ja terveyspalvelut, jotka yhdessä muun toimintaympäristön kanssa tukevat ihmisten toimintakykyä ja kotona pärjäämistä. Palvelutoiminnan voimavarojen käyttöä ja kehittämistä ohjaa asiakkaan tarve ja kuntien taloudellinen kantokyky.

Strategiset päämäärämme

Lasten ja nuorten hyvinvointi

- vaikutamme yhdessä lasten ja nuorten kasvu- ja kehitysympäristöön (koti, päivähoito, koulu, harrastukset)
- hyödynnämme Lapset puheeksi - toimintamallia kaikissa lasten ja perheiden palveluissa ja vahvistamme varhaisessa vaiheessa lasten ja nuorten kasvua sekä kehitystä suojaavia tekijöitä
- tuemme kotihoitoa ja perhehoidon ensisijaisuutta
- tuemme yksilöllisten koulutus-, työllistymis- ja kuntoutumisvaihtoehtojen löytämistä nuorille

Hyvinvointia ja terveyttä edistävät asiakasprosessit

- kuntalaiset huolehtivat omasta hyvinvoinnistaan ja käyttävät aktiivisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisiä palveluita sekä muuta hyvinvointiteknologiaa
- kohdistamme voimavarat ja osaamisen asiakkaiden todellisten tarpeiden mukaan siten, että kuntayhtymän peruspalvelut tukevat oikea-aikaisesti ja joustavasti asiakkaiden omaehtoista hyvinvointia, kotona pärjäämistä ja kuntoutumista
- tuotamme erikoissairaanhoidon ja sairaanhoidollisia tukipalveluja kiinteässä yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa siten, että ne tukevat kuntayhtymän toimintaa joustavasti tehokkailla ja vaikuttavilla tutkimuksilla ja hoidoilla

Osaava henkilöstö ja vetovoimainen työyhteisö

- olemme vetovoimainen työyhteisö, jossa kaikki yhdessä ja jokainen henkilökohtaisesti huolehtii osaamisestaan ja työkyvystään
- luomme mahdollisuuksia henkilöstön osaamisen jatkuvalla kehittämiselle
- sisällytämme sähköisen asioinnin kaikkiin palveluprosesseihimme
- lääkäreiden, hoitajien ja sosiaalialan henkilöstön perus- ja erikoistumiskoulutus on kiinteä osa toimintaamme

Taloudellisesti kestävä toiminta

- asiakasprosessit toimivat joustavasti ja palvelujen yksikköhinnat ovat kilpailukykyiset
- parannamme tuottavuutta, taloudellisuutta ja vaikuttavuutta suuntaamalla voimavarat ja osaamisen asiakastarpeiden mukaan
- kuntayhtymä on vahva alueellinen toimija, joka tuottaa kilpailukykyiset palvelut kuntien taloudellisen kantokyvyn huomioiden

Suunnitteilla oleva maakunta- ja sote-uudistus muuttaa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen ja tuottamisen. Uudistuksessa perustetaan uudet maakunnat, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä siirretään maakunnille uusia tehtäviä. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021 alkaen. Uudistuksen tavoitteena on tarjota ihmisille nykyistä yhdenvertaisempia palveluja, vähentää hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hillitä kustannusten kasvua. Peruspalveluja vahvistetaan ja digitaalisia palveluja hyödynnetään paremmin. Uudistuksen myötä kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta lakkaa. Valtio vastaa ensisijaisesti tulevien maakuntien rahoituksesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavainen rahoitus yksinkertaistetaan ja ihmisten valinnanvapautta palveluissa lisätään.

Raahen seudun osalta sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöllistä uudistamista on tehty, rakenteita uudistettu ja kustannustehokkuutta parannettu. Kuntien hyväksymä strategia ja sen toteuttaminen ovat linjassa sen kanssa, mitä valtakunnallisella uudistamisella tavoitellaan.

Hyvinvointikuntayhtymän toiminnan johtamisessa, kehittämisessä ja arvioinnissa painotetaan asiakastarpeista lähtevää toiminnan ja palvelujen suunnittelua ja toteuttamista. Voimavarojen ja osaamisen tarvetta tarkastellaan aina ensisijaisesti asiakastarpeen kannalta ja suunnataan niin, että ne vastaisivat mahdollisimman hyvin kulloinkin ilmenevään asiakastarpeeseen. Voimavarojen ja osaamisen tehokas ja asiakastarpeista lähtevä käyttö varmistaa hyvän tuottavuuden ja vaikuttavan palvelutuotannon. Henkilöstön aikaansaannoskyvystä huolehtiminen on voimavarojen tehokkaan käytön perusedellytys.

Tavoitteet on asetettu seuraaville kolmelle vuodelle, ja niitä täsmennetään ja aikataulutetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä.

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä

Toiminta-ajatus
Järjestää alueen väestön tarvitsemat sosiaali- ja terveyspalvelut, jotka yhdessä muun toimintaympäristön kanssa tukevat ihmisten toimintakykyä ja kotona pärjäämistä. Palvelutoiminnan voimavarojen käyttöä ja kehittämistä ohjaa asiakkaan tarve ja kuntien taloudellinen kantokyky.

Kuntayhtymän strategiset päämäärät
1. Lasten ja nuorten hyvinvointi
2. Hyvinvointia ja terveyttä edistävät palveluprosessit
3. Osaava henkilöstö ja vetovoimainen työyhteisö
4. Taloudellisesti kestävä toiminta

Suunnittelukauden 2018 - 2020 keskeiset toimintaa ohjaavat tavoitteet
1. Asiakasprosessien kehittäminen tukemaan ihmisten omaa vastuuta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja toimintakyvystään teknologiaa ja sähköisiä palveluja hyödyntäen
2. Palvelurakenteen, tuottavuuden ja vaikuttavuuden kehittäminen väestön tarpeiden pohjalta kuntatalouden rajoissa
3. Kotona pärjäämisen tukeminen ja laitosvaltaisuuden vähentäminen
4. Osaavan, motivoituneen ja kustannustietoisin henkilöstön varmistaminen - hyvinvointi syntyy työssä

Tavoitteet talousarvio-vuodelle 2019	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/tilinpäätös 2019
1. Oikea-aikaiset, arjessa pärjäämistä tukevat palvelut	<p>Hoitoon pääsyn ja palvelujen saatavuuden toteutuminen jonnottamatta</p> <p>Asiakkaalle hyötyä tuottavat hoito- ja palveluketjut, asiakkaan ajan säästäminen</p> <p>Palvelujen monituottajuus</p> <p>Asiakasprosessien kehittäminen itsearviointin avulla</p> <p>Aktiivinen asiakaspalautte ja asiakasosaallisuus</p>	<p>Toteutuu säädösten ja keskeisimpien laatusuosituksen mukaan 100 %:sti.</p> <p>Palveluohjaus ja asiakastarpeen arviointi toteutuu kattavasti eri asiakasryhmät huomioiden</p> <p>Asiakaslähtöistä toimintakulttuuria vahvistavien toimenpiteiden määrä</p> <p>Palvelusetelin käyttö kasvaa, järjestöyhteistyö ja vapaaehtoistoiminta lisääntyy</p> <p>ITE-itsearviointin suunniteltujen kehittämistoimet toteutetaan</p> <p>Asiakaspalautteen määrä kasvaa 10 %</p>	

Tavoitteet talousarvio-vuodelle 2019	Mittarit/Tunnusluvut	Mittarin tavoitetaso	Saavutettu tulos/tilinpäätös 2019
2. Hyvinvointia ja terveyttä edistävät palveluprosessit asiakkaan omaa vastuuta ja omahoitoa korostaen	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen osana asiakaskontakteja Väestön hyvinvointi ja terveydentila (Hyvinvointikertomuksen mittarit ja valtakunnalliset hyte-mittarit) Sähköisen palvelukanavan NettiRassin ja hyvinvointipiste NeuvoRassin hyödyntäminen asiakkaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on mukana kaikissa asiakaskontakteissa Hyvinvointi ja terveydentila paranee Asiakkaan omaseurantojen määrä kasvaa NeuvoRassin kävijämäärä kasvaa	
3. Kotona asumisen tukeminen	Kotona asumisen tuki monipuolistuu Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö iäkkäiden asumisen kehittämiseksi	Kotona asuvien määrä lisääntyy ja arki sujuu Säännölliset arviointi- ja suunnittelukokoukset	
4. Asiakstarpeeseen perustuva työpanoksen kohdentaminen ja osaamisen vahvistaminen	Toimiva ja asiakaslähtöinen työvuorosuunnittelu Esimiehen vuosikellon hyödyntäminen esimiestyössä Sairauspoissaolojen määrä Työhyvinvointikysely	Asiakaskontaktien määrä/työntekijä lisääntyy ja/tai laatu paranee Palveluajat asiakaslähtöisiä Esimiehen ja työntekijän aktiivinen vuorovaikutus työhön liittyvissä asioissa, kehityskeskustelujen kattavuus 100 % Esimiesten koulutus ja valmennus toteutuu Sairauspoissaolojen määrä <20 pv/hlö Työhyvinvointikyselyn vastausaktiivisuus lisääntyy ja tulosten perusteella vaikutetaan yksiköiden työhyvinvoinnin kehittämiseen	

5. Vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantuminen	Yksikköhinnat ja peittävydet	Yksikköhinnat, käynnin hinnat, hoitopäivähinnat ja peittävydet Maisemavertailussa keskitasoa Sosiaali- ja terveystoimen asukaskohtaisilla kustannuksilla mitaten tilanteemme Pohjois-Suomessa paranee	
--	------------------------------	--	--

3.2 Palvelujen järjestäminen

Palveluiden tuotannon nykytila

Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä tuottaa jäsenkuntien asukkaille kaikki sosiaali ja terveyspalvelut varhaiskasvatusta lukuunottamatta. Erikoissairaanhoidon avohoidon palveluja myydään myös jäsenkuntien ulkopuolelle.

Valtaosa palveluista tuotetaan kuntayhtymän omana palvelutuotantona. Erikoissairaanhoidon ostetaan sairaanhoitopiiriltä ja lisäksi käytetään tarpeen mukaan yksityisiä palveluntuottajia täydentämään omaa palvelutuotantoa.

Perhe- ja psykososiaalisten palveluiden ja hoidon ja hoivan palveluiden tulosalueilla on ostettu vanhusten, kehitysvammaisten, vaikeavammaisten, mielenterveyskuntoutujien ja päihdehuollon asumispalveluja, päihdehuollon kuntoutuspalveluja, lastensuojelun perhekotipalveluja, ensi- ja turvakotipalveluja, vaikeavammaisten henkilökohtaisen avustajan palveluita sekä perheneuvolan psykiatri- ja psykologipalveluja. Vanhusten kotiin annettavia palveluita ja tehostettua palveluasumista on myös tuotettu palvelusetelillä.

Tukipalveluista ravintopalvelut ostetaan jäsenkunnilta, tietotekniikkapalvelut Raahen kaupungilta sekä pesula- ja kuljetuspalvelut yksityisiltä palveluntuottajilta. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja ostetaan Raahen kaupungin palvelutoimistolta.

Palvelutuotannon järjestäminen jatkossa

Palvelujen järjestämisessä toimitaan asiakaskeskeisesti siten, että otetaan huomioon asiakkaan tarpeet ja odotukset sekä mahdollistetaan hänen aktiivinen osallistumisesta itseään koskevaan päätöksentekoon.

Palvelut tarjotaan mahdollisimman pitkälle omalla alueella hyödyntäen sekä hyvinvointikuntayhtymän omaa että yksityistä palvelutuotantoa. Palvelutuotannon ydin säilyy kuntayhtymän omassa käsissä. Palvelutuotantoa avataan hallitusti yksityisille palveluntuottajille hankkimalla osa palveluista kilpailuttamalla ja hyödyntämällä nykyistä enemmän palveluseteliä. Näin voidaan tarjota kuntalaisille valinnanmahdollisuuksia ja tuetaan seutukunnan elinkeinostrategian mukaisesti palvelutoimialan kehittymistä.

Palvelutuotannossa hyödynnetään myös maakunnallisia yhtiöitä ja liikelaitoksia.

Tavoitteena toiminnassa on, että palveluja pystytään käyttämään alueella kuntarajojen yli. Palveluprosessit suunnitellaan asiakkaan tarpeista lähtien siten, että toimitaan kiinteässä yhteistyössä kuntien muiden hallinnalojen kanssa.

Kaikissa kuntakeskuksissa tarjotaan lähipalveluina tai asiakkaan kotiin vietynä arjen sujumisen kannalta välttämättömät palvelut, esimerkiksi ikääntyneiden ja lapsiperheiden usein sekä toistuvasti tarvitsemat palvelut. Harvemmin tarvittavat palvelut, kuten sairaala- ja muu laitoshoidon sekä erityisasiantuntemusta vaativat palvelut, tuotetaan keskitetysti. Erikoissairaanhoidon palvelujen työnjaosta sovitaan Oulun eteläisen alueen ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kesken.

3.3 Kehittämishankkeet

Kuntayhtymä on mukana vuonna 2019 seuraavissa hankkeissa:

Ohjaamotoiminnan käynnistäminen Raahessa -hankkeessa tarkoituksena on perustaa monialainen palvelupiste, jonka kautta nuoren on mahdollista yhden luukun periaatteella ohjautua tarvitsemiinsa palveluihin. Ohjaamon ydintoimintaa on tiedotus, neuvonta ja ohjaus sekä arjen ja elämänhallinnan tuki. Ohjaamo tukee nuoria sosiaalisten taitojen ja valmiuksien kehittämisessä, urasuunnittelussa, kouluttautumisessa ja työllisyydessä. Hankkeelle on myönnetty ESR-rahoitusta ajalle 1.3.2018-29.2.2019.

Lapsirikas-hanke (Lapsirikkaiden perheiden toimiva arki -hanke) kehittää erityisesti useampilapsisten perheiden tarpeisiin sopivaa, helposti vastaanotettavaa, konkreettista arjen tukea. Apua tarjoavat koulutetut vapaaehtoiset. Toimintaa tukee STEA ja sitä hallinnoi lastensuojeluyhdistys Auta Lasta ry. Hanke toteutetaan Oulun kaupungin ja Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän alueella vuosina 2016-2018. Hankkeelle on haettu jatkorahoitusta vuosille 2019-2020.

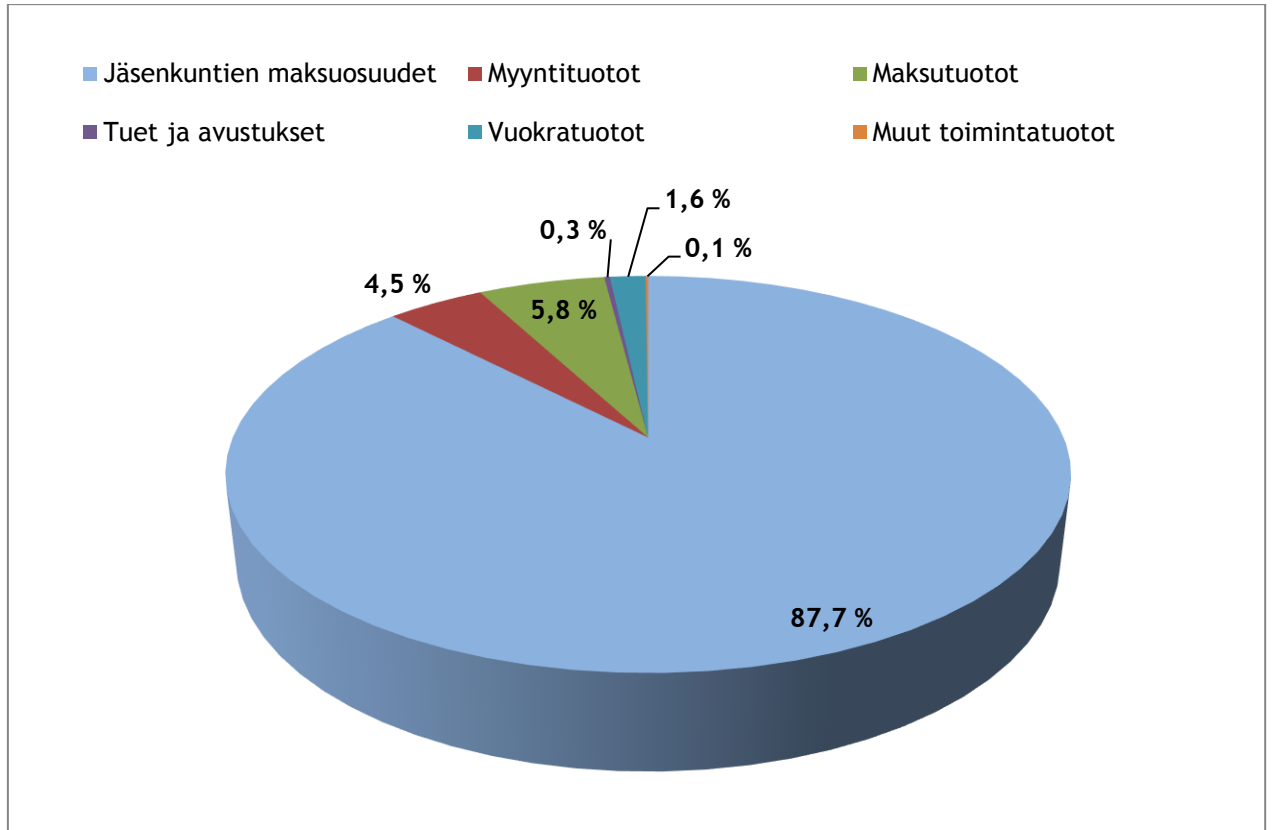
Valtakunnallisen **Voimaa vanhuuteen - iäkkäiden terveystoimintasuunnitelman** päämääränä on edistää kotona-asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveystoiminnan avulla. Tavoitteeseen edetään kehittämällä ja lisäämällä iäkkäille tarkoitettua liikuntaneuvontaa, lihasvoima- ja tasapainosisältöistä ohjattua liikuntaa sekä arkiliikunnan mahdollisuuksia ja ulkoilua. Toiminta järjestetään ottamalla käyttöön Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa kehitettyjä hyviä toimintatapoja järjestöjen ja julkisen sektorin yhteistyönä. Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä ja alueen kunnat on hyväksytty mukaan kolmivuotiseen kehittämistyöhön vuonna 2016.

Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hankkeen tarkoituksena on tukea erityisesti sosiaali- ja terveysalan järjestöjä sote- ja maakuntaudistuksen ja siitä johtuvan kuntauudistuksen muutosvaiheessa. Hanke on saanut STEAlta rahoitusta ajalle 1.8.2017-31.12.2020. Hyvinvointikuntayhtymä on hankkeessa mukana yhteistyökumppanina.

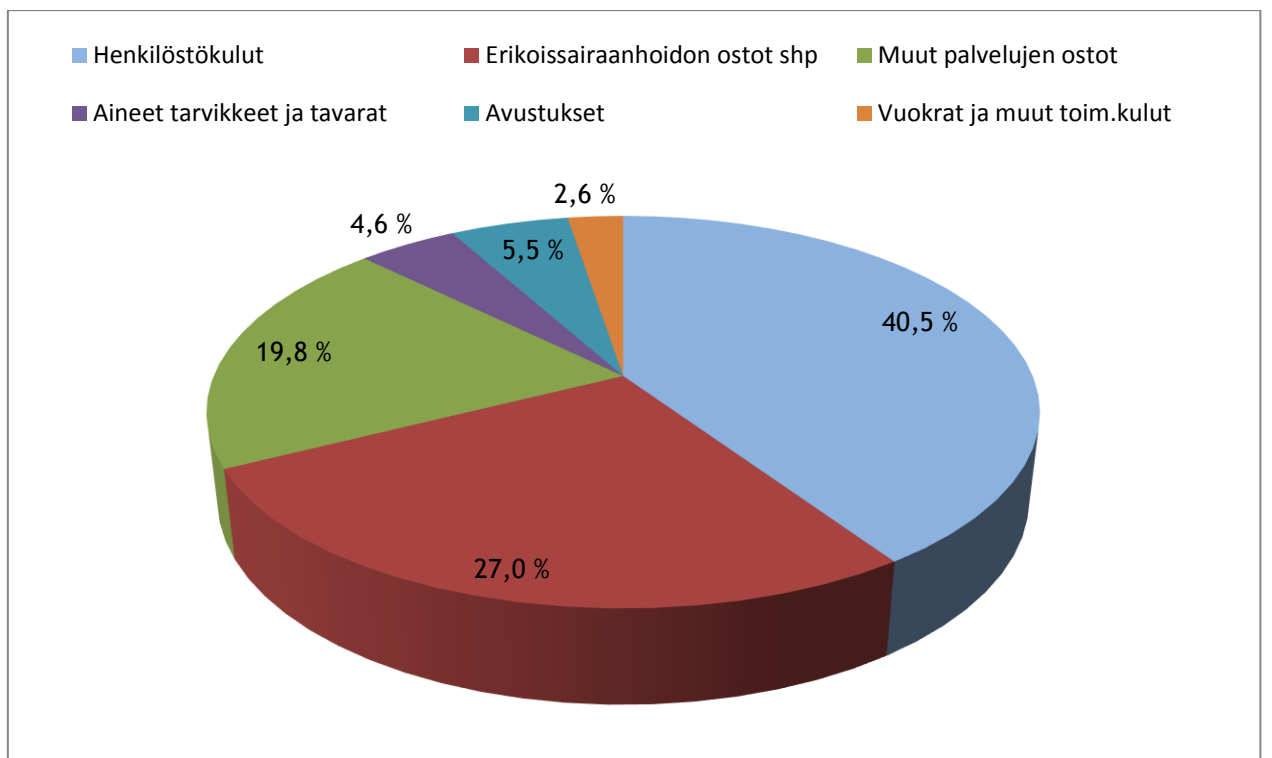

3.4 Tuloslaskelma 2018

1	Yhteensä	TP 2017	TA 2018	TA 2019	17/19%	18/19%	TS 2020	TS 2021
	TULOSLASKELMA							
	TOIMINTATUOTOT							
*	Myyntituotot	115 760 277	116 405 836	119 266 464	3,03	2,46	122 248 126	125 304 329
	- jäsenkuntien maksuosuudet	106 191 506	110 000 000	113 500 000	6,88	3,18	116 337 500	119 245 938
	- muut myyntituotot	9 568 771	6 405 836	5 766 464	-39,74	-9,98	5 910 626	6 058 391
*	Maksutuotot	8 204 018	7 842 248	7 512 436	-8,43	-4,21	7 700 247	7 892 753
*	Tuet ja avustukset	414 565	304 250	323 848	-21,88	6,44	331 944	340 243
*	Vuokratuotot	2 107 465	2 455 969	2 111 255	0,18	-14,04	2 164 036	2 218 137
*	Muut toimintatuotot	332 864	157 799	155 350	-53,33	-1,55	159 234	163 215
****	TOIMINTATUOTOT	126 819 189	127 166 102	129 369 353	2,01	1,73	132 603 587	135 918 676
	TOIMINTATUOTOT ILMAN JÄSEN KUNTIEN LASKUTUSTA	20 627 683	17 166 102	15 869 353	-23,07	-7,55	16 266 087	16 672 739
	TOIMINTAKULUT							
	Henkilöstökulut							
*	Palkat ja palkkiot	-44 156 665	-42 315 562	-42 556 185	-3,62	0,57	-43 620 090	-44 710 592
	Henkilösivukulut							
*	Eläkekulut	-8 479 793	-7 972 787	-7 942 621	-6,33	-0,38	-8 141 187	-8 344 716
*	Muut henkilösivukulut	-2 121 239	-2 412 464	-1 829 081	-13,77	-24,18	-1 874 808	-1 921 678
*	Lomapalkkavelan sos.kulut	88 858	0	0	-100,00	0,00		
*	Henkilöstökorvaukset	963 825	539 750	552 890	-42,64	2,43	566 712	580 880
**	Henkilöstömenot yhteensä	-53 705 014	-52 161 063	-51 774 997	-3,59	-0,74	-53 069 372	-54 396 106
*	Palvelujen ostot	-57 627 491	-59 559 719	-59 785 301	3,74	0,38	-61 279 934	-62 811 932
	- erikoissairaanhoidon ostot shp	-31 728 470	-34 600 000	-34 550 000	8,89	-0,14	-35 413 750	-36 299 094
	- muut palvelujen ostot	-25 899 021	-24 959 719	-25 235 301	-2,56	1,10	-25 866 184	-26 512 838
*	Aineet, tarvikkeet, tavarat	-6 831 633	-5 684 802	-5 875 633	-13,99	3,36	-6 022 524	-6 173 087
*	Avustukset	-3 730 947	-5 211 465	-7 024 610	88,28	34,79	-7 200 225	-7 380 231
*	Vuokrat	-2 712 740	-2 772 208	-3 044 139	12,22	9,81	-3 120 242	-3 198 249
*	Muut toimintakulut	-573 703	-194 930	-240 540	-58,07	23,40	-246 554	-252 717
****	TOIMINTAKULUT	-125 181 528	-125 584 187	-127 745 220	2,05	1,72	-130 938 851	-134 212 322
	TOIMINTAKULUT(OMATOIMINTA)	-93 453 058	-90 984 187	-93 195 220	-0,28	2,43	-95 525 101	-97 913 228
	TOIMINTAKATE	1 637 661	1 581 915	1 624 133	-0,83	2,67	1 664 736	1 706 355
	Rahoitustuotot ja -kulut							
*	Korkotuotot	119	620	120	0,87	-80,65	123	126
*	Muut rahoitustuotot	12 495	11 600	11 100	-11,16	-4,31	11 378	11 662
*	Korkokulut	-4 994	-20 000	-10 500	110,25	-47,50	-10 763	-11 032
*	Muut rahoituskulut	-354	-700	-720	103,14	2,86	-738	-756
	VUOSIKATE	1 644 927	1 573 435	1 624 133	-1,26	3,22	1 664 736	1 706 355
	Poistot ja arvonalentumiset							
*	Suunn.mukaiset poistot	-1 561 336	-1 526 511	-1 620 000	3,76	6,12	-1 660 500	-1 702 013
	TILIKAUDEN TULOS	83 591	46 924	4 133	-95,06	-91,19	4 236	4 342
*	Poistoeron lis.(-)tai väh	16 819	0	0	-100,00	0,00		
	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	100 410	46 924	4 133	-95,88	-91,19	4 236	4 342
	Tunnusluvut							
	Toimintatuotot/Toimintamenot %	-101,3	-101,3	-101,3			-101,3	-101,3
	Vuosikate/Poistot %	-105,4	-103,1	-100,3			-100,3	-100,3
	Kertynyt yli/-alijäämä	1 953 826	2 000 750	2 004 883			2 009 119	2 013 462

Kuvio 12. Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän toimintatuotot 2019

Kuvio 13. Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän toimintakulut 2019

3.5 Tulosalueiden tuloslaskelmat 2018

20 Perhe- ja psykosos.palvelut TULOSLASKELMA (ulk. + sis.)	TP 2017	TA 2018	TA 2019	17/19%	18/19%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT							
* Myyntituotot	26 640 112	26 831 005	28 503 075	6,99	6,23	29 215 652	29 946 043
- jäsenkuntien maksuosuudet	25 298 434	25 741 625	27 730 297	9,61	7,73	28 423 554	29 134 143
- muut myyntituotot	1 341 678	1 089 380	772 778	-42,40	-29,06	792 097	811 900
* Maksutuotot	982 100	859 399	867 770	-11,64	0,97	889 464	911 701
* Tuet ja avustukset	79 625	44 400	89 538	12,45	101,66	91 776	94 071
* Vuokratuotot	889 150	1 009 133	665 783	-25,12	-34,02	682 428	699 488
* Muut toimintatuotot	83 172	31 700	31 890	-61,66	0,60	32 687	33 504
** TOIMINTATUOTOT	28 674 159	28 775 637	30 158 056	5,18	4,80	30 912 007	31 684 808
TOIMINTATUOTOT ILMAN JÄSEN- KUNTIEN MAKSUSUUDET	3 375 725	3 034 012	2 427 759	-28,08	-19,98	2 488 453	2 550 664
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
* Palkat ja palkkiot	-8 386 096	-8 676 215	-9 295 027	10,84	7,13	-9 527 403	-9 765 588
Henkilösivukulut							
* Eläkekulut	-1 769 630	-1 634 083	-1 735 404	-1,93	6,20	-1 778 789	-1 823 259
* Muut henkilösivukulut	-419 470	-643 667	-572 344	36,44	-11,08	-586 653	-601 319
* Lomapalkkavelan sos.kulut	15 981	0	0	-100,00	0,00	0	0
* Henkilöstökorvaukset	184 545	104 700	102 200	-44,62	-2,39	104 755	107 374
Henkilöstömenot yhteensä	-10 374 670	-10 849 265	-11 500 575	10,85	6,00	-11 788 089	-12 082 792
* Palvelujen ostot	-14 329 958	-13 766 466	-13 621 498	-4,94	-1,05	-13 962 035	-14 311 086
* Aineet, tarvikkeet, tavarat	-338 801	-374 775	-426 813	25,98	13,89	-437 483	-448 420
* Avustukset	-2 494 591	-2 682 850	-3 457 500	38,60	28,87	-3 543 938	-3 632 536
* Vuokrat	-1 052 710	-1 043 713	-1 091 411	3,68	4,57	-1 118 696	-1 146 664
* Muut toimintakulut	-26 816	-7 360	-7 850	-70,73	6,66	-8 046	-8 247
** TOIMINTAKULUT	-28 617 545	-28 724 429	-30 105 647	5,20	4,81	-30 858 288	-31 629 745
TOIMINTAKATE	56 614	51 208	52 409	-7,43	2,35	53 719	55 062
Rahoitustuotot ja -kulut							
* Muut rahoituskulut	0	-338	0	0,00	-100,00	0	0
VUOSIKATE	56 614	50 870	52 409	-7,43	3,03	53 719	55 062
Poistot ja arvonalentumiset							
* Suunn.mukaiset poistot	-56 614	-50 870	-52 409	-7,43	3,03	-53 719	-55 062
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0,00	0,00	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	0	0	0,00	0,00	0	0

50 Hoidon ja hoivan palvelut	TP 2017	TA 2018	TA 2019	17/19%	18/19%	TS 2020	TS 2021
TULOSLASKELMA (ulk. + sis.)							
TOIMINTATUOTOT							
* Myyntituotot	23 808 326	25 197 782	25 145 726	5,62	-0,21	25 774 369	26 418 728
- jäsenkuntien maksuosuudet	20 707 629	21 851 074	21 995 283	6,22	0,66	22 545 165	23 108 794
- muut myyntituotot	3 100 697	3 346 708	3 150 443	1,60	-5,86	3 229 204	3 309 934
* Maksutuotot	3 662 627	3 401 746	3 006 805	-17,91	-11,61	3 081 975	3 159 025
* Tuet ja avustukset	128 556	100 290	87 960	-31,58	-12,29	90 159	92 413
* Vuokratuotot	864 040	823 705	855 000	-1,05	3,80	876 375	898 284
* Muut toimintatuotot	27 293	1 450	1 550	-94,32	6,90	1 589	1 628
** TOIMINTATUOTOT	28 490 842	29 524 973	29 097 041	2,13	-1,45	29 824 467	30 570 079
TOIMINTATUOTOT ILMAN JÄSEN- KUNTIEN LASKUTUSTA	7 783 213	7 673 899	7 101 758	-8,76	-7,46	7 279 302	7 461 284
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
* Palkat ja palkkiot	-14 563 015	-14 342 749	-13 619 729	-6,48	-5,04	-13 960 222	-14 309 228
Henkilösivukulut							
* Eläkekulut	-2 749 717	-2 703 620	-2 542 821	-7,52	-5,95	-2 606 392	-2 671 551
* Muut henkilösivukulut	-687 347	-754 439	-514 836	-25,10	-31,76	-527 707	-540 900
* Lomapalkkavelan sos.kulut	18 512	0	0	-100,00	0,00	0	0
* Henkilöstökorvaukset	394 409	173 000	197 000	-50,05	13,87	201 925	206 973
Henkilöstömenot yhteensä	-17 587 158	-17 627 808	-16 480 386	-6,29	-6,51	-16 892 396	-17 314 706
* Palvelujen ostot	-7 182 414	-7 001 999	-6 656 386	-7,32	-4,94	-6 822 796	-6 993 366
* Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 056 114	-949 900	-1 029 075	-2,56	8,34	-1 054 802	-1 081 172
* Avustukset	-1 236 289	-2 478 615	-3 516 310	184,42	41,87	-3 604 218	-3 694 323
* Vuokrat	-1 363 543	-1 396 791	-1 362 472	-0,08	-2,46	-1 396 534	-1 431 447
* Muut toimintakulut	-32 183	-13 300	-8 050	-74,99	-39,47	-8 251	-8 458
** TOIMINTAKULUT	-28 457 701	-29 468 413	-29 052 679	2,09	-1,41	-29 778 996	-30 523 471
TOIMINTAKATE	33 141	56 560	44 362	33,86	-21,57	45 471	46 608
Rahoitustuotot ja -kulut							
* Muut rahoituskulut	0	-141	0	0,00	-100,00	0	0
VUOSIKATE	33 141	56 419	44 362	33,86	-21,37	45 471	46 608
Poistot ja arvonalentumiset							
* Suunn.mukaiset poistot	-33 141	-56 419	-44 362	33,86	-21,37	-45 471	-46 608
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0,00	0,00	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	0	0	0,00	0,00	0	0

60 Terveys- ja sairaanh. palv.	TP 2017	TA 2018	TA 2019	17/19%	18/19%	TS 2020	TS 2021
TULOSLASKELMA (ulk. ja sis.)							
TOIMINTATUOTOT							
* Myyntituotot	42 262 071	36 075 747	37 044 216	-12,35	2,68	37 970 321	38 919 579
- jäsenkuntien maksusuudet	28 456 975	27 807 301	29 224 420	2,70	5,10	29 955 031	30 703 906
- muut myyntituotot	13 805 096	8 268 446	7 819 796	-43,36	-5,43	8 015 291	8 215 673
* Maksutuotot	4 592 858	4 461 127	4 593 907	0,02	2,98	4 708 755	4 826 474
* Tuet ja avustukset	172 487	139 810	117 450	-31,91	-15,99	120 386	123 396
* Vuokratuotot	3 766	1 905	250	-93,36	-86,88	256	263
* Muut toimintatuotot	111 184	14 000	17 700	-84,08	26,43	18 143	18 596
** TOIMINTATUOTOT	47 142 366	40 692 589	41 773 523	-11,39	2,66	42 817 861	43 888 308
TOIMINTATUOTOT ILMAN JÄSEN-	18 685 391	12 885 288	12 549 103	-32,84	-2,61	12 862 831	13 184 401
KUNTIEN LASKUTUSTA							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
* Palkat ja palkkiot	-17 664 549	-15 487 168	-15 721 545	-11,00	1,51	-16 114 584	-16 517 448
Henkilösivukulut							
* Eläkekulut	-3 298 740	-2 919 358	-2 935 250	-11,02	0,54	-3 008 631	-3 083 847
* Muut henkilösivukulut	-845 794	-814 634	-594 275	-29,74	-27,05	-609 132	-624 360
* Lomapalkkavelan sos.kulut	42 085	0	0	-100,00	0,00	0	0
* Henkilöstökorvaukset	297 570	224 350	226 190	-23,99	0,82	231 845	237 641
Henkilöstömenot yhteensä	-21 469 428	-18 996 810	-19 024 880	-11,39	0,15	-19 500 502	-19 988 015
* Palvelujen ostot	-18 052 872	-15 501 801	-16 449 099	-8,88	6,11	-16 860 326	-17 281 835
* Aineet, tarvikkeet, tavarat	-4 501 787	-3 439 095	-3 440 352	-23,58	0,04	-3 526 361	-3 614 520
* Avustukset	-67	-50 000	-50 000	526,87	0,00	-51 250	-52 531
* Vuokrat	-2 349 641	-2 150 565	-2 274 339	-3,20	5,76	-2 331 197	-2 389 477
* Muut toimintakulut	-121 894	-16 000	-14 240	-88,32	-11,00	-14 596	-14 961
** TOIMINTAKULUT	-46 495 689	-40 154 271	-41 252 910	-11,28	2,74	-42 284 233	-43 341 339
TOIMINTAKATE	646 676	538 318	520 613	-19,49	-3,29	533 628	546 969
Rahoitustuotot ja -kulut							
* Muut rahoituskulut	0	-3 169	0	0,00	-100,00	0	0
VUOSIKATE	646 676	535 149	520 613	-19,49	-2,72	533 628	546 969
Poistot ja arvonalentumiset							
* Suunn.mukaiset poistot	-541 417	-487 601	-500 171	-7,62	2,58	-512 675	-525 492
TILIKAUDEN TULOS	105 259	47 548	20 442	-80,58	-57,01	20 953	21 477
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	105 259	47 548	20 442	-80,58	-57,01	20 953	21 477

70 Erikoissairaanhoidon ostopalvelut TULOSLASKELMA	TP 2017	TA 2018	TA 2019	17/19%	18/19%	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT							
* Myyntituotot	31 728 470	34 600 000	34 550 000	8,89	-0,14	35 413 750	36 299 094
- jäsenkuntien maksusuudet	31 728 470	34 600 000	34 550 000	8,89	-0,14	35 413 750	36 299 094
** TOIMINTATUOTOT	31 728 470	34 600 000	34 550 000	8,89	-0,14	35 413 750	36 299 094
TOIMINTAKULUT							
* Palvelujen ostot	-31 728 470	-34 600 000	-34 550 000	8,89	-0,14	-35 413 750	-36 299 094
- erikoissairaanhoidon ostot shp	-31 728 470	-34 600 000	-34 550 000	8,89	-0,14	-35 413 750	-36 299 094
** TOIMINTAKULUT	-31 728 470	-34 600 000	-34 550 000	8,89	-0,14	-35 413 750	-36 299 094
TOIMINTAKATE	0	0	0	0,00	0,00	0	0
VUOSIKATE	0	0	0	0,00	0,00	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0,00	0,00	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0	0	0	0,00	0,00	0	0

4 Investoinnit

Taulukko 13. Investointihankintaesitykset (yli 10 000 €) rakennukset, kiinteät rakenteet ja järjestelmät

Hankeryhmä	Tilinpäätös 2017	Talousarvio v. 2018	Talousarvio v. 2019	Suunnitelma Ta v. 2020	Suunnitelma Ta v. 2021
Tietokoneohjelmistot:					
Menot		252 000	349 200	325 000	225 000
Tulot					
Rakennukset:					
Menot	992 554	900 000	1 150 000	900 000	1 000 000
Tulot					
Kiinteät rakenteet:					
Menot	166 102	250 000	355 000	115 000	125 000
Tulot					
Koneet ja laitteet					
Menot	1 011 010	398 000	89 000	160 000	150 000
Tulot					
Muut pitkävaikutteiset menot:					
Menot					
Tulot					
Menot yhteensä	2 169 666	1 800 000	1 943 200	1 500 000	1 500 000
Tulot yhteensä					
Netto	2 169 666	1 800 000	1 943 200	1 500 000	1 500 000

Rakennukset

Vuoden 2019 merkittävin rakennuksiin kohdistuva investointi on laboratorion toiminnan liikkeenluovutukseen liittyvät tiloihin kohdistuvat muutos- ja korjaustyöt. Sairaalan viemärien saneeraustöitä jatketaan ulko- kuin myös vielä sisäpuolisin osin. Sairaalan muuntamon ja pääkeskuksen uusimishanke valmistuu alkuvuodesta 2019, kun uusi pääkeskus otetaan käyttöön. Talousrakennus B:n vesikatteet uusitaan ja huoltopihalle rakennetaan julkisivujen uusimishankkeesta v. 2018 siirtynyt uusi jätekatos. Osastolle 3 rakennetaan yhden potilashuoneen yhteyteen WC ja dialyysiyksikköön eristystila. Sisäilmaolosuhteiden parantamiseen panostetaan rakennusteknisin toimenpitein sekä ilmanvaihdon jäähdytystä lisäämällä.

Kiinteät rakenteet

Kiinteiden rakenteiden osalta energiatehokkuuden parantamistoimenpiteitä jatketaan. Lukitus- ja kulunvalvontajärjestelmien uusiminen toteutuu pääosin v. 2019 kuten myös v. 2018 siirtynyt autoklaavin uusiminen. Välinehuoltokeskukseen hankitaan myös uusi pesu- ja desinfiointikone. Sairaalan potilastornin pohjoispäädyn alkuperäisen potilashissin useaan otteeseen siirretty modernisointi toteutetaan myös.

Koneet, laitteet ja ohjelmistot

Kehitysvammaisten asiakas-/ henkilökuljetusten käytössä oleva pikkubussi uusitaan. Suun terveydenhuoltoon Raahen hammashoitolaan uusitaan kaapistoja vanhojen ja epäkäytännöllisten Raahen terveysasemalta siirrettyjen kalusteiden tilalle.

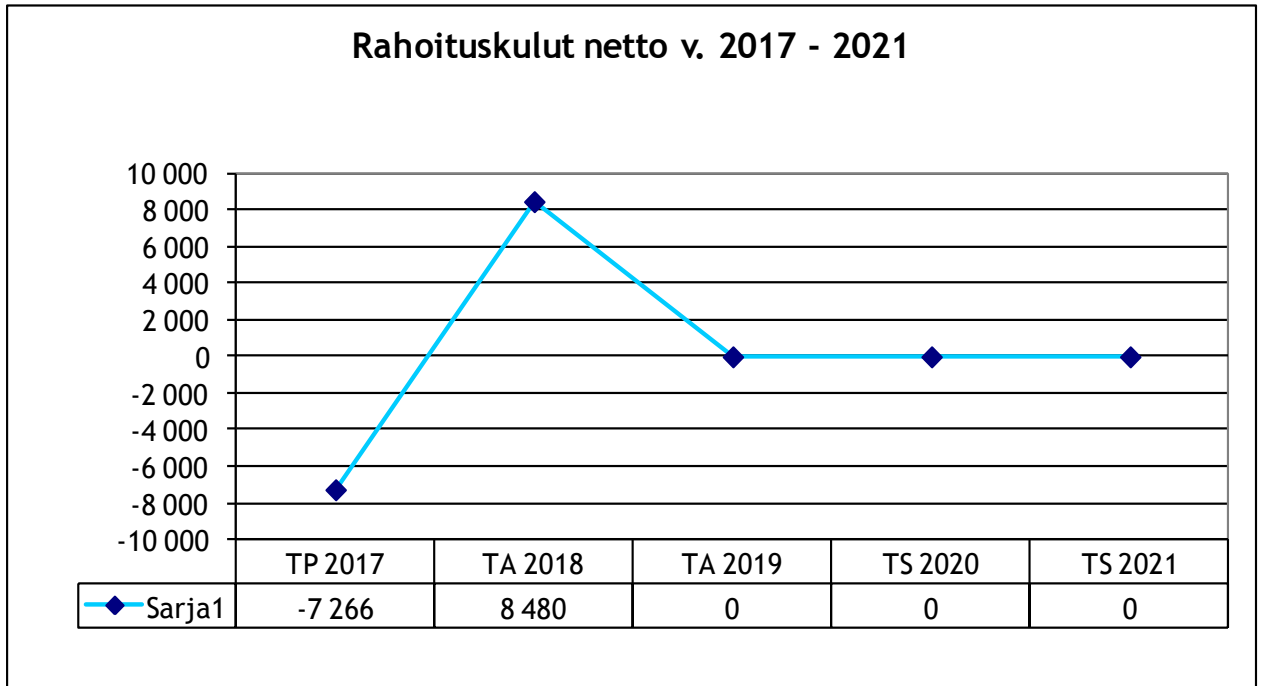
Tietohallinto: Lifecare vuosijulkaisu 2015 (työpöytä) + integraatiot, NettiRassin kehitys, Kanta-palvelujen käytön laajennus ja sosiaalitoimen ajanvaraus (Akseli).

5 Rahoituslaskelma

Tiliniemi	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	1 644 927	1 573 435	1 624 133	1 664 736	1 706 355
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-6 049				
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 169 666	-1 800 000	-1 943 200	-1 500 000	-1 500 000
Rahoitusosuudet investointeihin					
Käyttöomaisuuden myyntitulot	6 049				
Varsinaisen toiminnan ja invest. nettokassavirta	-524 739	-226 565	-319 067	164 736	206 355
Rahoitustoiminnan kassavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-586 658	-587 000	-387 000	-187 000	-130 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	800 000				
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-311 397	-813 565	-706 067	-22 264	76 355
Rahoituslaskelman tunnusluvut:	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Investointientulorahoitus, %	75,81 %	87,41 %	83,58 %	110,98 %	113,76 %
<u>100 * Vuosikate</u>					
<i>Investointien omahankintameno</i>					
Lainanhoitokate	2,81	2,63	4,11	8,47	12,18
<u>Vuosikate+korkokulut</u>					
<i>Korkokulut+Lainanlyhennykset</i>					
<i>Hyvä, jos luku yli 2</i>					
<i>Tyydyttävä, jos luku 1-2</i>					
<i>Heikko, jos luku alle 1</i>					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, €	2 932 218	643 484	- 657 102	-941 798	-699 280

Kuvio 14. Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän rahoituskulut vuosina 2017 - 2021

6 Palvelusopimus 2019

6.1 Palvelusopimuksen 2019 keskeiset kehittämiskohteet

Aikuissosiaalityö, Aikuisten psykososiaaliset palvelut, Perhepalvelut, Vammaispalvelut

- Kotona asumisen ja monipuolisen asumisrakenteen tukeminen ja kehittäminen, ostopalveluiden vähentäminen, kevyemmin tuettujen asumismuotojen hyödyntäminen.
- Palveluohjauksen sekä sähköisten palvelujen kehittäminen perhepalveluissa ja ennaltaehkäisevien palvelujen kehittäminen erityistä tukea tarvitsevien lasten palveluissa.
- Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien palvelujen kehittäminen ja toteuttaminen yhdessä muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa.
- Työllisyyttä tukevien ja syrjäytymistä ehkäisevien palveluiden kehittäminen aikuissosiaalityössä yhdessä Te-palveluiden ja kuntien kanssa.
- Sähköisten palvelusetelitoimintojen laaja käyttöönotto lapsiperheiden kotipalvelussa, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien asumispalveluissa sekä vammaispalvelujen henkilökohtaisessa avussa.

Erikoissairaanhoito

- Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyön kehittäminen tarkoituksenmukaisen hoidonporrastuksen mukaisesti.
- Raahessa tuotetaan monipuolisia peruserikoissairaanhoidon palveluita, osin ulkopuolisen ja kilpailutetun erikoislääkäripalvelun avulla.

Hoito ja hoiva

- Kotihoidossa palveluohjauksen ja neuvonnan, kotikuntoutuksen ja tehostetun kotiutumisen toimintamallien kehittäminen.
- Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa, tavoitteena tuottavuuden ja tehokkuuden paraneminen ja henkilöstömäärän kasvun hillitseminen. Kotihoidossa välitön asiakaskohtainen työaika on keskimäärin 60 %.
- Omaishoidon lakisääteisten vapaiden toteuttamisessa hyödynnetään enemmän perhehoitoa.
- Vanhuspalvelulain mukaisessa ikäsuunnitelmassa luotuja linjauksia ja laadittuja toimenpide-ehdotuksia toteutetaan suunnitelmallisesti mm. RAI käyttöönotto.
- Hyvinvointiteknologian (kuvapuhelin jne) käyttöä lisätään suunnitelmallisesti kotiin annettavien palveluiden tueksi.
- Palvelukeskusten hoitopäivähinnan yhdenmukaistaminen jatkuu.
- Monituottajuus vahvistuu siten, että palvelusetelin käyttö laajenee korvaten osittain myös omaa toimintaa, järjestöyhteistyö ja vapaaehtoistoiminta lisääntyvät.
- Sairaalan osastoilla hoidetaan vain sairaalahoidon tarvitsevia potilaita.

Kuntoutuspalvelut

- Fysioterapeuttien suoravastaanottoa kehitetään osana avohoidon vastaanottopalveluja.
- Tehostetaan kotikuntoutusta laajentamalla kotona tapahtuvaa kuntoutustoimintaa moniammatillisuutta hyödyntäen.

Suun terveydenhuolto

- Palveluiden painopistettä kehitetään suuntaamalla voimavaroja ennaltaehkäisevään työhön ja järjestelmälliseen suun terveydenhuoltoon. Edistetään kerralla kuntoon -toimintamallin toteutumista.
- Työn tuottavuutta ja joustavuutta parannetaan edelleen koululaisten tarkastuksiin soveltuvan liikuteltavan hoitoyksikön käytön avulla.

Vastaanottopalvelut

- Moniammatillista toimintamallia kehitetään edelleen ja laajennetaan kaikkiin toimipisteisiin, jolloin hoitajien osuus pitkäaikaissairauksien seurannassa tulee lisääntymään ja potilaiden osallisuus terveydestään ja hoidostaan tulee vahvistumaan (LEAN-malli ja asiakaskeisyysskoulutus).
- Matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita kehitetään yhteistyössä muiden ammattiryhmien kanssa.
- Asiakasvastaanottoa kehitetään asiakaslähtöiseen suuntaan esimerkiksi vastaanottoaikoja laajentamalla ja palveluseteliä hyödyntämällä.

Yhteiset kehittämiskohteet

- Sähköinen palvelukanava (NettiRassi) on osa asiakaspalveluprosessia tukien asiakkaiden vastuuta omasta terveydestään. Palvelua tarjotaan kaikissa mahdollisissa asiakaskontakteissa. NettiRassin uutena ominaisuutena otetaan käyttöön vastaanoton hoitajien ja terveydenhoitajien chat-palvelu.
- Hyvinvointipiste NeuvoRassin palvelut ovat osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.
- Kannustetaan kuntalaisia aktiiviseen OmaKanta ja Suomi.fi -palvelujen käyttöön sekä hyödyntämään sähköisiä palveluita omahoidon tukena (mm. Terveyskylän eri osiot).
- Takaisinsoittopalvelua ja tekstiviestimuistutusta laajennetaan uusiin toimintayksiköihin.
- Asiakkaan sähköinen itseilmoittautuminen laajenee kattavasti kuntayhtymän vastaanottopalveluihin.

6.2 Palvelusopimuksen rakenne ja raportointi

Maisema-mallin kokoomataulukko sisältää palveluittain/suurtuotteittain nettokustannukset ja asukas-kohtaiset nettokustannukset yhteensä ja jäsenkunnittain. Tuoteryhmittäisissä taulukoissa ovat kustannukset, suoritelmäärät ja yksikköhinnat useammasta näkökulmasta ja tuoteryhmän kokonaiskustannukset ja -tuotot sekä nettokustannukset. Taulukoiden nettokustannukset muodostavat jäsenkuntien arvioidut kustannusosuudet vuonna 2019.

Jäsenkuntien kustannusosuuksien määräytymisperusteet vuonna 2019

Jäsenkuntien kustannusosuudet vuodelta 2019 määräytyvät Maisema-mallin avulla syntyvien palvelukokonaisuuksien/suurtuotteiden mukaan seuraavin poikkeuksin:

- omassa erikoissairaanhoidossa käytetään tuotehinnoittelua
- ostettu erikoissairaanhoidon ostopalveluhinnalla
- kuntoutuksen fysioterapiapalveluissa käytetään tuotehinnoittelua
- projektien kustannukset ja sosiaalipäivystyksen kustannukset jaetaan jäsenkuntien asukasluojien suhteessa.

Ostettu erikoissairaanhoidon ostopalveluhinnalla ja oma erikoissairaanhoidon ostopalveluhinnalla laskutetaan kuukausittain jälkikäteen todellisen käytön mukaan lopullisena kuntayhtymän johtajan hyväksymän hinnaston mukaan.

Muiden palvelujen osalta käytetään ennakkolaskutusta, joka tarkistetaan tilinpäätöksen yhteydessä toteutuneen käytön ja toteutuneiden kustannusten mukaiseksi. Ennakkolaskutuksena laskutetaan kuukausittain 1/12 osa palvelusopimuksen mukaisesta kunkin jäsenkunnan kustannusosuudesta. Yhtymähallitus voi tarvittaessa tarkistaa ennakkolaskutusta.

Raportointi

Talousarvion toteutumisesta ja toiminnasta raportoidaan kunnille Maisema-raportteina kolmannesvuosittain.

Asukasluvut 31.12.2017	33 536 YHTEENSÄ				3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI			
	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019 (€/as)	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019 (€/as)	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019 (€/as)	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019 (€/as)	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018
Aikuissosiaalityö	-1 196 417	-1 400 758	-1 418 481	1,3 %	-74 619	-85 725	-84 212	-1,8 %	-1 041 987	-1 146 369	-1 203 733	5,0 %	-79 811	-168 664	-130 537	-22,6 %
(€/as muutos tp 2017)			-42	18,6 %			-26	0,1 %			-48	0,2 %			-24	63,6 %
Aikuisten psykososiaaliset	-5 527 752	-5 456 443	-5 978 990	9,6 %	-371 172	-374 094	-365 265	-2,4 %	-4 723 168	-4 644 644	-5 196 646	11,9 %	-433 412	-437 705	-417 079	-4,7 %
(€/as muutos tp 2017)			-178	8,2 %			-115	-1,6 %			-208	10,0 %			-78	-3,8 %
Erikoissairaanhoido oma	-7 873 459	-6 947 744	-7 102 135	2,2 %	-746 192	-646 640	-664 095	2,7 %	-6 147 667	-5 466 790	-5 594 067	2,3 %	-979 601	-834 314	-843 973	1,2 %
(€/as muutos tp 2017)			-212	-9,8 %			-208	-11,0 %			-224	-9,0 %			-158	-13,8 %
Erikoissairaanhoido ostopa	-31 728 470	-34 600 000	-34 550 000	-0,1 %	-3 708 298	-3 509 545	-3 600 000	2,6 %	-22 493 558	-25 165 156	-25 030 000	-0,5 %	-5 526 613	-5 925 299	-5 920 000	-0,1 %
(€/as muutos tp 2017)			-1 030	8,9 %			-1 129	-2,9 %			-1 001	11,3 %			-1 108	7,1 %
Hoito- ja hoivapalvelut	-29 004 463	-30 337 847	-31 240 929	3,0 %	-3 060 579	-3 415 933	-3 417 118	0,0 %	-20 867 510	-21 506 232	-22 148 473	3,0 %	-5 076 374	-5 415 681	-5 675 338	4,8 %
(€/as muutos tp 2017)			-932	7,7 %			-1 072	11,6 %			-886	6,1 %			-1 062	11,8 %
Kuntoutuspalvelut	-1 675 772	-1 549 188	-1 519 427	-1,9 %	-133 513	-141 881	-155 933	9,9 %	-1 322 540	-1 172 097	-1 170 063	-0,2 %	-219 720	-235 210	-193 431	-17,8 %
(€/as muutos tp 2017)			-45	-9,3 %			-49	16,8 %			-47	-11,5 %			-36	-12,0 %
Perhepalvelut	-6 728 896	-6 404 687	-9 578 965	49,6 %	-272 447	-255 346	-608 471	138,3 %	-5 466 629	-5 178 870	-7 424 159	43,4 %	-989 819	-970 470	-1 546 336	59,3 %
(€/as muutos tp 2017)			-286	42,4 %			-191	123,3 %			-297	35,8 %			-289	56,2 %
Perhepalvelut vert. pl. Terveysneuvonta ta 2019			-7 470 245	16,6 %			-411 935	61,3 %			-5 911 051	14,1 %			-1 188 262	22,4 %
Suun terveydenhuolto	-3 214 909	-3 188 567	-3 198 993	0,3 %	-326 602	-278 374	-276 870	-0,5 %	-2 439 691	-2 462 429	-2 482 035	0,8 %	-448 616	-447 765	-440 089	-1,7 %
(€/as muutos tp 2017)			-95	-0,5 %			-87	-15,2 %			-99	1,7 %			-82	-1,9 %
Vammaispalvelut	-9 238 780	-9 668 715	-10 116 121	4,6 %	-661 873	-765 109	-758 366	-0,9 %	-6 399 486	-6 588 844	-7 025 650	6,6 %	-2 177 422	-2 314 763	-2 332 105	0,7 %
(€/as muutos tp 2017)			-302	9,5 %			-238	14,6 %			-281	9,8 %			-436	7,1 %
Vastaanottopalvelut	-9 987 221	-10 421 051	-8 782 453	-15,7 %	-987 413	-1 003 476	-862 445	-14,1 %	-7 520 572	-7 814 313	-6 631 497	-15,1 %	-1 479 237	-1 603 262	-1 288 510	-19,6 %
(€/as muutos tp 2017)			-262	-12,1 %			-270	-12,7 %			-265	-11,8 %			-241	-12,9 %
Vastaanottopalvelut vert. pl. Terveysneuvonta tp2017/ta201.			-10 891 173	4,5 %			-1 058 981	5,5 %			-8 144 605	4,2 %			-1 646 584	2,7 %
Projektit	-15 366	-25 000	-13 506	-46,0 %	-1 460	-2 375	-1 284	-45,9 %	-11 450	-18 629	-10 069	-45,9 %	-2 457	-3 997	-2 153	-46,1 %
(€/as muutos tp 2017)			0	-12,1 %			0	-12,0 %			0	-12,1 %			0	-12,4 %
Yhteensä	-106 191 506	-110 000 000	-113 500 000	3,2 %	-10 344 166	-10 478 498	-10 794 058	3,0 %	-78 434 258	-81 164 373	-83 916 392	3,4 %	-17 413 083	-18 357 129	-18 789 550	2,4 %
(€/as muutos tp 2017)			-3 384	6,9 %			-3 385	4,3 %			-3 356	7,0 %			-3 515	7,9 %
Oma toiminta	-74 463 036	-75 400 000	-78 950 000	4,7 %	-6 635 868	-6 968 952	-7 194 058	3,2 %	-55 940 700	-55 999 216	-58 886 392	5,2 %	-11 886 470	-12 431 830	-12 869 550	3,5 %

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityön painottuu työllistämistoimintaan, syrjäytymisen ehkäisyyn, pakolaistyöhön ja asumisen tukemiseen. Toimeentulotukea myönnetään ennalta ehkäisevänä- ja täydentävänä toimeentulotukena. Aikuissosiaalityön resurssilisäys kohdistuu sosiaalisen kuntoutuksen asumisen tukemiseen.

Aikuisten psykososiaaliset palvelut

Aikuisten psykososiaaliset palvelut muodostuvat mielenterveys- ja päihdepalveluista. Palvelutarpeeseen vastataan nykyisillä resursseilla. Asumispalvelujen hankkimisessa otetaan käyttöön palveluseteli. Palvelusetelin käyttöönotosta ja ostopalvelulaskutuksen teknisistä muutoksista johtuen toimintatuotot ja toimintakulut laskevat edellisvuodesta. Maisematauluun on lisätty uutena tuotteena kotihoito eli mielenterveyspalvelujen kotikäynnit ja Kotirappu. Nämä suoritukset on aikaisemmin sisällyneet perustasoisen avohoito käynteihin. Päihdepalveluissa korvaushoito esitetään omana tuotteenaan.

Erikoissairaanhoido

Oman erikoissairaanhoidon palvelut pidetään nykyisellä tasolla käyttämällä tarvittavissa määrin erikoislääkäreiden ostopalveluja. Kokonaisuutena oman ja ostetun erikoissairaanhoidon palveluiden ja kustannustason arvioidaan pysyvän vuoden 2018 tasolla.

Hoito ja hoiva

Palvelutarpeisiin pystytään vastaamaan määrärajoissa.

Avopalvelut sisältää ikäihmistenpoliklinikan, joka on aiempina vuosina ollut kotihoidon tukipalveluita.

Omaishoito on kohdennettu paljon apua tarvitseville.

Resursseja on siirretty kotiin annettaviin palveluiden kokonaisuuteen.

Päivätoiminnassa Siikajoen osalta lisätään yksi toimintapäivä/viikossa.

Kotihoito tuote sisältää tukipalvelut, kotihoidon, kotihoidon palvelusetelin, vaativan kotisairaanhoidon ja kotisairaalan. Kotihoitotoiminnassa painopiste on kotikuntoutuksen ja kotiutumisen kehittämisessä. Kotihoidon toiminnanohjausjärjestelmän antaman tiedon perusteella tehdään asiakasanalyysiä ja henkilöstöresurssin kohdentamista. Tehostettua palveluasumista ja pitkäaikaishoitoa kannattaa seurata kokonaisuutena palvelurakennemuutoksista johtuen (laitoshoidon muutos tehostetuksi palveluasumiseksi ja oman toiminnan muutos palvelusetelille). Nettohoitopäivähinnat eivät ole täysin vertailukelpoisia ostopalvelu- ja palvelusetelihintoihin, koska oman toiminnan kustannuksiin sisältyvät mm. hoitotarvike ja lääkarityön kustannukset myös yksityisen toiminnan osalta. Tehostettu palveluasuminen sisältää myös lyhytaikaisen palveluasumisen, joka aiemmin on ollut osa akuuttihoitoa.

Akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoitoa tuotetaan palvelutarpeen mukaisesti. Sairaalahoidon tarve voi vaihdella eri vuosina kunnittain merkittävästikin.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa on kaksi yksikköä, toinen Raahessa ja toinen Siikajoella. Siikajoen hoitopäivien arvio on tehty vuoden 2018 6 kk:n toteuman perusteella.

Kuntoutus

Fysioterapeuttien suoravastaanottotoimintaa kehitetään osana lääkäreiden vastaanoton toimintaa. Puhe- ja toimintaterapiapalveluiden haasteena on työvoimasaatavuus. Apuvälinepalvelut on siirretty omaksi tuotteekseen.

Perhepalvelut

Terveysneuvonnan (neuvolapalvelut) tuote siirtyy vastaanottopalveluista perhepalveluihin. Voimavaroja lisätään perheneuvolaan, lapsiperheiden kotipalveluun ja perhetyöhön, joista osa toteutetaan henkilöstöresurssia, ostopalvelua ja palveluseteliä lisäämällä. Palvelutarpeeseen vastataan yhdessä vapaaehtoistoimijoiden, järjestöjen ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Suunterveydenhuolto

Suun terveydenhuollon toimintaa kehitetään ennalta ehkäisevään ja järjestelmälliseen suun terveydenhuoltoon sekä kerralla kuntoon-toiminta-ajatuksen suuntaan.

Vammaispalvelut

Vammaispalveluissa uusina tuotteina ovat asiakas- ja palveluohjaus sekä kuljetuspalvelut omiksi tuotteiksi. Palveluissa varaudutaan kehitysvammaisten lisääntyvään palvelutarpeeseen ostopalveluilla ja palvelusetelillä. Palveluntarve lisääntyy omaishoitajien vapaiden aikaisen hoidon järjestämisessä ja asumispalvelun tarpeen kasvuna. Lisäksi varaudutaan laitoshoidon palvelun tarpeeseen. Vammaispalvelujen subjektiivisen oikeuden omaaville asiakkaille turvataan lakisääteiset palvelut.

Vastaanottopalvelut

Lääkäri- ja hoitajapalveluissa kehitetään asiakaslähtöistä toimintaa vastaanottoaikojen osalta ja palveluseteliä sekä sähköisiä palveluita käyttäen. Kustannustasossa on merkittävä nousu päivystyksen lääkäriyövoiman kilpailutuksesta aiheutuneesta kustannusten noususta. Päivystys säilyy ympärivuorokautisena (24/7).

Asukasluvut 31.12.2017	33 536			YHTEENSÄ				3 189				PYHÄJOKI				25 002				RAAHE				5 345				SIIKAJOKI			
Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018												
AIKUISSOSIAALITYÖ YHTEENSÄ																															
Tuotot	268 311	160 050	167 500	4,7	3 316	1 167	1 332	14,2	163 332	102 705	111 618	8,7	101 663	56 178	54 550	-2,9															
Toimintakulut	-1 459 542	-1 560 808	-1 585 981	1,6	-77 935	-86 892	-85 543	-1,6	-1 200 133	-1 249 074	-1 315 351	5,3	-181 474	-224 842	-185 087	-17,7															
Poistot	-5 186	0	0		0	0	0		-5 186	0	0		0	0	0																
Netto	-1 196 417	-1 400 758	-1 418 481	1,3	-74 619	-85 725	-84 212	-1,8	-1 041 987	-1 146 369	-1 203 733	5,0	-79 811	-168 664	-130 537	-22,6															
Ulkokuntien osuuden jälkeä	-1 196 417	-1 400 758	-1 418 481	1,3	-74 619	-85 725	-84 212	-1,8	-1 041 987	-1 146 369	-1 203 733	5,0	-79 811	-168 664	-130 537	-22,6															
Toimintakulut / asukas	-44	-47	-47	1,7	-24	-27	-27	-1,6	-48	-50	-53	5,3	-34	-42	-35	-17,3															
Henkilöstökulut	-649 522	-705 353	-679 602	-3,7	-37 722	-37 107	-37 703	1,6	-544 645	-573 175	-559 532	-2,4	-67 155	-95 071	-82 367	-13,4															
Sosiaalityö																															
Tuotot	222 088	137 500	150 500	9,5	1 795	129	1 301	905,8	120 536	82 011	96 208	17,3	99 757	55 359	52 991	-4,3															
Toimintakulut	-743 467	-795 308	-724 825	-8,9	-42 544	-39 300	-42 607	8,4	-576 460	-604 189	-573 368	-5,1	-124 462	-151 818	-108 850	-28,3															
Netto	-521 379	-657 808	-574 325	-12,7	-40 749	-39 171	-41 306	5,5	-455 924	-522 178	-477 160	-8,6	-24 706	-96 459	-55 859	-42,1															
Asiakasperheet	1 800	1 880	1 895	0,8	108	95	105	10,5	1 482	1 495	1 508	0,9	210	290	282	-2,8															
Netto / asiakasperhe	-290	-350	-303	-13,4	-377	-412	-393	-4,6	-308	-349	-316	-9,4	-118	-333	-198	-40,4															
Taloudellinen tuki																															
Tuotot	44 597	21 750	16 500	-24,1	1 473	1 000	0	-100,0	41 307	20 000	15 000	-25,0	1 817	750	1 500	100,0															
Toimintakulut	-259 366	-275 335	-269 901	-2,0	-13 713	-20 600	-16 083	-21,9	-230 635	-236 145	-236 226	0,0	-15 019	-18 590	-17 592	-5,4															
Netto	-214 769	-253 585	-253 401	-0,1	-12 240	-19 600	-16 083	-17,9	-189 327	-216 145	-221 226	2,4	-13 202	-17 840	-16 092	-9,8															
Asiakasperheet	798	665	675	1,5	43	45	40	-11,1	692	550	580	5,5	63	70	55	-21,4															
Netto / asiakasperhe	-269	-381	-375	-1,6	-285	-436	-402	-7,7	-274	-393	-381	-2,9	-210	-255	-293	14,8															
Välitystilii																															
Asiakasperheet	82				7				58				17																		
Työllistämistoiminta																															
Tuotot	1 627	800	500	-37,5	49	37	31	-16,1	1 489	694	410	-40,9	89	69	59	-15,3															
Toimintakulut	-456 709	-490 165	-591 255	20,6	-21 679	-26 991	-26 854	-0,5	-393 038	-408 740	-505 757	23,7	-41 993	-54 434	-58 644	7,7															
Poistot	-5 186	0	0		0	0	0		-5 186	0	0		0	0	0																
Netto	-460 269	-489 365	-590 755	20,7	-21 629	-26 954	-26 823	-0,5	-396 735	-408 046	-505 347	23,8	-41 904	-54 365	-58 585	7,8															
Asiakkaat yhteensä	1 197	1 266	1 287	1,7	80	95	92	-3,2	998	1 016	1 055	3,8	119	155	140	-9,7															
Kulut / asiakas	-386	-387	-459	18,7	-271	-284	-292	2,7	-399	-402	-479	19,2	-353	-351	-419	19,3															

Asukasluvut 31.12.2017	33 536 YHTEENSÄ				3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI			
Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	
AIKUISTEN PSYKOSOSIAALISET PALVELUT YHTEENSÄ																
Tuotot	1 164 246	1 112 301	403 911	-63,7	55 469	59 928	28 077	-53,1	1 012 896	993 849	352 016	-64,6	47 272	46 878	18 420	-60,7
Toimintakulut	-6 677 268	-6 553 617	-6 365 875	-2,9	-421 395	-426 673	-383 905	-10,0	-5 679 626	-5 549 322	-5 448 278	-1,8	-472 260	-476 579	-423 830	-11,1
Poistot	-14 730	-15 127	-17 026	12,6	-1 672	-1 929	-1 383	-28,3	-11 384	-11 293	-13 753	21,8	-1 364	-1 586	-1 525	-3,9
Netto	-5 527 752	-5 456 443	-5 978 990	9,6	-367 598	-368 674	-357 211	-3,1	-4 678 113	-4 566 765	-5 110 016	11,9	-426 353	-431 287	-406 935	-5,6
Ulkokuntien osuus	0	0	0	-100,0	-3 574	-5 946	-8 055	35,5	-45 055	-77 139	-86 630	12,3	-7 059	-6 633	-10 143	52,9
Ulkokuntien osuuden jälkeä	-5 527 752	-5 456 443	-5 978 990	9,6	-371 172	-374 620	-365 265	-2,5	-4 723 168	-4 643 904	-5 196 646	11,9	-433 412	-437 920	-417 079	-4,8
Toimintakulut+poistot / asu	-199	-196	-190	-2,7	-133	-134	-121	-10,1	-228	-222	-218	-1,7	-88	-89	-80	-10,7
Henkilöstökulut	-2 275 838	-2 329 999	-2 484 162	6,6	-210 688	-213 391	-193 673	-9,2	-1 771 277	-1 826 829	-1 988 964	8,9	-228 346	-223 989	-230 786	3,0
Mielenterveyspalvelut; Avopalvelut, Palveluasuminen ja Psykiatrisen osastohoito																
Tuotot	1 013 661	969 701	338 561	-65,1	35 176	37 660	15 991	-57,5	888 839	878 243	299 495	-65,9	43 100	42 216	17 742	-58,0
Toimintakulut	-5 484 310	-5 385 276	-5 209 053	-3,3	-344 425	-359 664	-297 330	-17,3	-4 671 897	-4 557 457	-4 487 370	-1,5	-389 666	-388 531	-339 040	-12,7
Poistot	-14 572	-15 127	-15 127	0,0	-1 665	-1 929	-1 293	-33,0	-11 250	-11 293	-12 149	7,6	-1 351	-1 586	-1 366	-13,9
Netto	-4 485 221	-4 430 702	-4 885 619	10,3	-310 913	-323 933	-282 632	-12,8	-3 794 308	-3 690 507	-4 200 024	13,8	-347 918	-347 900	-322 665	-7,3
Avopalvelut; Kotihoito, Perustasoisen avohoito ja Päivätoiminta																
Tuotot	160 447	105 253	121 211	15,2	11 036	10 675	7 762	-27,3	130 466	83 703	102 935	23,0	14 532	10 372	9 936	-4,2
Toimintakulut	-2 067 717	-2 048 339	-2 211 785	8,0	-183 131	-212 316	-179 681	-15,4	-1 615 033	-1 582 792	-1 776 794	12,3	-234 357	-225 717	-226 406	0,3
Poistot	-10 342	-10 897	-10 897	0,0	-1 196	-1 576	-941	-40,3	-8 030	-7 984	-8 840	10,7	-1 008	-1 255	-1 035	-17,5
Netto	-1 917 612	-1 953 983	-2 101 471	7,5	-173 291	-203 218	-172 860	-14,9	-1 492 597	-1 507 073	-1 682 698	11,7	-220 834	-216 600	-217 506	0,4
Kotihoito (Kotirappu, välivuokra-asunnot sisältyvät tp 2017 ja ta 2018 Perustasoiseen avohoitoon)																
Tuotot	0	0	55 600		0	0	2 857		0	0	49 885		0	0	2 857	
Toimintakulut	0	0	-602 119		0	0	-52 515		0	0	-497 089		0	0	-52 515	
Poistot	0	0	-6 667		0	0	-603		0	0	-5 461		0	0	-603	
Netto	0	0	-553 186		0	0	-50 260		0	0	-452 665		0	0	-50 261	
Asiakkaat			192				17				158				17	
Kulut / asiakas			-3 171				-3 125				-3 181				-3 125	
Perustasoisen avohoito (Mielenterveyskeskus)																
Tuotot	122 008	80 253	30 111	-62,5	9 606	7 675	2 405	-68,7	97 684	65 703	24 050	-63,4	10 305	6 372	3 078	-51,7
Toimintakulut	-1 956 218	-1 958 289	-1 507 801	-23,0	-178 371	-205 684	-120 431	-41,4	-1 528 431	-1 519 184	-1 204 314	-20,7	-214 220	-205 907	-154 152	-25,1
Poistot	-10 342	-10 897	-4 230	-61,2	-1 196	-1 576	-338	-78,6	-8 030	-7 984	-3 379	-33,8	-1 008	-1 255	-432	-65,5
Netto	-1 844 551	-1 888 933	-1 481 920	-21,5	-169 961	-199 586	-118 364	-40,7	-1 438 777	-1 461 465	-1 183 642	-19,0	-204 923	-200 790	-151 506	-24,5
Asiakkaat	1 717	1 717	1 643	-4,3	145	145	135	-6,9	1 359	1 359	1 300	-4,3	177	177	172	-2,8
Kulut / asiakas	-1 145	-1 147	-920	-19,8	-1 238	-1 429	-895	-37,4	-1 131	-1 124	-929	-17,3	-1 216	-1 170	-899	-23,2
Päivätoiminta																
Tuotot	38 439	25 000	35 500	42,0	1 430	3 000	2 500	-16,7	32 783	18 000	29 000	61,1	4 226	4 000	4 000	0,0
Toimintakulut	-111 500	-90 050	-101 865	13,1	-4 760	-6 632	-6 735	1,6	-86 603	-63 608	-75 391	18,5	-20 137	-19 810	-19 739	-0,4
Netto	-73 061	-65 050	-66 365	2,0	-3 330	-3 632	-4 235	16,6	-53 820	-45 608	-46 391	1,7	-15 911	-15 810	-15 739	-0,4
Asiakkaat	37	37	37	0,0	5	5	5	0,0	25	25	25	0,0	7	7	7	0,0
Kulut / asiakas	-3 014	-2 434	-2 753	13,1	-952	-1 326	-1 347	1,6	-3 464	-2 544	-3 016	18,5	-2 877	-2 830	-2 820	-0,4
Palveluasuminen																
Tuotot	723 198	751 500	132 900	-82,3	13 925	18 000	1 200	-93,3	688 178	710 100	130 500	-81,6	21 095	23 400	1 200	-94,9
Toimintakulut	-2 499 839	-2 411 696	-1 995 690	-17,2	-59 742	-70 341	-34 288	-51,3	-2 359 074	-2 250 916	-1 927 114	-14,4	-81 023	-90 439	-34 288	-62,1
Netto	-1 776 641	-1 660 196	-1 862 790	12,2	-45 817	-52 341	-33 088	-36,8	-1 670 896	-1 540 816	-1 796 614	16,6	-59 928	-67 039	-33 088	-50,6
Asiakkaat	76	76	69	-9,2	3	3	2	-33,3	70	70	65	-7,1	3	3	2	-33,3
Hoitopäivät	24 950	24 950	24 100	-3,4	700	700	500	-28,6	23 500	23 500	23 100	-1,7	750	750	500	-33,3
Netto / hoitopäivä	-71	-67	-77	16,2	-65	-75	-66	-11,5	-71	-66	-78	18,6	-80	-89	-66	-26,0

Asukasluvut 31.12.2017				3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI				
33 536		YHTEENSÄ		3 189		PYHÄJOKI		25 002		RAAHE		5 345		SIIKAJOKI		
Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	
Psykiatrinen osastohoito																
Tuotot	130 017	112 948	84 450	-25,2	10 216	8 984	7 029	-21,8	70 195	84 440	66 059	-21,8	7 473	8 444	6 606	-21,8
Toimintakulut	-916 754	-925 241	-1 001 578	8,3	-101 552	-77 007	-83 360	8,3	-697 790	-723 749	-783 462	8,3	-74 286	-72 375	-78 346	8,3
Poistot	-4 230	-4 230	-4 230	0,0	-469	-352	-352	0,0	-3 220	-3 309	-3 309	0,0	-343	-331	-331	0,0
Netto	-790 968	-816 523	-921 358	12,8	-91 805	-68 375	-76 684	12,2	-630 816	-642 618	-720 712	12,2	-67 156	-64 262	-72 071	12,2
Asiakkaat	142	142	148	4,2	10	10	12	20,0	97	97	126	29,9	15	15	10	-33,3
Hoitopäivät	3 196	3 196	3 196	0,0	266	266	266	0,0	2 500	2 500	2 500	0,0	250	250	250	0,0
Kulut / hoitopäivä	-288	-291	-315	8,2	-384	-291	-315	8,2	-280	-291	-315	8,2	-299	-291	-315	8,2
Päihdehuollon palvelut; Avohoito, Korvaushoito, Asumispalvelu ja Laitoskuntoutus																
Tuotot	150 585	142 600	65 350	-54,2	20 293	22 268	12 086	-45,7	124 057	115 606	52 521	-54,6	4 172	4 662	678	-85,5
Toimintakulut	-1 192 958	-1 168 341	-1 156 822	-1,0	-76 970	-67 008	-86 575	29,2	-1 007 729	-991 864	-960 909	-3,1	-82 594	-88 048	-84 790	-3,7
Poistot	-158	0	-1 899		-8	0	-91		-133	0	-1 604		-13	0	-159	
Netto	-1 042 531	-1 025 741	-1 093 371	6,6	-56 685	-44 741	-74 579	66,7	-883 805	-876 258	-909 992	3,8	-78 435	-83 386	-84 271	1,1
Päihdehuollon avohoito (A-klinikka, A-Killan avustus, välivuokra-asunnot, tp 2017 ja ta 2018 sisältää Korvaushoidon)																
Tuotot	18 848	11 900	12 350	3,8	115	68	64	-5,1	16 433	11 606	12 141	4,6	236	162	113	-30,4
Toimintakulut	-640 793	-626 714	-455 726	-27,3	-29 729	-22 793	-20 604	-9,6	-521 142	-529 622	-389 442	-26,5	-64 256	-52 878	-35 650	-32,6
Poistot	-158	0	-1 899		-8	0	-91		-133	0	-1 604		-13	0	-159	
Netto	-622 103	-614 814	-445 275	-27,6	-29 621	-22 726	-20 630	-9,2	-504 842	-518 016	-378 906	-26,9	-64 033	-52 716	-35 695	-32,3
Asiakkaat	465	508	422	-16,9	22	17	20	17,6	388	438	357	-18,5	41	40	35	-12,5
Kulut / asiakas	-1 378	-1 234	-1 084	-12,1	-1 352	-1 341	-1 035	-22,8	-1 343	-1 209	-1 095	-9,4	-1 568	-1 322	-1 023	-22,6
Kulut / käynti	-62	-65	-145	121,2	-278	-152	-223	46,4	-59	-59	-138	134,7	-50	-160	-165	3,0
Korvaushoito (tp 2017 ja ta 2018 sisältyy Päihdehuollon avohoitoon)																
Tuotot	0	0	500		0	0	22		0	0	380		0	0	65	
Toimintakulut	0	0	-222 612		0	0	-9 679		0	0	-169 379		0	0	-29 036	
Netto	0	0	-222 112		0	0	-9 657		0	0	-168 998		0	0	-28 971	
Asiakkaat			46				2				35				6	
Kulut / asiakas			-4 839				-4 839				-4 839				-4 839	
Päihdehuollon asumispalvelu																
Tuotot	131 737	130 700	52 500	-59,8	20 177	22 200	12 000	-45,9	107 624	104 000	40 000	-61,5	3 936	4 500	500	-88,9
Toimintakulut	-442 047	-393 910	-347 806	-11,7	-42 025	-42 205	-36 188	-14,3	-383 002	-331 608	-301 566	-9,1	-17 020	-20 097	-10 052	-50,0
Netto	-310 309	-263 210	-295 306	12,2	-21 848	-20 005	-24 188	20,9	-275 378	-227 608	-261 566	14,9	-13 084	-15 597	-9 552	-38,8
Asiakkaat	16	15	15	0,0	1	1	1	0,0	14	13	13	0,0	1	1	1	0,0
Hoitopäivät	4 110	4 615	4 665	1,1	365	365	365	0,0	3 602	4 000	4 000	0,0	143	250	300	20,0
Netto / hoitopäivä	-76	-57	-63	11,0	-60	-55	-66	20,9	-76	-57	-65	14,9	-91	-62	-32	-49,0
Laitoskuntoutus																
Toimintakulut	-110 119	-147 717	-130 678	-11,5	-5 216	-2 010	-20 104	900,2	-103 585	-130 634	-100 522	-23,1	-1 318	-15 073	-10 052	-33,3
Netto	-110 119	-147 717	-130 678	-11,5	-5 216	-2 010	-20 104	900,2	-103 585	-130 634	-100 522	-23,1	-1 318	-15 073	-10 052	-33,3
Asiakkaat	14	16	17	6,3	1	1	3	200,0	12	12	12	0,0	1	3	2	-33,3
Kulut / asiakas	-7 866	-9 232	-7 687	-16,7	-5 216	-2 010	-6 701	233,4	-8 632	-10 886	-8 377	-23,1	-1 318	-5 024	-5 026	0,0
Hoitopäivät	549	1 090	930	-14,7	28	20	100	400,0	515	950	750	-21,1	6	120	80	-33,3
Kulut / hoitopäivä	-201	-136	-141	3,7	-186	-101	-201	100,0	-201	-138	-134	-2,5	-220	-126	-126	0,0

Asukasluvut 31.12.2017	33 536			YHTEENSÄ				3 189				PYHÄJOKI				25 002				RAAHE				5 345				SIIKAJOKI			
Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018												
ERIKOISSAIRAANHOITO (Tuotehinnoittelu)																															
Avohoidon yksikkö	-3 790 650	-3 764 931	-3 821 135	1,5	-383 218	-368 836	-377 112	2,2	-2 983 653	-2 969 529	-3 027 890	2,0	-423 780	-426 566	-416 133	-2,4															
Sisätautien pkl	-2 136 622	-2 236 628	-2 210 530	-1,2	-193 857	-203 075	-202 449	-0,3	-1 694 182	-1 781 647	-1 765 488	-0,9	-248 583	-251 906	-242 593	-3,7															
Lastentautien pkl	-190 939	-184 599	-182 924	-0,9	-16 340	-15 027	-16 277	8,3	-139 702	-145 808	-141 008	-3,3	-34 897	-23 764	-25 639	7,9															
Diabetes pkl	-1 112 285	-947 314	-1 053 791	11,2	-90 069	-61 862	-80 021	29,4	-913 802	-799 162	-871 377	9,0	-108 414	-86 290	-102 393	18,7															
Dialyysihoito	-350 804	-396 390	-373 890	-5,7	-82 952	-88 872	-78 364	-11,8	-235 966	-242 911	-250 017	2,9	-31 886	-64 607	-45 509	-29,6															
Operatiivinen yksikkö	-4 082 809	-3 182 813	-3 281 000	3,1	-362 974	-277 804	-286 984	3,3	-3 164 014	-2 497 262	-2 566 177	2,8	-555 821	-407 747	-427 839	4,9															
Korva-,nenä-kurkkut. Pkl	-285 803	-334 581	-292 729	-12,5	-28 445	-30 690	-29 047	-5,4	-228 273	-267 241	-232 081	-13,2	-29 085	-36 651	-31 601	-13,8															
Kirurgian pkl	-801 315	-752 019	-814 716	8,3	-71 906	-70 365	-74 007	5,2	-627 713	-594 068	-646 195	8,8	-101 697	-87 586	-94 513	7,9															
Päiväkirurgia	-596 581	0	0		-58 782	0	0		-454 738	0			-83 060	0																	
Kipupoli pkl	-134 342	-219 338	-227 134	3,6	-6 845	-12 052	-11 909	-1,2	-106 672	-176 911	-179 820	1,6	-20 825	-30 374	-35 405	16,6															
Preanestesiapkl	-1 155	0	0		0	0	0		-1 155	0			0	0																	
Äitiys- ja naistent. pkl	-389 916	-438 219	-453 641	3,5	-28 194	-34 283	-34 150	-0,4	-310 378	-337 746	-354 208	4,9	-51 344	-66 189	-65 282	-1,4															
Operatiivinen osasto	-1 873 697	-1 438 656	-1 492 780	3,8	-168 802	-130 414	-137 869	5,7	-1 435 084	-1 121 295	-1 153 873	2,9	-269 811	-186 947	-201 037	7,5															
OMA TOIMINTA	-7 873 459	-6 947 744	-7 102 135	2,2	-746 192	-646 640	-664 095	2,7	-6 147 667	-5 466 790	-5 594 067	2,3	-979 601	-834 314	-843 973	1,2															
OSTOPALVELUT	-31 728 469	-34 600 000	-34 550 000	-0,1	-3 708 298	-3 509 545	-3 600 000	2,6	-22 493 558	-25 165 156	-25 030 000	-0,5	-5 526 613	-5 925 299	-5 920 000	-0,1															
YHTEENSÄ	-39 601 928	-41 547 744	-41 652 135	0,3	-4 454 490	-4 156 185	-4 264 095	2,6	-28 641 225	-30 631 947	-30 624 067	0,0	-6 506 214	-6 759 612	-6 763 973	0,1															

Avohoitokäynnit	Ulkokunnat				Muutos % ta 2018	Muutos käyntejä ta:sta 2018	Yhteensä		Ta 2018	Ta 2019	Muutos % ta 2018	Muutos käyntejä ta:sta 2018	Jäsenkunnat				Muutos % ta 2018	Muutos käyntejä ta:sta 2018
	tp 2016	tp 2017	Ta 2018	Ta 2019			tp 2016	tp 2017					tp 2016	tp 2017	Ta 2018	Ta 2019		
Sisätautien poliklinikka	178	144	140	150	6,7 %	10	7 754	5 935	5 970	5 930	-0,7 %	-40	7 576	5 791	5 830	5 780	-0,9 %	-50
Dialyysiyksikkö	165	268	240	260	7,7 %	20	1 647	1 877	1 740	1 862	6,6 %	122	1 482	1 609	1 500	1 602	6,4 %	102
Hengityshalvauspotilaat						0		0	0	0		0						0
Kirurgian poliklinikka	2 447	1 246	1 230	1 240	0,8 %	10	9 725	7 117	8 150	7 055	-15,5 %	-1 095	7 278	5 871	6 920	5 815	-19,0 %	-1 105
Lastentautien poliklinikka	24	70	50	70	28,6 %	20	1 074	1 227	1 140	1 210	5,8 %	70	1 050	1 157	1 090	1 140	4,4 %	50
Korva- nenä- ja kurkkutautien pkl	41	57	140	60	-133,3 %	-80	2 293	2 780	2 790	2 775	-0,5 %	-15	2 252	2 723	2 650	2 715	2,4 %	65
Diabetes poliklinikka	21	20	15	23	34,8 %	8	3 804	4 238	3 971	4 249	6,5 %	278	3 783	4 218	3 956	4 226	6,4 %	270
Äitiys- ja naistentautien poliklinik	89	56	92	65	-41,5 %	-27	2 582	2 537	2 367	2 580	8,3 %	213	2 493	2 481	2 275	2 515	9,5 %	240
Preanestesiapoliklinikka	5					0	10	3	0	0		0	5	3	0	0		0
Kipupoliklinikka	388	346	385	350	-10,0 %	-35	1 945	1 825	1 716	1 823	5,9 %	107	1 557	1 479	1 331	1 473	9,6 %	142
Päiväkirurgia	557	632				0	1 245	1 262	0	0		0	688	630	0	0		0
Yhteensä	3 915	2 839	2 292	2 218	-3,3 %	-74	32 079	28 801	27 844	27 484	-1,3 %	-360	28 164	25 962	25 552	25 266	-1,1 %	-286

Osastohoito/hoitopäivät	Raahe		Ta 2018	Ta 2019	Muutos % ta 2018	Muutos hvp ta:sta 2018	Siikajoki		Ta 2018	Ta 2019	Muutos % ta 2018	Muutos hvp ta:sta 2018	Pyhäjoki		Ta 2018	Ta 2019	Muutos % ta 2018	Muutos hvp ta:sta 2018
	tp 2016	tp 2017					tp 2016	tp 2017					tp 2016	tp 2017				
Operatiivinen osasto	1817	1 870	1860	1516	-18,5 %	-344	293	314	270	276	2,2 %	6	220	258	260	216	-16,9 %	-44

Osastohoito/hoitopäivät	Ulkokun				Muutos % ta 2018	Muutos hvp ta:sta 2018	Yhteensä		Ta 2018	Ta 2019	Muutos % ta 2018	Muutos hvp ta:sta 2018	Jäsenkunnat				Muutos % ta 2018	Muutos hvp ta:sta 2018
	tp 2016	tp 2017	Ta 2018	Ta 2019			tp 2016	tp 2017					tp 2016	tp 2017	Ta 2018	Ta 2019		
Operatiivinen osasto	1494	1 406	1390	1210	-12,9 %	-180	3 824	3 848	3 780	3218	-14,9 %	-562	2 330	2 442	2 390	2 008	-16,0 %	-382

Asukasluvut 31.12.2017				3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI				
Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018		
HOITO- JA HOIVAPALVELUT YHTEENSÄ																
Tuotot	8 487 821	7 530 258	6 823 447	-9,4	1 160 955	1 031 890	1 047 203	1,5	5 768 879	5 057 238	4 721 410	-6,6	1 388 233	1 332 061	965 021	-27,6
Toimintakulut	-37 441 905	-37 794 246	-37 996 929	0,5	-4 204 028	-4 432 521	-4 448 296	0,4	-26 546 166	-26 483 224	-26 770 342	1,1	-6 445 270	-6 726 887	-6 626 377	-1,5
Poistot	-50 379	-73 859	-67 447	-8,7	-10 799	-11 932	-12 459	4,4	-30 632	-51 522	-47 547	-7,7	-8 273	-9 597	-6 407	-33,2
Netto	-29 004 463	-30 337 847	-31 240 929	3,0	-3 053 872	-3 412 563	-3 413 552	0,0	-20 807 920	-21 477 508	-22 096 478	2,9	-5 065 309	-5 404 423	-5 667 764	4,9
Ulkokuntien osuus	0	0	0	-100,0	-6 706	-5 099	-3 566	-30,1	-59 590	-30 505	-51 995	70,4	-11 065	-7 749	-7 574	-2,3
Ulkokuntien osuuden jälkeä	-29 004 463	-30 337 847	-31 240 929	3,0	-3 060 579	-3 417 662	-3 417 118	0,0	-20 867 510	-21 508 013	-22 148 473	3,0	-5 076 374	-5 412 172	-5 675 338	4,9
Henkilöstökulut	-22 243 969	-21 525 859	-20 722 207	-3,7	-2 552 082	-2 624 459	-2 573 504	-1,9	-15 371 813	-14 700 251	-14 534 713	-1,1	-4 183 276	-4 112 062	-3 526 108	-14,2
Kulut / 75 vuotta täyttänyt a	-12 423	-12 547	-12 529	-0,1	-11 034	-11 635	-12 024	3,3	-12 174	-12 155	-12 086	-0,6	-14 246	-14 871	-14 805	-0,4
Avopalvelut; Ikäihmisten pkl (sisältyy tp 2017 ja ta 2018 Kotiin annettavat/Kotihoito ja tukipalvelut/Muu kotihoito)																
Tuotot	0	0	23 100		0	0	1 581		0	0	18 322		0	0	3 197	
Toimintakulut	0	0	-346 312		0	0	-23 706		0	0	-274 679		0	0	-47 927	
Netto	0	0	-323 212		0	0	-22 125		0	0	-256 357		0	0	-44 730	
Asiakkaat			672				46				533				93	
Kulut / asiakas			-515				-515				-515				-515	
Omaishoidon tuki																
Tuotot	8 210	5 230	9 690	85,3	500	180	1 240	588,9	6 990	4 500	8 100	80,0	721	550	350	-36,4
Toimintakulut	-1 011 148	-989 827	-970 658	-1,9	-87 018	-93 003	-105 936	13,9	-771 540	-722 670	-727 270	0,6	-152 590	-174 154	-137 452	-21,1
Netto	-1 002 938	-984 597	-960 968	-2,4	-86 518	-92 823	-104 696	12,8	-764 550	-718 170	-719 170	0,1	-151 869	-173 604	-137 102	-21,0
Asiakkaat yhteensä kaikilta i	198	188	195	3,7	18	19	23	21,1	150	140	143	2,1	30	29	29	0,0
Kulut / asiakas	-5 107	-5 265	-4 978	-5,5	-4 834	-4 895	-4 606	-5,9	-5 144	-5 162	-5 086	-1,5	-5 086	-6 005	-4 740	-21,1
Kotiin annettavat palvelut; Päivätoiminta, Kotihoito ja tukipalvelut ja Kotisairaala																
Tuotot	2 613 188	2 344 265	2 066 961	-11,8	340 429	340 729	319 865	-6,1	1 762 965	1 605 012	1 500 228	-6,5	504 061	397 981	245 090	-38,4
Toimintakulut	-10 488 960	-10 802 728	-11 234 544	4,0	-1 062 385	-1 139 840	-1 128 714	-1,0	-7 560 698	-7 573 234	-8 088 976	6,8	-1 856 780	-2 079 040	-1 977 420	-4,9
Poistot	-5 368	-11 667	-11 781	1,0	-102	-285	-226	-20,6	-4 616	-10 013	-10 309	3,0	-599	-1 198	-906	-24,4
Netto	-7 881 141	-8 470 130	-9 179 364	8,4	-722 057	-799 395	-809 076	1,2	-5 802 349	-5 978 235	-6 599 057	10,4	-1 353 319	-1 682 257	-1 733 235	3,0
Päivätoiminta																
Tuotot	113 743	115 550	84 630	-26,8	14 826	15 700	11 030	-29,7	88 482	84 750	73 550	-13,2	10 435	15 100	50	-99,7
Toimintakulut	-299 565	-324 190	-344 517	6,3	-12 334	-36 952	-19 481	-47,3	-257 055	-252 173	-269 472	6,9	-30 177	-35 065	-55 564	58,5
Poistot	-73	0	-874		0	0	0		-73	0	-874		0	0	0	
Netto	-185 895	-208 640	-260 761	25,0	2 492	-21 252	-8 451	-60,2	-168 645	-167 423	-196 796	17,5	-19 742	-19 965	-55 514	178,1
Hoitopäivät yhteensä	4 883	4 679	4 799	2,6	698	615	530	-13,8	3 736	3 434	3 392	-1,2	449	630	877	39,2
Kulut / hoitopäivä	-61	-69	-72	3,9	-18	-60	-37	-38,8	-69	-73	-80	8,5	-67	-56	-63	13,8
Kotihoito ja tukipalvelut; Kotihoito, Tukipalvelut ja Muu kotihoito																
Tuotot	2 499 300	2 228 715	1 982 131	-11,1	325 603	325 029	308 835	-5,0	1 674 338	1 520 262	1 426 478	-6,2	493 626	382 881	245 040	-36,0
Toimintakulut	-10 146 807	-10 478 538	-10 571 597	0,9	-1 050 051	-1 102 888	-1 109 233	0,6	-7 261 056	-7 321 061	-7 501 074	2,5	-1 826 603	-2 043 975	-1 921 856	-6,0
Poistot	-5 295	-11 667	-10 907	-6,5	-102	-285	-226	-20,6	-4 543	-10 013	-9 435	-5,8	-599	-1 198	-906	-24,4
Netto	-7 652 803	-8 261 490	-8 600 373	4,1	-724 550	-778 143	-800 625	2,9	-5 591 261	-5 810 812	-6 084 031	4,7	-1 333 577	-1 662 292	-1 677 721	0,9
Asiakkaat yhteensä (summa)	1 440	2 447	1 795	-26,6	173	226	235	4,0	1 025	1 832	1 224	-33,2	242	383	323	-15,7
Asukasluku 75-v	3 018	3 018	3 038	0,7	382	382	371	-2,9	2 183	2 183	2 219	1,6	453	453	448	-1,1
Kulut / 75 v asukas	-3 364	-3 476	-3 483	0,2	-2 749	-2 888	-2 990	3,6	-3 328	-3 358	-3 385	0,8	-4 034	-4 515	-4 292	-4,9

Asukasluvut 31.12.2017	33 536 YHTEENSÄ				3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI			
	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018
Kotihoito; Oma toiminta ja ostopalvelut/palvelusetelit (tp 2017 ja ta 2018 ostopalvelut ja palvelusetelit sisältyy Tukipalveluihin)																
	1 516 306	1 159 153	1 009 531	-12,9	139 682	103 500	85 650	-17,2	1 054 982	878 503	808 581	-8,0	319 038	177 150	115 300	-34,9
Toimintakulut	-7 964 424	-8 351 241	-8 504 416	1,8	-841 849	-893 037	-902 587	1,1	-5 551 504	-5 739 970	-5 954 414	3,7	-1 571 070	-1 718 234	-1 647 415	-4,1
Poistot	-103	0	-1 240		0	0	0		-103	0	-1 240		0	0	0	
Netto	-6 448 221	-7 192 088	-7 496 125	4,2	-702 167	-789 537	-816 937	3,5	-4 496 625	-4 861 467	-5 147 073	5,9	-1 252 032	-1 541 084	-1 532 115	-0,6
Asiakkaat yhteensä kaikilta i	592	559	502	-10,2	80	74	80	8,1	413	389	328	-15,7	98	96	94	-2,1
Netto / asiakas	-10 892	-12 866	-14 933	16,1	-8 777	-10 669	-10 212	-4,3	-10 888	-12 497	-15 692	25,6	-12 776	-16 053	-16 299	1,5
- josta Oma toiminta																
Tuotot	1 516 306	1 159 153	1 009 531	-12,9	139 682	103 500	85 650	-17,2	1 054 982	878 503	808 581	-8,0	319 038	177 150	115 300	-34,9
Toimintakulut	-7 964 424	-8 351 241	-8 176 583	-2,1	-841 849	-893 037	-897 438	0,5	-5 551 504	-5 739 970	-5 790 801	0,9	-1 571 070	-1 718 234	-1 488 344	-13,4
Poistot	-103	0	-1 240		0	0	0		-103	0	-1 240		0	0	0	
Netto	-6 448 221	-7 192 088	-7 168 292	-0,3	-702 167	-789 537	-811 788	2,8	-4 496 625	-4 861 467	-4 983 460	2,5	-1 252 032	-1 541 084	-1 373 044	-10,9
Asiakkaat	592	559	859	53,7	80	74	80	8,1	413	389	685	76,1	98	96	94	-2,1
Kulut / asiakas	-13 454	-14 940	-9 520	-36,3	-10 523	-12 068	-11 218	-7,0	-13 442	-14 756	-8 456	-42,7	-16 031	-17 898	-15 833	-11,5
Käynnit	314 023	312 000	316 600	1,5	40 972	41 000	41 100	0,2	204 002	201 000	206 500	2,7	69 048	70 000	69 000	-1,4
Kulut / käynti	-25	-27	-26	-3,5	-21	-22	-22	0,2	-27	-29	-28	-1,8	-23	-25	-22	-12,1
Tukipalvelut; Ateriapalvelu ja muut tukipalvelut (tp 2017 ja ta 2018 sisältää kotihoidon ostopalvelut/palvelusetelit)																
Tuotot	777 913	738 000	691 000	-6,4	116 090	107 500	107 000	-0,5	500 853	482 000	465 000	-3,5	160 970	148 500	119 000	-19,9
Toimintakulut	-954 735	-950 579	-717 816	-24,5	-106 749	-111 641	-110 824	-0,7	-661 907	-636 435	-444 602	-30,1	-186 079	-202 503	-162 390	-19,8
Netto	-176 822	-212 579	-26 816	-87,4	9 341	-4 141	-3 824	-7,7	-161 053	-154 435	20 398	-113,2	-25 109	-54 003	-43 390	-19,7
Asiakkaat yhteensä kaikilta i	1 262	651	1 098	68,7	174	70	130	85,7	860	417	721	72,9	228	164	247	50,6
Muu kotihoito; sotavammal. muk.palv. ja vaativa kotisairaanhoido (tp 2017 ja ta 2018 sisältää Ikäihmisten pkl)																
Tuotot	205 081	331 562	281 600	-15,1	69 831	114 029	116 185	1,9	118 503	159 759	152 897	-4,3	13 618	57 231	10 740	-81,2
Toimintakulut	-1 227 649	-1 176 718	-1 349 365	14,7	-101 453	-98 210	-95 822	-2,4	-1 047 645	-944 656	-1 102 058	16,7	-69 454	-123 238	-112 051	-9,1
Poistot	-5 192	-11 667	-9 667	-17,1	-102	-285	-226	-20,6	-4 440	-10 013	-8 195	-18,1	-599	-1 198	-906	-24,4
Netto	-1 027 760	-856 823	-1 077 432	25,7	-31 723	15 535	20 136	29,6	-933 582	-794 910	-957 356	20,4	-56 435	-67 205	-102 216	52,1
josta Vaativa Kotisairaanhoido																
Tuotot	47 196	37 000	50 600	36,8	873	905	1 185	31,0	38 135	31 753	42 897	35,1	5 149	3 800	4 740	24,8
Toimintakulut	-768 203	-723 533	-1 122 548	55,1	-15 033	-17 690	-26 289	48,6	-656 957	-620 929	-951 668	53,3	-88 697	-74 299	-105 157	41,5
Poistot	-5 192	-11 667	-9 667	-17,1	-102	-285	-226	-20,6	-4 440	-10 013	-8 195	-18,1	-599	-1 198	-906	-24,4
Netto	-726 199	-698 200	-1 081 615	54,9	-14 262	-17 071	-25 331	48,4	-623 262	-599 189	-916 966	53,0	-84 147	-71 698	-101 322	41,3
Asiakkaat yhteensä kaikilta i	511	409	427	4,4	10	10	10	0,0	437	351	362	3,1	59	42	40	-4,8
Käynnit kaikki	8 576	8 683	8 577	-1,2	114	100	100	0,0	7 439	7 500	7 400	-1,3	979	1 040	1 040	0,0
Kulut / käynti	-90	-85	-132	55,9	-133	-180	-265	47,5	-89	-84	-130	54,2	-91	-73	-102	40,5
Kotisairaala																
Tuotot	145	0	200		0	0	0		145	0	200		0	0	0	
Toimintakulut	-42 588	0	-318 430		0	0	0		-42 588	0	-318 430		0	0	0	
Netto	-42 443	0	-318 230		0	0	0		-42 443	0	-318 230		0	0	0	
Hoitopäivät, alle 75-vuotiaat	21		365						21		365					

Asukasluvut 31.12.2017	33 536 YHTEENSÄ			Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	3 189 PYHÄJOKI			Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	25 002 RAAHE			Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	5 345 SIIKAJOKI			Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018
	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	
Tehostettu palveluasuminen; Oma toiminta ja Ostopalvelut ja palvelusetelit																
Tuotot	3 655 751	3 232 868	3 167 096	-2,0	511 984	515 230	625 722	21,4	2 569 877	2 091 378	2 086 374	-0,2	569 319	613 808	455 000	-25,9
Toimintakulut	-12 324 071	-13 577 576	-13 831 243	1,9	-1 379 059	-2 038 389	-2 295 261	12,6	-8 534 711	-9 084 632	-9 274 828	2,1	-2 405 754	-2 428 703	-2 261 154	-6,9
Poistot	-19 755	-36 005	-30 373	-15,6	-5 620	-8 880	-9 942	12,0	-11 564	-23 019	-19 416	-15,7	-2 553	-3 994	-1 015	-74,6
Netto	-8 688 075	-10 380 714	-10 694 520	3,0	-872 695	-1 532 039	-1 679 481	9,6	-5 976 398	-7 016 274	-7 207 870	2,7	-1 838 989	-1 818 889	-1 807 169	-0,6
Hoitopäivät yhteensä	97 118	102 920	113 048	9,8	11 325	15 770	18 911	19,9	68 372	70 826	76 497	8,0	17 383	16 124	17 640	9,4
Kulut / hoitopäivä	-127	-132	-123	-7,3	-122	-130	-122	-6,1	-125	-129	-121	-5,5	-139	-151	-128	-15,0
Tuotot / hoitopäivä	38	31	28	-10,8	45	33	33	1,3	38	30	27	-7,6	33	38	26	-32,2
Netto / hoitopäivä	-89	-101	-95	-6,2	-77	-97	-89	-8,6	-87	-99	-94	-4,9	-106	-113	-102	-9,2
Oma toiminta																
Tuotot	3 145 120	3 232 868	3 165 206	-2,1	505 108	515 230	625 722	21,4	2 067 732	2 091 378	2 084 484	-0,3	567 709	613 808	455 000	-25,9
Toimintakulut	-10 621 266	-11 773 640	-11 276 649	-4,2	-1 379 059	-2 038 389	-2 293 236	12,5	-6 865 109	-7 337 882	-7 316 855	-0,3	-2 372 551	-2 371 517	-1 666 558	-29,7
Poistot	-19 755	-36 005	-30 373	-15,6	-5 620	-8 880	-9 942	12,0	-11 564	-23 019	-19 416	-15,7	-2 553	-3 994	-1 015	-74,6
Netto	-7 489 349	-8 576 778	-8 141 816	-5,1	-873 019	-1 532 039	-1 677 456	9,5	-4 808 942	-5 269 524	-5 251 787	-0,3	-1 807 396	-1 761 703	-1 212 573	-31,2
Hoitopäivät yhteensä	80 985	84 506	86 119	1,9	11 289	15 770	18 890	19,8	52 682	53 112	55 659	4,8	16 976	15 424	11 570	-25,0
Kulut / hoitopäivä	-131	-140	-131	-6,0	-123	-130	-122	-6,1	-131	-139	-132	-4,9	-140	-154	-144	-6,4
Tuotot / hoitopäivä	39	38	37	-3,9	45	33	33	1,4	39	39	37	-4,9	33	40	39	-1,2
Netto / hoitopäivä	-92	-101	-95	-6,8	-77	-97	-89	-8,6	-91	-99	-94	-4,9	-106	-114	-105	-8,2
Ostopalvelut ja palvelusetelit (tp 2017 ja ta 2018 lyhytaikashoidon ostopalvelut sisältyvät akuutti- ja lyhytaikaishoittoon)																
Tuotot	510 631	0	1 890		6 876	0	0		502 145	0	1 890		1 610	0	0	
Toimintakulut	-1 702 805	-1 803 936	-2 554 594	41,6	0	0	-2 025		-1 669 602	-1 746 750	-1 957 973	12,1	-33 203	-57 186	-594 596	939,8
Netto	-1 192 174	-1 803 936	-2 552 704	41,5	323	0	-2 025		-1 167 457	-1 746 750	-1 956 083	12,0	-31 593	-57 186	-594 596	939,8
Hoitopäivät yhteensä	16 133	18 414	26 929	46,2	36	0	21		15 690	17 714	20 838	17,6	407	700	6 070	767,1
Netto / hoitopäivä	-74	-98	-95	-3,2	9		-96		-74	-99	-94	-4,8	-78	-82	-98	19,9
Akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoito (tp 2017 ja ta 2018 sisältää oman toiminnan yksiköiden ja ostopalvelujen lyhytaikaishoidon)																
Tuotot	1 483 720	1 433 895	1 156 600	-19,3	193 144	175 750	98 795	-43,8	948 581	957 864	810 386	-15,4	182 546	204 206	159 384	-21,9
Toimintakulut	-10 600 648	-10 461 145	-9 822 577	-6,1	-1 116 314	-1 161 289	-894 679	-23,0	-7 841 975	-7 652 723	-7 370 534	-3,7	-1 409 562	-1 531 984	-1 444 883	-5,7
Poistot	-18 607	-18 763	-23 085	23,0	-2 677	-2 767	-2 291	-17,2	-12 670	-12 701	-16 669	31,2	-2 654	-2 770	-3 431	23,8
Netto	-9 135 535	-9 046 012	-8 689 062	-3,9	-925 847	-988 306	-798 175	-19,2	-6 906 064	-6 707 560	-6 576 817	-1,9	-1 229 671	-1 330 548	-1 288 930	-3,1
Hoitopäivät yhteensä	35 017	35 006	28 132	-19,6	4 647	4 779	2 541	-46,8	24 997	24 883	21 183	-14,9	4 718	5 069	4 133	-18,5
Kulut / hoitopäivä	-303	-299	-350	16,9	-241	-244	-353	44,9	-314	-308	-349	13,2	-299	-303	-350	15,7
Tuotot / hoitopäivä	42	41	41	0,4	42	37	39	5,7	38	38	38	-0,6	39	40	39	-4,3
Netto / hoitopäivä	-261	-258	-309	19,5	-199	-207	-314	51,9	-276	-270	-310	15,2	-261	-262	-312	18,8
Päivystys- ja tarkkailuosasto 3																
Tuotot	420 000	390 500	390 000	-0,1	36 825	34 781	34 235	-1,6	263 641	253 091	249 120	-1,6	49 457	52 091	51 274	-1,6
Toimintakulut	-3 000 287	-3 060 959	-2 900 458	-5,2	-304 648	-303 749	-287 822	-5,2	-2 181 052	-2 210 275	-2 094 380	-5,2	-409 151	-454 919	-431 065	-5,2
Poistot	-17 238	-17 440	-23 085	32,4	-1 750	-1 731	-2 291	32,4	-12 531	-12 593	-16 669	32,4	-2 351	-2 592	-3 431	32,4
Netto	-2 597 525	-2 687 899	-2 533 543	-5,7	-269 573	-270 698	-255 877	-5,5	-1 929 941	-1 969 777	-1 861 930	-5,5	-362 045	-405 419	-383 222	-5,5
Hoitopäivät yhteensä	6 431	6 520	6 520	0,0	653	647	647	0,0	4 675	4 708	4 708	0,0	877	969	969	0,0
Kulut / hoitopäivä	-469	-472	-448	-5,0	-469	-472	-448	-5,0	-469	-472	-448	-5,0	-469	-472	-448	-5,0
Tuotot / hoitopäivä	65	60	60	-0,1	56	54	53	-1,6	56	54	53	-1,6	56	54	53	-1,6
Netto / hoitopäivä	-404	-412	-389	-5,7	-413	-418	-395	-5,5	-413	-418	-395	-5,5	-413	-418	-395	-5,5

Asukasluvut 31.12.2017		33 536 YHTEENSÄ			3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI			
Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018
Yleislääketieteen osasto 5																
Tuotot	438 273	443 500	424 500	-4,3	32 511	35 350	34 763	-1,7	307 031	323 402	318 031	-1,7	63 819	61 396	60 376	-1,7
Toimintakulut	-3 185 716	-3 201 000	-3 439 314	7,4	-252 423	-268 461	-288 448	7,4	-2 383 865	-2 456 013	-2 638 862	7,4	-495 509	-466 259	-500 972	7,4
Netto	-2 747 443	-2 757 500	-3 014 814	9,3	-219 912	-233 111	-253 685	8,8	-2 076 834	-2 132 611	-2 320 831	8,8	-431 690	-404 863	-440 596	8,8
Hoitopäivät yhteensä	10 576	10 600	10 600	0,0	838	889	889	0,0	7 914	8 133	8 133	0,0	1 645	1 544	1 544	0,0
Kulut / hoitopäivä	-301	-302	-324	7,4	-301	-302	-324	7,4	-301	-302	-324	7,4	-301	-302	-324	7,4
Tuotot / hoitopäivä	41	42	40	-4,3	39	40	39	-1,7	39	40	39	-1,7	39	40	39	-1,7
Netto / hoitopäivä	-260	-260	-284	9,3	-262	-262	-285	8,8	-262	-262	-285	8,8	-262	-262	-285	8,8
Kuntoutusosasto 6																
Tuotot	368 090	383 000	342 100	-10,7	28 081	33 580	29 797	-11,3	250 450	274 121	243 235	-11,3	35 655	53 795	47 734	-11,3
Toimintakulut	-3 156 499	-3 105 903	-3 441 991	10,8	-275 551	-287 319	-318 409	10,8	-2 457 634	-2 345 437	-2 599 235	10,8	-349 873	-460 282	-510 089	10,8
Netto	-2 788 409	-2 722 903	-3 099 891	13,8	-247 471	-253 739	-288 613	13,7	-2 207 184	-2 071 316	-2 356 000	13,7	-314 219	-406 487	-462 355	13,7
Hoitopäivät yhteensä	10 745	10 864	10 864	0,0	938	1 005	1 005	0,0	8 366	8 204	8 204	0,0	1 191	1 610	1 610	0,0
Kulut / hoitopäivä	-294	-286	-317	10,8	-294	-286	-317	10,8	-294	-286	-317	10,8	-294	-286	-317	10,8
Tuotot / hoitopäivä	34	35	31	-10,7	30	33	30	-11,3	30	33	30	-11,3	30	33	30	-11,3
Netto / hoitopäivä	-260	-251	-285	13,8	-264	-252	-287	13,7	-264	-252	-287	13,7	-264	-252	-287	13,7
Osastohoidon ostopalvelut																
Tuotot	297	0	0		9	0	0		285	0	0		4	0	0	
Toimintakulut	-59 739	-61 164	-40 814	-33,3	-1 780	0	0		-56 912	-61 164	-38 056	-37,8	-1 047	0	-2 758	
Netto	-59 442	-61 164	-40 814	-33,3	-1 771	0	0		-56 627	-61 164	-38 056	-37,8	-1 044	0	-2 758	
Hoitopäivät yhteensä	239	230	148	-35,7	7	0	0		229	230	138	-40,0	3	0	10	
Kulut / hoitopäivä	-250	-266	-276	3,7	-254				-249	-266	-276	3,7	-349		-276	
Tuotot / hoitopäivä	1	0	0		1				1	0	0		1		0	
Netto / hoitopäivä	-249	-266	-276	3,7	-253				-247	-266	-276	3,7	-348		-276	
Pitkäaikainen laitoshoido																
Tuotot	726 952	514 000	400 000	-22,2	114 898	0	0		480 466	398 484	298 000	-25,2	131 587	115 516	102 000	-11,7
Toimintakulut	-3 017 079	-1 962 970	-1 791 595	-8,7	-559 252	0	0		-1 837 243	-1 449 965	-1 034 054	-28,7	-620 584	-513 005	-757 541	47,7
Poistot	-6 648	-7 424	-2 208	-70,3	-2 401	0	0		-1 782	-5 789	-1 152	-80,1	-2 466	-1 635	-1 056	-35,4
Netto	-2 296 775	-1 456 394	-1 393 803	-4,3	-446 754	0	0		-1 358 559	-1 057 270	-737 206	-30,3	-491 462	-399 124	-656 597	64,5
Hoitopäivät yhteensä	17 899	11 880	11 880	0,0	3 141	0	0		11 345	9 040	6 840	-24,3	3 413	2 840	5 040	77,5
Kulut / hoitopäivä	-169	-166	-151	-9,0	-179				-162	-161	-151	-6,0	-183	-181	-151	-16,9

Asukasluvut 31.12.2017	33 536 YHTEENSÄ			3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI				
Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	
KUNTOUTUS YHTEENSÄ																
Tuotot	523 754	667 530	816 450	22,3	42 350	69 738	76 940	10,3	377 575	503 666	574 763	14,1	67 407	85 703	147 776	72,4
Toimintakulut	-2 199 527	-2 216 718	-2 335 877	5,4	-168 817	-211 449	-233 382	10,4	-1 657 047	-1 674 422	-1 748 060	4,4	-287 838	-320 656	-341 740	6,6
Netto	-1 675 772	-1 549 188	-1 519 427	-1,9	-126 468	-141 712	-156 442	10,4	-1 279 471	-1 170 757	-1 173 296	0,2	-220 431	-234 953	-193 964	-17,4
Ulkokuntien osuus	0	0	0	-100,0	-4 162	-169	510	-401,1	-39 220	-1 340	3 234	-341,2	-6 020	-257	533	-307,7
Ulkokuntien osuuden jälkeä	-1 675 772	-1 549 188	-1 519 427	-1,9	-130 630	-141 881	-155 933	9,9	-1 318 691	-1 172 097	-1 170 063	-0,2	-226 451	-235 210	-193 431	-17,8
Henkilöstökulut	-1 034 335	-1 097 072	-997 787	-9,0	-84 388	-105 797	-107 337	1,5	-774 107	-827 527	-744 441	-10,0	-133 537	-158 471	-138 700	-12,5
Avokuntoutus; Fysioterapia ja Muu avokuntoutus																
Tuotot	485 646	465 380	448 300	-3,7	39 729	43 708	48 910	11,9	354 699	353 596	324 693	-8,2	54 795	59 653	57 726	-3,2
Toimintakulut	-2 072 429	-2 092 857	-1 734 649	-17,1	-153 142	-192 825	-182 998	-5,1	-1 583 033	-1 603 273	-1 301 671	-18,8	-250 429	-286 568	-237 285	-17,2
Netto	-1 586 783	-1 627 477	-1 286 349	-21,0	-113 413	-149 118	-134 088	-10,1	-1 228 333	-1 249 678	-976 977	-21,8	-195 634	-226 915	-179 559	-20,9
Fysioterapia																
Tuotot	478 060	459 770	447 500	-2,7	39 399	43 226	48 840	13,0	349 419	349 458	324 085	-7,3	53 816	58 693	57 606	-1,9
Toimintakulut	-1 596 063	-1 578 569	-1 265 047	-19,9	-131 295	-150 373	-142 198	-5,4	-1 199 255	-1 215 690	-943 573	-22,4	-183 396	-204 181	-167 719	-17,9
Netto	-1 118 002	-1 118 799	-817 547	-26,9	-91 896	-107 148	-93 358	-12,9	-849 835	-866 232	-619 488	-28,5	-129 580	-145 488	-110 114	-24,3
Asiakkaat	4 253		4 160		358		350		3 175		3 100		489		480	
Kulut / asiakas	-375		-304		-367		-406		-378		-304		-375		-349	
Käynnit kaikki	19 724	18 950	18 840	-0,6	2 325	2 100	2 200	4,8	14 800	14 500	14 100	-2,8	2 154	2 000	2 100	5,0
Kulut / käynti	-81	-83	-67	-19,4	-56	-72	-65	-9,7	-81	-84	-67	-20,2	-85	-102	-80	-21,8
Muu avokuntoutus; Toimintaterapia ja Puheterapia																
Tuotot	7 585	5 610	800	-85,7	330	482	69	-85,6	5 280	4 138	609	-85,3	979	960	120	-87,5
Toimintakulut	-476 366	-514 288	-469 602	-8,7	-21 847	-42 452	-40 250	-5,2	-383 778	-387 584	-354 298	-8,6	-67 032	-82 387	-68 916	-16,4
Netto	-468 781	-508 678	-468 802	-7,8	-21 517	-41 970	-40 180	-4,3	-378 498	-383 446	-353 689	-7,8	-66 054	-81 427	-68 796	-15,5
Toimintaterapia																
Tuotot	424	300	300	0,0	17	23	25	11,2	348	236	237	0,5	55	42	38	-8,7
Toimintakulut	-198 542	-190 653	-193 556	1,5	-7 808	-14 472	-16 334	12,9	-162 849	-149 754	-152 721	2,0	-25 654	-26 427	-24 501	-7,3
Netto	-198 118	-190 353	-193 256	1,5	-7 791	-14 449	-16 309	12,9	-162 501	-149 518	-152 485	2,0	-25 600	-26 386	-24 463	-7,3
Asiakkaat	178	303	237	-21,8	7	23	20	-13,0	146	238	187	-21,4	23	42	30	-28,6
Käynnit kaikki	1 546	1 673	1 308	-21,8	53	126	110	-12,7	1 206	1 296	1 018	-21,5	285	251	180	-28,3
Kulut / käynti	-128	-114	-148	29,9	-147	-115	-148	29,3	-135	-116	-150	29,8	-90	-105	-136	29,3
Puheterapia																
Tuotot	7 161	5 310	500	-90,6	313	459	44	-90,4	4 932	3 902	372	-90,5	924	918	82	-91,1
Toimintakulut	-277 824	-323 635	-271 046	-16,2	-14 039	-27 980	-23 916	-14,5	-220 929	-237 830	-201 576	-15,2	-41 378	-55 960	-44 415	-20,6
Netto	-270 663	-318 325	-270 546	-15,0	-13 726	-27 521	-23 872	-13,3	-215 997	-233 928	-201 204	-14,0	-40 454	-55 042	-44 333	-19,5
Asiakkaat	376	347	238	-31,4	19	30	21	-30,0	299	255	177	-30,6	56	60	39	-35,0
Käynnit kaikki	1 994	1 951	1 336	-31,5	98	191	133	-30,4	1 576	1 409	978	-30,6	312	330	215	-34,8
Kulut / käynti	-139	-166	-203	22,3	-143	-146	-180	22,7	-140	-169	-206	22,1	-133	-170	-207	21,8
Apuvälineet (tp 2017 ja ta 2018 sisältyy Fysioterapiaan)																
Toimintakulut	0	0	-311 000		0	0	-34 210		0	0	-236 360		0	0	-40 430	
Netto	0	0	-311 000		0	0	-34 210		0	0	-236 360		0	0	-40 430	
Veteraanikuntoutus (osa kustannuksista sisältyy Hoidon ja hoivan tuotteisiin)																
Tuotot	38 109	202 150	368 150	82,1	2 620	26 030	28 030	7,7	22 876	150 070	250 070	66,6	12 612	26 050	90 050	245,7
Toimintakulut	-127 098	-123 861	-290 228	134,3	-15 675	-18 624	-16 174	-13,2	-74 014	-71 149	-210 029	195,2	-37 409	-34 088	-64 025	87,8
Netto	-88 989	78 289	77 922	-0,5	-13 055	7 406	11 856	60,1	-51 138	78 921	40 041	-49,3	-24 797	-8 038	26 025	-423,8
Asiakkaat	81	127	47	-63,0	6	19	4	-78,9	55	79	25	-68,4	20	29	18	-37,9

Asukasluvut 31.12.2017				3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI				
Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018		
PERHEPALVELUT YHTEENSÄ																
Tuotot	434 171	272 450	389 840	43,1	2 957	2 442	4 610	88,8	226 292	187 150	213 230	13,9	34 958	21 303	16 184	-24,0
Toimintakulut	-7 163 067	-6 677 137	-9 943 205	48,9	-276 549	-257 044	-609 381	137,1	-5 697 420	-5 350 528	-7 556 154	41,2	-1 039 117	-988 911	-1 526 119	54,3
Poistot	0	0	-25 600		0	0	-377		0	0	-24 430		0	0	-670	
Netto	-6 728 896	-6 404 687	-9 578 965	49,6	-273 592	-254 602	-605 148	137,7	-5 471 129	-5 163 378	-7 367 354	42,7	-1 004 158	-967 607	-1 510 605	56,1
Ulkokuntien osuus	0	0	0	-100,0	1 145	-744	-3 323	346,4	4 500	-15 493	-56 805	266,7	14 339	-2 863	-35 731	1 147,8
Ulkokuntien osuuden jälkeä	-6 728 896	-6 404 687	-9 578 965	49,6	-272 447	-255 346	-608 471	138,3	-5 466 629	-5 178 870	-7 424 159	43,4	-989 819	-970 471	-1 546 336	59,3
Henkilöstökulut	-1 815 527	-1 972 501	-3 820 912	93,7	-137 121	-135 071	-335 282	148,2	-1 334 160	-1 417 065	-2 746 604	93,8	-326 576	-388 878	-681 177	75,2
Terveysneuvonta (Äitiys- ja lastenneuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, aikuisneuvola, työttömien terveystarkastukset)																
tp:2017 ja ta 2018 tiedot vertailutietoina, eivät sisälly Perhepalvelut yhteensä tietoihin tp 2017 ja ta 2018																
Tuotot	56 124	10 650	7 890	-25,9	1 334	2 167	851	-60,7	26 547	7 077	5 408	-23,6	2 352	1 229	1 469	19,5
Toimintakulut	-2 003 159	-2 082 142	-2 091 010	0,4	-202 618	-186 006	-197 009	5,9	-1 416 024	-1 482 788	-1 494 086	0,8	-335 368	-359 517	-358 873	-0,2
Poistot	-27 715	-26 834	-25 600	-4,6	-524	-317	-377	19,0	-23 999	-24 635	-24 430	-0,8	-2 874	-1 681	-670	-60,1
Netto	-1 974 750	-2 098 326	-2 108 720	0,5	-201 808	-184 157	-196 535	6,7	-1 413 476	-1 500 347	-1 513 108	0,9	-335 890	-359 969	-358 074	-0,5
Asiakkaat	15 902	15 208	13 762	-9,5	1 354	1 018	1 093	7,4	11 347	11 398	10 204	-10,5	2 799	2 414	2 197	-9,0
Kulut / asiakas	-128	-139	-154	10,9	-150	-183	-181	-1,3	-127	-132	-149	12,5	-121	-150	-164	9,4
Käynnit kaikki	32 101	27 315	26 671	-2,4	2 696	2 124	2 135	0,5	22 801	20 115	20 053	-0,3	5 722	4 439	3 907	-12,0
Kulut / käynti	-63	-77	-79	2,8	-75	-88	-92	5,4	-63	-75	-76	1,0	-59	-81	-92	13,1
Ennaltaehkäisevät palvelut (SHL:n mukainen perhetyö, ryhmätoiminnat, ekavauvaperhetyö, tukiperhetoiminta, tukihenkilötoiminta, taloudellinen tuki)																
Tuotot	3 018	1 000	2 500	150,0	320	124	273	121,0	2 045	670	1 660	147,7	654	206	566	174,7
Toimintakulut	-618 997	-631 917	-866 619	37,1	-65 535	-78 175	-94 786	21,2	-419 320	-423 450	-575 489	35,9	-134 142	-130 292	-196 343	50,7
Netto	-615 978	-630 917	-864 119	37,0	-65 215	-78 052	-94 513	21,1	-417 276	-422 779	-573 829	35,7	-133 487	-130 086	-195 777	50,5
Asiakkaat yhteensä kaikilta i	1 209	970	1 280	32,0	128	120	140	16,7	819	650	850	30,8	262	200	290	45,0
Kulut / asiakas	-512	-651	-677	3,9	-512	-651	-677	3,9	-512	-651	-677	3,9	-512	-651	-677	3,9
Perheneuvola																
Tuotot	28 663	14 000	18 000	28,6	219	39	149	283,9	2 253	757	1 491	96,8	434	175	298	70,6
Toimintakulut	-775 848	-737 058	-958 090	30,0	-61 383	-32 477	-72 690	123,8	-584 603	-555 429	-716 852	29,1	-107 354	-128 562	-140 355	9,2
Netto	-747 185	-723 058	-940 090	30,0	-61 164	-32 438	-72 541	123,6	-582 350	-554 672	-715 361	29,0	-106 920	-128 387	-140 056	9,1
Asiakkaat yhteensä kaikilta i	687	515	853	65,6	53	20	68	240,0	513	390	630	61,5	100	90	130	44,4
Kulut / asiakas	-1 129	-1 431	-1 123	-21,5	-1 158	-1 624	-1 069	-34,2	-1 140	-1 424	-1 138	-20,1	-1 074	-1 428	-1 080	-24,4
Sosiaalityö																
Tuotot	17 687	2 700	2 700	0,0	311	148	216	45,9	2 970	1 981	1 998	0,8	691	516	486	-5,8
Toimintakulut	-761 778	-874 618	-973 299	11,3	-59 519	-47 986	-77 874	62,3	-569 694	-641 417	-720 101	12,3	-132 564	-167 112	-175 324	4,9
Netto	-744 091	-871 918	-970 599	11,3	-59 209	-47 838	-77 658	62,3	-566 725	-639 436	-718 104	12,3	-131 873	-166 596	-174 837	4,9
Asiakkaat yhteensä kaikilta i	1 307	1 030	1 373	33,3	92	65	103	58,5	879	685	910	32,8	199	180	220	22,2
Kulut / asiakas	-583	-849	-709	-16,5	-647	-738	-756	2,4	-648	-936	-791	-15,5	-666	-928	-797	-14,2
Avohuolto (lastensuojelun perhetyö ja muut avohuollon tukitoimet)																
Tuotot	4 430	5 500	1 500	-72,7	523	120	107	-10,7	1 437	1 020	1 071	5,0	395	360	321	-10,7
Toimintakulut	-945 734	-718 216	-1 030 478	43,5	-43 958	-51 749	-77 626	50,0	-730 564	-523 276	-786 317	50,3	-171 212	-143 190	-166 535	16,3
Netto	-941 303	-712 716	-1 028 978	44,4	-43 435	-51 629	-77 519	50,1	-729 127	-522 256	-785 246	50,4	-170 818	-142 830	-166 213	16,4
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	187	385	345	-10,4	12	30	25	-16,7	141	285	250	-12,3	34	70	70	0,0
Kulut / asiakas	-5 057	-1 865	-2 987	60,1	-3 663	-1 725	-3 105	80,0	-5 181	-1 836	-3 145	71,3	-5 036	-2 046	-2 379	16,3

Asukasluvut 31.12.2017		33 536		YHTEENSÄ		Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018		3 189		PYHÄJOKI		Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018		25 002		RAAHE		Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018		5 345		SIIKAJOKI		Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018							
Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019				
Kodin ulkopuolelle sijoitetut; Perhehoito ja Laitoshoito ja ammatilliset perhekodit																															
Tuotot	379 689	249 000	357 000	43,4	1 560	2 000	3 000	50,0	217 117	182 529	201 408	10,3	32 596	20 000	13 000	-35,0															
Toimintakulut	-3 873 274	-3 568 305	-3 846 270	7,8	-40 944	-43 210	-84 439	95,4	-3 237 597	-3 084 198	-3 119 768	1,2	-467 261	-398 934	-459 748	15,2															
Netto	-3 493 586	-3 319 305	-3 489 270	5,1	-39 383	-41 210	-81 439	97,6	-3 020 481	-2 901 669	-2 918 360	0,6	-434 665	-378 934	-446 748	17,9															
Hoitopäivät yhteensä	27 691	26 200	26 700	1,9	730	700	800	14,3	21 987	21 714	20 700	-4,7	4 066	3 500	3 600	2,9															
Kulut / hoitopäivä	-140	-136	-144	5,8	-56	-62	-106	71,0	-147	-142	-151	6,1	-115	-114	-128	12,0															
Asiakkaat yhteensä kaikilta i	112	105	109	3,8	2	3	3	0,0	87	88	82	-6,8	18	12	17	41,7															
Perhehoito																															
Tuotot	132 398	88 000	137 000	55,7	1 560	1 000	2 000	100,0	64 595	64 209	56 000	-12,8	6 495	10 000	4 000	-60,0															
Toimintakulut	-1 454 302	-1 164 648	-1 431 734	22,9	-40 944	-33 161	-44 230	33,4	-1 152 505	-971 802	-1 110 459	14,3	-207 826	-147 716	-158 182	7,1															
Netto	-1 321 904	-1 076 648	-1 294 734	20,3	-39 383	-32 161	-42 230	31,3	-1 087 909	-907 593	-1 054 459	16,2	-201 332	-137 716	-154 182	12,0															
Asiakkaat, alle 18-vuotiaat	49	44	48	9,1	2	2	2	0,0	36	34	34	0,0	9	7	7	0,0															
Hoitopäivät	16 009	15 000	15 100	0,7	730	500	600	20,0	11 932	11 854	11 200	-5,5	2 798	2 500	2 000	-20,0															
Kulut / hoitopäivä	-91	-78	-95	22,1	-56	-66	-74	11,1	-97	-82	-99	20,9	-74	-59	-79	33,9															
Laitoshoito ja ammatilliset perhekodit																															
Tuotot	247 291	161 000	220 000	36,6	0	1 000	1 000	0,0	152 521	118 320	145 408	22,9	26 101	10 000	9 000	-10,0															
Toimintakulut	-2 418 972	-2 403 657	-2 414 536	0,5	0	-10 049	-40 209	300,1	-2 085 092	-2 112 397	-2 009 309	-4,9	-259 434	-251 218	-301 566	20,0															
Netto	-2 171 681	-2 242 657	-2 194 536	-2,1	0	-9 049	-39 209	333,3	-1 932 571	-1 994 077	-1 863 901	-6,5	-233 333	-241 218	-292 566	21,3															
Hoitopäivät	11 682	11 200	11 600	3,6	0	200	200	0,0	10 055	9 860	9 500	-3,7	1 268	1 000	1 600	60,0															
Kulut / hoitopäivä	-207	-215	-208	-3,0		-50	-201	300,1	-207	-214	-212	-1,3	-205	-251	-188	-25,0															
Jälkihuolto																															
Tuotot	276	0	0		0	0	0		157	0	0		119	0	0																
Toimintakulut	-100 799	-72 351	-89 464	23,7	0	0	0		-88 997	-65 317	-75 391	15,4	-11 801	-7 034	-14 073	100,1															
Netto	-100 523	-72 351	-89 464	23,7	0	0	0		-88 840	-65 317	-75 391	15,4	-11 682	-7 034	-14 073	100,1															
Asiakkaat yhteensä kaikilta i	12	13	24	84,6	0	0	0		9	10	20	100,0	3	3	4	33,3															
Kulut / asiakas	-8 400	-5 565	-3 728	-33,0					-9 889	-6 532	-3 770	-42,3	-3 934	-2 345	-3 518	50,1															
Perheoikeudelliset palvelut (lastenvalvoja)																															
Tuotot	407	250	250	0,0	25	12	14	22,1	313	192	194	0,7	70	46	42	-8,5															
Toimintakulut	-86 637	-74 672	-87 975	17,8	-5 210	-3 446	-4 956	43,8	-66 644	-57 440	-68 150	18,6	-14 783	-13 786	-14 869	7,9															
Netto	-86 230	-74 422	-87 725	17,9	-5 186	-3 435	-4 942	43,9	-66 331	-57 248	-67 956	18,7	-14 713	-13 739	-14 827	7,9															
Asiakkaat yhteensä kaikilta i	715	650	710	9,2	43	30	40	33,3	550	500	550	10,0	122	120	120	0,0															
Kulut / asiakas	-121	-115	-124	7,9	-121	-115	-124	7,9	-121	-115	-124	7,9	-121	-115	-124	7,9															

Asukasluvut 31.12.2017				3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI				
Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018		
SUUN TERVEYDENHUOLTOPALVELUT																
Tuotot	1 407 111	1 325 590	1 451 110	9,5	117 195	115 800	123 047	6,3	1 010 958	938 316	1 033 249	10,1	196 464	188 018	196 290	4,4
Toimintakulut	-4 503 602	-4 405 348	-4 541 434	3,1	-430 654	-385 366	-395 388	2,6	-3 339 884	-3 274 686	-3 404 784	4,0	-625 523	-623 879	-624 932	0,2
Poistot	-118 418	-108 809	-108 669	-0,1	-11 262	-5 204	-3 949	-24,1	-99 111	-94 972	-96 053	1,1	-5 850	-6 092	-6 435	5,6
Netto	-3 214 909	-3 188 567	-3 198 993	0,3	-324 721	-274 770	-276 290	0,6	-2 428 038	-2 431 343	-2 467 588	1,5	-434 909	-441 953	-435 077	-1,6
Ulkokuntien osuus	0	0	0	-100,0	-1 881	-3 603	-580	-83,9	-11 652	-31 086	-14 447	-53,5	-13 707	-5 812	-5 011	-13,8
Ulkokuntien osuuden jälkeä	-3 214 909	-3 188 567	-3 198 993	0,3	-326 602	-278 374	-276 870	-0,5	-2 439 691	-2 462 429	-2 482 035	0,8	-448 616	-447 765	-440 089	-1,7
Toimintakulut+poistot / asu	-138	-134	-139	3,1	-139	-123	-125	2,2	-138	-135	-140	3,9	-118	-117	-118	0,7
Henkilöstökulut	-2 963 653	-2 941 675	-3 000 663	2,0	-296 397	-255 144	-262 411	2,8	-2 170 383	-2 192 272	-2 246 826	2,5	-425 081	-413 257	-414 640	0,3
Asiakkaat	5 950	5 419	5 792	6,9	458	499	487	-2,4	4 431	3 815	4 211	10,4	939	987	980	-0,7
Peittävyyys 0-17 -vuotiaat	75	68	73	7,2	66	72	70	-3,0	77	66	73	10,5	65	69	69	1,1
Asiakkaat 18 vuotta täyttäneet	8 562	8 402	8 332	-0,8	793	764	745	-2,5	6 210	6 199	6 200	0,0	1 328	1 173	1 150	-2,0
Peittävyyys 18-v täyttäneet	33	33	32	-0,8	32	31	30	-2,4	32	32	32	0,0	34	30	29	-2,0
Asiakkaat yhteensä	14 512	13 821	14 124	2,2	1 251	1 263	1 232	-2,5	10 641	10 014	10 411	4,0	2 267	2 160	2 130	-1,4
Tuotot / asiakas	97	96	103	7,1	94	92	100	8,9	95	94	99	5,9	87	87	92	5,9
Kulut / asiakas	-318	-327	-329	0,8	-353	-309	-324	4,8	-323	-336	-336	-0,1	-279	-292	-296	1,6
Netto / asiakas	-222	-231	-226	-1,8	-260	-218	-224	3,1	-228	-243	-237	-2,4	-192	-205	-204	-0,2
Käynnit kaikki	40 997	40 267	40 291	0,1	3 648	3 476	3 402	-2,1	30 901	30 720	30 553	-0,5	5 720	5 325	5 637	5,9
Kulut / käynti	-110	-109	-113	3,0	-118	-111	-116	4,8	-108	-107	-111	4,5	-109	-117	-111	-5,4

Asukasluvut 31.12.2017				3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI				
YHTEENSÄ		Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018		YHTEENSÄ		Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018		YHTEENSÄ		Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018		YHTEENSÄ		Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018		
Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		Tilinpäätös 2017	Ta 2018	Ta 2019		
VAMMAISPALVELUT YHTEENSÄ																
Tuotot	1 272 533	1 340 090	1 277 000	-4,7	107 134	121 362	113 926	-6,1	766 479	806 310	743 281	-7,8	370 705	379 497	387 471	2,1
Toimintakulut	-10 502 332	-10 999 896	-11 383 338	3,5	-768 368	-886 762	-871 193	-1,8	-7 157 218	-7 395 037	-7 757 954	4,9	-2 541 144	-2 688 781	-2 713 188	0,9
Poistot	-8 982	-8 909	-9 783	9,8	-6	0	-65		-2 305	-2 545	-3 330	30,8	-6 671	-6 364	-6 388	0,4
Netto	-9 238 780	-9 668 715	-10 116 121	4,6	-661 240	-765 400	-757 332	-1,1	-6 393 044	-6 591 272	-7 018 002	6,5	-2 177 110	-2 315 648	-2 332 105	0,7
Ulkokuntien osuus	0	0	0	-100,0	-632	291	-1 034	-455,2	-6 441	2 428	-7 649	-415,0	-311	885	0	-100,0
Ulkokuntien osuuden jälkeä	-9 238 780	-9 668 715	-10 116 121	4,6	-661 873	-765 109	-758 366	-0,9	-6 399 486	-6 588 843	-7 025 650	6,6	-2 177 422	-2 314 763	-2 332 105	0,7
Henkilöstökulut	-3 840 759	-3 957 649	-4 077 579	3,0	-355 818	-403 162	-380 954	-5,5	-2 178 729	-2 273 232	-2 368 886	4,2	-1 278 993	-1 259 418	-1 297 856	3,1
Asiakas- ja palveluohjaus (tp 2017 ja ta 2018 sisältyy Kehitysvammaisten avohoitoa tukeviin toimiin)																
Tuotot	0	0	900		0	0	100		0	0	500		0	0	300	
Toimintakulut	0	0	-215 204		0	0	-28 134		0	0	-136 676		0	0	-50 394	
Netto	0	0	-214 304		0	0	-28 034		0	0	-136 176		0	0	-50 094	
Asiakkaat			261				18				165				78	
Sosiaalityö ja palveluohjaus																
Tuotot	732	0	0		49	0	0		579	0	0		105	0	0	
Toimintakulut	-100 432	-182 036	-161 833	-11,1	-6 661	-15 783	-16 514	4,6	-79 423	-136 790	-126 604	-7,4	-14 347	-29 462	-18 715	-36,5
Netto	-99 700	-182 036	-161 833	-11,1	-6 613	-15 783	-16 514	4,6	-78 844	-136 790	-126 604	-7,4	-14 243	-29 462	-18 715	-36,5
Asiakkaat	196	173	294	69,9	13	15	30	100,0	155	130	230	76,9	28	28	34	21,4
Kulut / asiakas	-512	-1 052	-550	-47,7	-512	-1 052	-550	-47,7	-512	-1 052	-550	-47,7	-512	-1 052	-550	-47,7
Vammaispalvelut; Vammaisten palvelut, Vaikeavammaisten palvelut ja Vaikeavammaisten asumispalvelut																
Tuotot	75 709	74 320	25 720	-65,4	112	0	0		67 222	62 200	25 500	-59,0	8 375	12 120	220	-98,2
Toimintakulut	-2 432 528	-2 581 568	-2 583 104	0,1	-67 268	-60 093	-72 924	21,4	-1 901 669	-1 963 924	-2 039 261	3,8	-463 591	-557 551	-470 919	-15,5
Netto	-2 356 819	-2 507 248	-2 557 384	2,0	-67 156	-60 093	-72 924	21,4	-1 834 447	-1 901 724	-2 013 761	5,9	-455 216	-545 431	-470 699	-13,7
Vammaisten palvelut (Omaishoidontuki ja harkinnanvaraiset tukitoimet)																
Tuotot	2 199	0	0		0	0	0		2 199	0	0		0	0	0	
Toimintakulut	-198 420	-218 710	-235 623	7,7	-4 385	-7 637	-20 506	168,5	-149 899	-164 196	-164 856	0,4	-44 137	-46 877	-50 261	7,2
Netto	-196 220	-218 710	-235 623	7,7	-4 385	-7 637	-20 506	168,5	-147 700	-164 196	-164 856	0,4	-44 136	-46 877	-50 261	7,2
Asiakkaat	51	50	63	26,0	4	6	8	33,3	39	35	45	28,6	8	9	10	11,1
Kulut / asiakas	-3 891	-4 374	-3 740	-14,5	-1 096	-1 273	-2 563	101,4	-3 844	-4 691	-3 663	-21,9	-5 517	-5 209	-5 026	-3,5
Vaikeavammaisten palvelut; Henkilökohtainen avustajatoiminta, Kuljetuspalvelu ja Muut kotona selviytymistä tukevat palvelut																
Tuotot	4 991	0	500		112	0	0		4 204	0	500		675	0	0	
Toimintakulut	-1 581 863	-1 542 881	-1 627 342	5,5	-62 884	-52 456	-52 418	-0,1	-1 284 979	-1 249 057	-1 299 621	4,0	-234 001	-241 368	-275 303	14,1
Netto	-1 576 872	-1 542 881	-1 626 842	5,4	-62 772	-52 456	-52 418	-0,1	-1 280 775	-1 249 057	-1 299 121	4,0	-233 326	-241 368	-275 303	14,1
Henkilökohtainen avustaja																
Tuotot	4 005	0	500		112	0	0		3 218	0	500		675	0	0	
Toimintakulut	-1 136 463	-1 148 895	-1 219 486	6,1	-30 668	-30 146	-30 157	0,0	-978 426	-978 067	-1 028 494	5,2	-127 370	-140 682	-160 835	14,3
Netto	-1 132 458	-1 148 895	-1 218 986	6,1	-30 556	-30 146	-30 157	0,0	-975 207	-978 067	-1 027 994	5,1	-126 695	-140 682	-160 835	14,3
Asiakkaat	70	71	74	4,2	3	3	3	0,0	57	58	60	3,4	10	10	11	10,0
Kulut / asiakas	-16 235	-16 182	-16 480	1,8	-10 223	-10 049	-10 052	0,0	-17 165	-16 863	-17 142	1,7	-12 737	-14 068	-14 621	3,9
Kuljetuspalvelu (sisältyy tp 2017 ja ta 2018 Muut Kotona selviytymisen palvelut)																
Toimintakulut	0	0	-328 000		0	0	-12 000		0	0	-216 000		0	0	-100 000	
Netto	0	0	-328 000		0	0	-12 000		0	0	-216 000		0	0	-100 000	

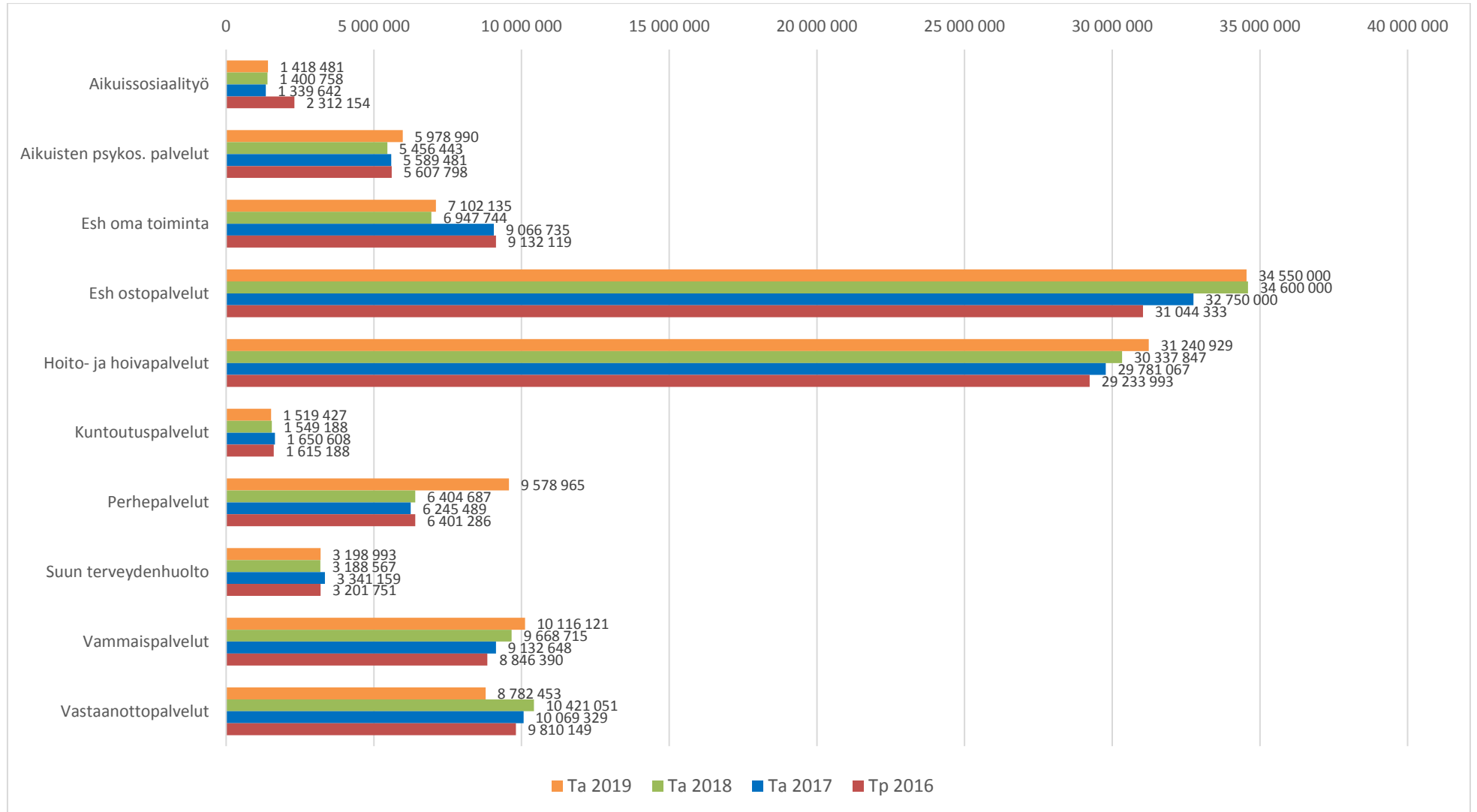
Asukasluvut 31.12.2017				YHTEENSÄ				3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI			
Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018
Muut kotona selviytymistä tukevat palvelut																			
Tuotot	986	0	0		0	0	0		986	0	0		0	0	0		0	0	
Toimintakulut	-445 400	-393 986	-79 856	-79,7	-32 216	-22 310	-10 261	-54,0	-306 553	-270 990	-55 127	-79,7	-106 631	-100 686	-14 468	-85,6			
Netto	-444 414	-393 986	-79 856	-79,7	-32 216	-22 310	-10 261	-54,0	-305 567	-270 990	-55 127	-79,7	-106 631	-100 686	-14 468	-85,6			
Asiakkaat	260	323	275	-14,9	18	23	23	0,0	203	248	210	-15,3	39	52	42	-19,2			
Kulut / asiakas	-1 713	-1 220	-290	-76,2	-1 790	-970	-446	-54,0	-1 510	-1 093	-263	-76,0	-2 734	-1 936	-344	-82,2			
Vaikeavammaisten asumispalvelut																			
Tuotot	67 897	74 320	25 220	-66,1	0	0	0		60 819	62 200	25 000	-59,8	7 078	12 120	220	-98,2			
Toimintakulut	-652 174	-818 972	-720 139	-12,1	0	0	0		-466 720	-550 671	-574 784	4,4	-185 454	-268 301	-145 355	-45,8			
Netto	-584 278	-744 652	-694 919	-6,7	0	0	0		-405 901	-488 471	-549 784	12,6	-178 376	-256 181	-145 135	-43,3			
Asiakkaat	17	16	18	12,5					12	11	14	27,3	5	5	4	-20,0			
Hoitopäivät	3 822	5 840	5 840	0,0					2 816	4 015	4 015	0,0	1 006	1 825	1 825	0,0			
Kulut / hoitopäivä	-171	-140	-123	-12,1					-166	-137	-143	4,4	-184	-147	-80	-45,8			
Kehitysvammahuolto; Kehitysvammaisten avohoitoa tukevat toimet, Kehitysvammaisten palveluasuminen ja Kehitysvammaisten päivähoito																			
Tuotot	1 196 092	1 265 770	1 250 380	-1,2	106 973	121 362	113 826	-6,2	698 677	744 110	717 281	-3,6	362 225	367 377	386 951	5,3			
Toimintakulut	-7 969 371	-8 236 292	-8 423 197	2,3	-694 438	-810 886	-753 621	-7,1	-5 176 126	-5 294 322	-5 455 413	3,0	-2 063 205	-2 101 767	-2 173 159	3,4			
Poistot	-8 982	-8 909	-9 783	9,8	-6	0	-65		-2 305	-2 545	-3 330	30,8	-6 671	-6 364	-6 388	0,4			
Netto	-6 782 261	-6 979 431	-7 182 600	2,9	-587 471	-689 523	-639 860	-7,2	-4 479 753	-4 552 758	-4 741 461	4,1	-1 707 652	-1 740 754	-1 792 597	3,0			
Kehitysvammaisten avohoitoa tukevat toimet; Työ- ja päivätoiminta ja Muut kehitysvammaisten avohoitoa tukevat toimet (tp 2017 ja ta 2018 sisältää kehitysvammaisten asiakas- ja palveluohjauksen)																			
Tuotot	116 116	105 400	101 780	-3,4	3 943	6 852	3 621	-47,2	72 822	71 226	66 775	-6,2	39 351	27 322	31 384	14,9			
Toimintakulut	-2 116 378	-2 111 259	-1 891 517	-10,4	-204 821	-231 962	-183 196	-21,0	-1 457 141	-1 434 376	-1 314 492	-8,4	-454 416	-444 922	-393 829	-11,5			
Poistot	-73	0	-874		-6	0	-65		-65	0	-784		-2	0	-25				
Netto	-2 000 335	-2 005 859	-1 790 611	-10,7	-200 884	-225 110	-179 641	-20,2	-1 384 384	-1 363 150	-1 248 501	-8,4	-415 067	-417 600	-362 469	-13,2			
Asiakkaat	340,00	333,00	343,00		29,00	30,00	38,00		229,00	215,00	225,00		82,00	88,00	80,00				
Työ- ja päivätoiminta																			
Tuotot	91 487	77 200	80 000	3,6	3 734	6 752	2 991	-55,7	52 276	45 626	48 745	6,8	35 478	24 822	28 264	13,9			
Toimintakulut	-877 784	-951 826	-987 772	3,8	-46 862	-79 171	-46 063	-41,8	-602 074	-640 137	-711 107	11,1	-228 849	-232 519	-230 602	-0,8			
Poistot	-73	0	-874		-6	0	-65		-65	0	-784		-2	0	-25				
Netto	-786 370	-874 626	-908 646	3,9	-43 134	-72 419	-43 138	-40,4	-549 862	-594 511	-663 146	11,5	-193 373	-207 697	-202 362	-2,6			
Asiakkaat	164	166	166	0,0	9	12	8	-33,3	112	111	117	5,4	43	43	41	-4,7			
Kulut / asiakas	-5 353	-5 734	-5 956	3,9	-5 208	-6 598	-5 766	-12,6	-5 376	-5 767	-6 085	5,5	-5 322	-5 407	-5 625	4,0			
Muut kehitysvammaisten avohoitoa tukevat toimet																			
Tuotot	24 629	28 200	21 780	-22,8	209	100	630	530,0	20 546	25 600	18 030	-29,6	3 874	2 500	3 120	24,8			
Toimintakulut	-1 238 594	-1 159 433	-903 745	-22,1	-157 959	-152 791	-137 133	-10,2	-855 068	-794 239	-603 385	-24,0	-225 567	-212 403	-163 227	-23,2			
Netto	-1 213 965	-1 131 233	-881 965	-22,0	-157 750	-152 691	-136 503	-10,6	-834 521	-768 639	-585 355	-23,8	-221 694	-209 903	-160 107	-23,7			
Asiakkaat	476	489	193	-60,5	49	45	20	-55,6	334	330	140	-57,6	93	114	33	-71,1			
Kulut / asiakas	-2 602	-2 371	-4 683	97,5	-3 224	-3 395	-6 857	101,9	-2 560	-2 407	-4 310	79,1	-2 425	-1 863	-4 946	165,5			
Kehitysvammaisten palveluasuminen																			
Tuotot	1 079 976	1 160 370	1 148 600	-1,0	103 030	114 510	110 206	-3,8	625 855	672 884	650 507	-3,3	322 874	340 054	355 567	4,6			
Toimintakulut	-5 803 045	-6 125 033	-6 292 438	2,7	-489 618	-578 924	-570 425	-1,5	-3 669 036	-3 859 947	-3 901 679	1,1	-1 608 789	-1 656 845	-1 779 331	7,4			
Poistot	-8 909	-8 909	-8 909	0,0	0	0	0		-2 240	-2 545	-2 545	0,0	-6 669	-6 364	-6 364	0,0			
Netto	-4 731 978	-4 973 572	-5 152 747	3,6	-386 587	-464 414	-460 219	-0,9	-3 045 421	-3 189 608	-3 253 718	2,0	-1 292 584	-1 323 155	-1 430 128	8,1			
Hoitopäivät	42 799	45 590	45 800	0,5	4 032	4 640	4 355	-6,1	27 568	29 340	29 260	-0,3	10 851	11 270	11 820	4,9			
Netto / hoitopäivä	-111	-109	-113	3,1	-96	-100	-106	5,6	-110	-109	-111	2,3	-119	-117	-121	3,1			
Kehitysvammaisten laitoshoido																			
Toimintakulut	-49 949	0	-239 242		0	0	0		-49 949	0	-239 242		0	0	0				
Netto	-49 949	0	-239 242		0	0	0		-49 949	0	-239 242		0	0	0				
Hoitopäivät	120		365						120		365								
Kulut / hoitopäivä	-416		-655						-416		-655								

Asukasluvut 31.12.2017				YHTEENSÄ				3 189 PYHÄJOKI				25 002 RAAHE				5 345 SIIKAJOKI			
Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018	Tilinpäätös 2017		Ta 2018	Ta 2019	Ta 2019 muutos-% ta:sta 2018
VASTAANOTTOPALVELUT YHTEENSÄ (Terveysneuvonta sisältyy ta 2019 Perhepalveluihin)																			
Tuotot	1 198 520	1 057 655	1 173 250	10,9	94 735	93 057	93 629	0,6	630 673	587 309	624 232	6,3	128 825	116 465	127 970	9,9			
Toimintakulut	-11 152 036	-11 447 305	-9 953 130	-13,1	-1 071 440	-1 084 633	-950 758	-12,3	-7 994 902	-8 285 866	-7 196 975	-13,1	-1 585 979	-1 697 928	-1 409 314	-17,0			
Poistot	-33 705	-31 401	-2 573	-91,8	-544	-334	-19	-94,2	-26 486	-27 134	-2 457	-90,9	-6 235	-3 659	-59	-98,4			
Netto	-9 987 221	-10 421 051	-8 782 453	-15,7	-977 248	-991 910	-857 148	-13,6	-7 390 714	-7 725 691	-6 575 200	-14,9	-1 463 390	-1 585 122	-1 281 403	-19,2			
Ulkokuntien osuus	0	0	0	-100,0	-10 164	-11 566	-5 297	-54,2	-129 857	-88 622	-56 297	-36,5	-15 847	-18 140	-7 107	-60,8			
Ulkokuntien osuuden jälkeä	-9 987 221	-10 421 051	-8 782 453	-15,7	-987 413	-1 003 476	-862 445	-14,1	-7 520 572	-7 814 313	-6 631 497	-15,1	-1 479 237	-1 603 262	-1 288 510	-19,6			
Toimintakulut+poistot / asu	-333	-342	-297	-13,2	-336	-340	-298	-12,4	-321	-332	-288	-13,4	-297	-317	-264	-16,8			
Henkilöstökulut	-5 531 631	-5 506 894	-4 062 267	-26,2	-552 435	-521 019	-419 289	-19,5	-3 998 863	-3 969 433	-2 873 181	-27,6	-773 899	-860 326	-644 115	-25,1			
Terveyskeskuslääkäri- ja hoitajapalvelut; Lääkäri- ja hoitajavastaanotot ja Päivystys																			
Tuotot	1 142 395	1 047 005	1 173 250	12,1	93 401	90 890	93 629	3,0	604 126	580 233	624 232	7,6	126 473	115 236	127 970	11,1			
Toimintakulut	-9 148 877	-9 365 163	-9 953 130	6,3	-868 822	-898 627	-950 758	5,8	-6 578 878	-6 803 078	-7 196 975	5,8	-1 250 611	-1 338 411	-1 409 314	5,3			
Poistot	-5 990	-4 567	-2 573	-43,7	-20	-17	-19	16,1	-2 487	-2 499	-2 457	-1,7	-3 361	-1 978	-59	-97,0			
Netto	-8 012 472	-8 322 725	-8 782 453	5,5	-775 440	-807 753	-857 148	6,1	-5 977 239	-6 225 344	-6 575 200	5,6	-1 127 499	-1 225 153	-1 281 403	4,6			
Asiakkaat, summatason hetu	22 204	22 000	22 060	0,3	2 219	2 250	2 200	-2,2	15 088	14 900	14 900	0,0	3 242	3 350	3 260	-2,7			
Kulut / summatason asiakas	-412	-426	-451	6,0	-392	-399	-432	8,2	-436	-457	-483	5,8	-387	-400	-432	8,0			
Käynnit kaikki	75 679	77 230	72 944	-5,5	7 859	8 117	7 721	-4,9	54 215	55 960	52 065	-7,0	11 290	10 983	10 838	-1,3			
Kulut / käynti	-121	-121	-136	12,5	-111	-111	-123	11,2	-121	-122	-138	13,7	-111	-122	-130	6,6			
Lääkäri- ja hoitajavastaanotot (Raahe, Pyhäjoki, Siikajoki ja Vihanti)																			
Tuotot	695 216	644 905	706 550	9,6	78 410	75 984	77 294	1,7	430 434	410 426	433 415	5,6	98 758	90 219	101 661	12,7			
Toimintakulut	-6 104 950	-6 278 991	-6 291 042	0,2	-682 144	-696 053	-714 965	2,7	-4 416 025	-4 495 495	-4 442 584	-1,2	-905 494	-998 439	-1 029 542	3,1			
Poistot	-5 990	-4 567	-2 573	-43,7	-20	-17	-19	16,1	-2 487	-2 499	-2 457	-1,7	-3 361	-1 978	-59	-97,0			
Netto	-5 415 724	-5 638 653	-5 587 065	-0,9	-603 754	-620 085	-637 691	2,8	-3 988 078	-4 082 568	-4 011 626	-1,9	-810 098	-910 199	-927 941	1,9			
Asiakkaat	11 964	11 120	11 780	5,9	1 591	1 520	1 570	3,3	7 812	7 150	7 620	6,6	2 081	2 110	2 090	-0,9			
Kulut / asiakas	-510	-565	-534	-5,4	-429	-458	-455	-0,6	-565	-629	-583	-7,3	-435	-473	-493	4,1			
Netto / asiakas	-453	-470	-474	-6,5	-379	-408	-406	-0,4	-511	-572	-526	-7,9	-389	-431	-444	2,9			
Käynnit	58 030	59 710	55 394	-7,2	6 731	6 967	6 591	-5,4	40 913	42 860	38 865	-9,3	9 462	9 053	9 018	-0,4			
Kulut / käynti	-105	-105	-114	8,0	-101	-100	-108	8,6	-108	-105	-114	9,0	-96	-111	-114	3,3			
Perusterveydenhuollon päivystys																			
Tuotot	447 180	402 100	466 700	16,1	14 992	14 907	16 335	9,6	173 692	169 807	190 817	12,4	27 715	25 017	26 310	5,2			
Toimintakulut	-3 043 927	-3 086 172	-3 662 088	18,7	-186 678	-202 574	-235 793	16,4	-2 162 853	-2 307 583	-2 754 391	19,4	-345 117	-339 972	-379 772	11,7			
Netto	-2 596 747	-2 684 072	-3 195 388	19,1	-171 687	-187 667	-219 457	16,9	-1 989 161	-2 137 776	-2 563 574	19,9	-317 402	-314 955	-353 462	12,2			
Asiakkaat	10 240	10 880	10 280	-5,5	628	730	630	-13,7	7 276	7 750	7 280	-6,1	1 161	1 240	1 170	-5,6			
Kulut / asiakas	-297	-284	-356	25,6	-297	-277	-374	34,9	-297	-298	-378	27,1	-297	-274	-325	18,4			
Käynnit	17 649	17 520	17 550	0,2	1 128	1 150	1 130	-1,7	13 302	13 100	13 200	0,8	1 828	1 930	1 820	-5,7			
Kulut / käynti	-172	-176	-209	18,5	-165	-176	-209	18,5	-163	-176	-209	18,5	-189	-176	-209	18,5			
Netto / käynti	-147	-153	-182	18,8	-152	-163	-194	19,0	-150	-163	-194	19,0	-174	-163	-194	19,0			
Terveysneuvonta (sisältyy Ta 2019 Perhepalveluihin)																			
Tuotot	56 124	10 650	0	-100,0	1 334	2 167	0	-100,0	26 547	7 077	0	-100,0	2 352	1 229	0	-100,0			
Toimintakulut	-2 003 159	-2 082 142	0	-100,0	-202 618	-186 006	0	-100,0	-1 416 024	-1 482 788	0	-100,0	-335 368	-359 517	0	-100,0			
Poistot	-27 715	-26 834	0	-100,0	-524	-317	0	-100,0	-23 999	-24 635	0	-100,0	-2 874	-1 681	0	-100,0			
Netto	-1 974 750	-2 098 326	0	-100,0	-201 808	-184 157	0	-100,0	-1 413 476	-1 500 347	0	-100,0	-335 890	-359 969	0	-100,0			
Asiakkaat	15 902	15 208			1 354	1 018			11 347	11 398			2 799	2 414					
Kulut / asiakas	-128	-139			-150	-183			-127	-132			-121	-150					
Käynnit kaikki	32 101	27 315	0	-100,0	2 696	2 124	0	-100,0	22 801	20 115	0	-100,0	5 722	4 439	0	-100,0			
Kulut / käynti	-63	-77			-75	-88			-63	-75			-59	-81					

Tuoteryhmien kustannusosuudet 2016 - ta 2019

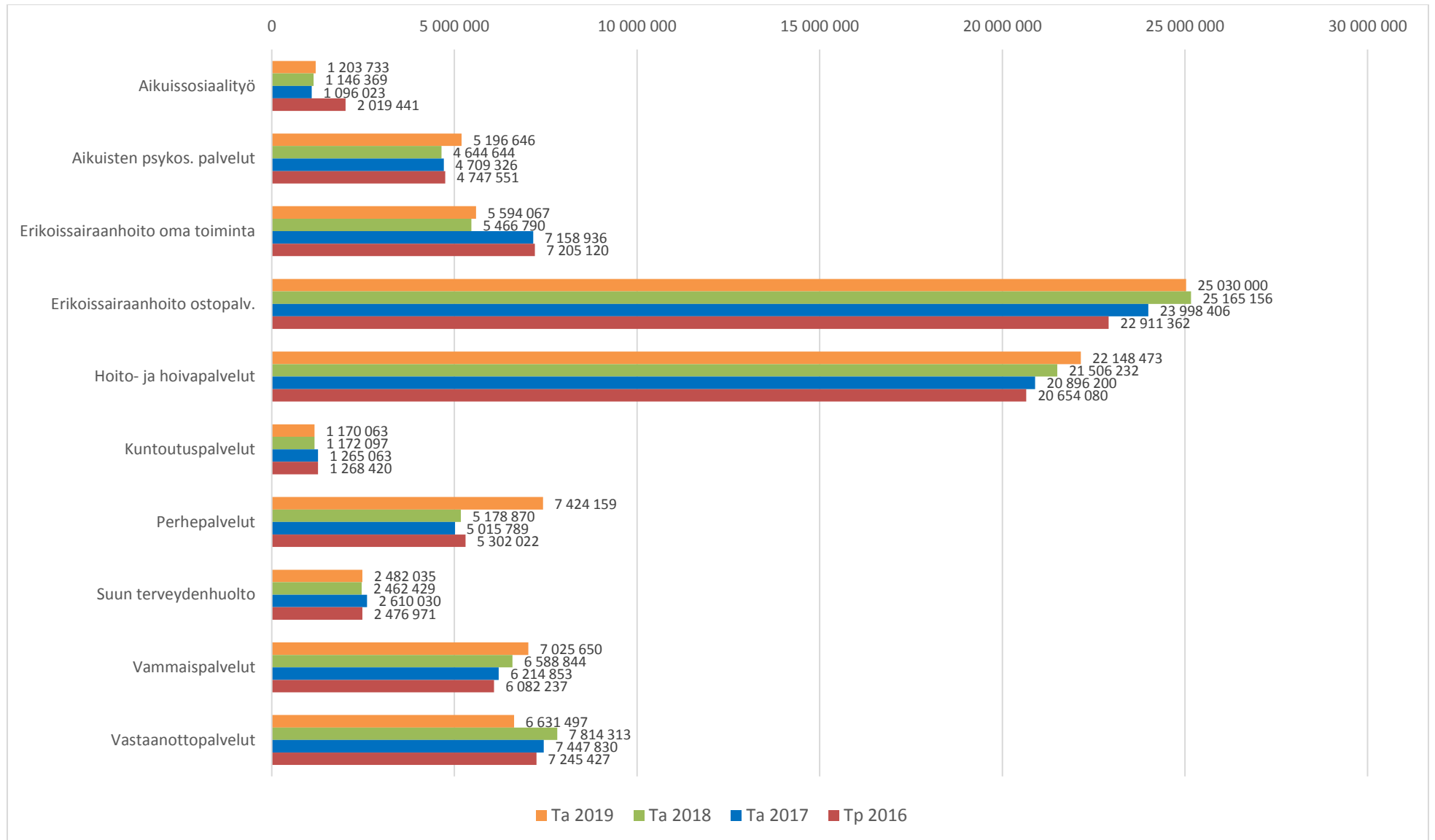
Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä:

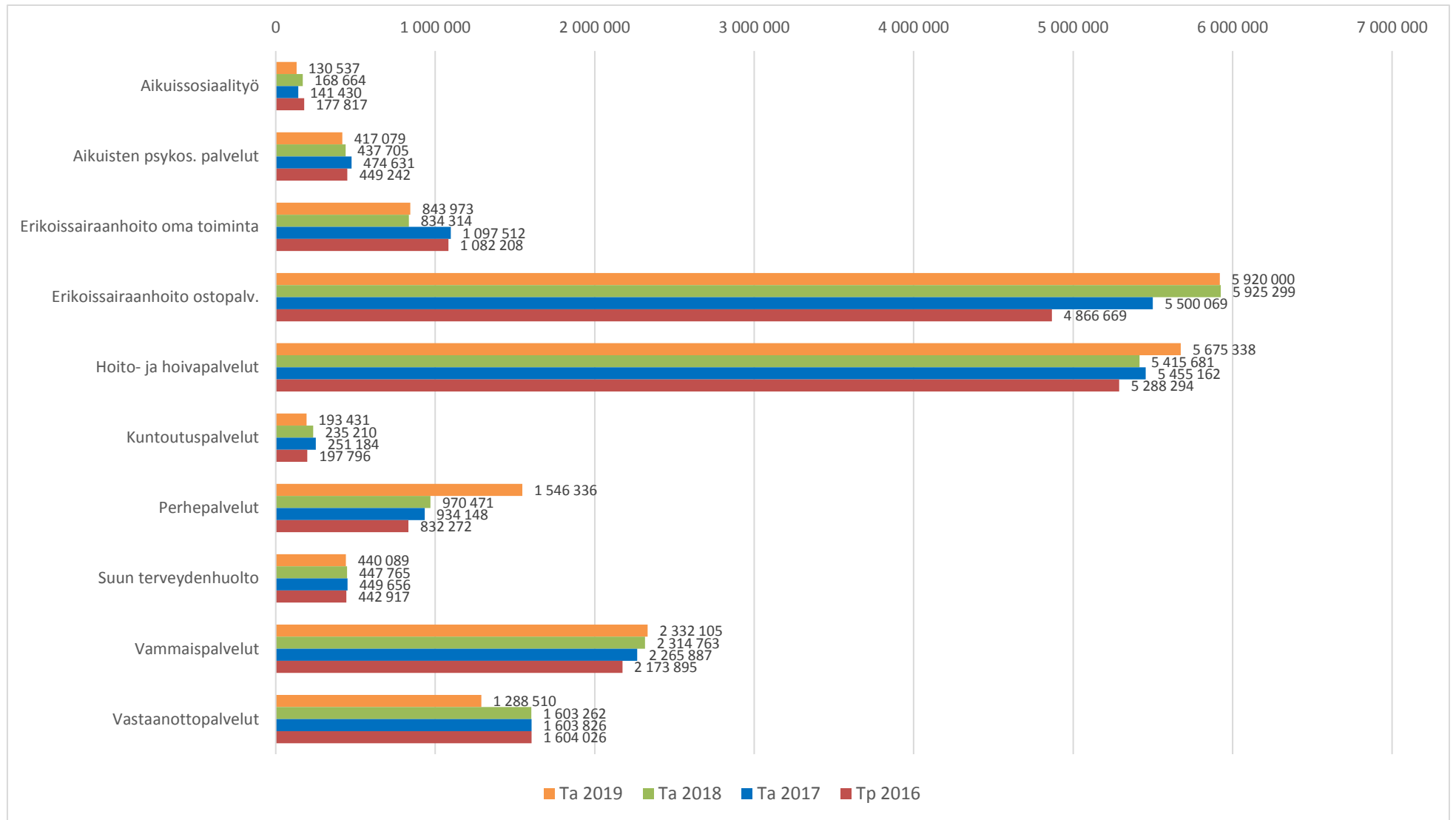

Raahе:

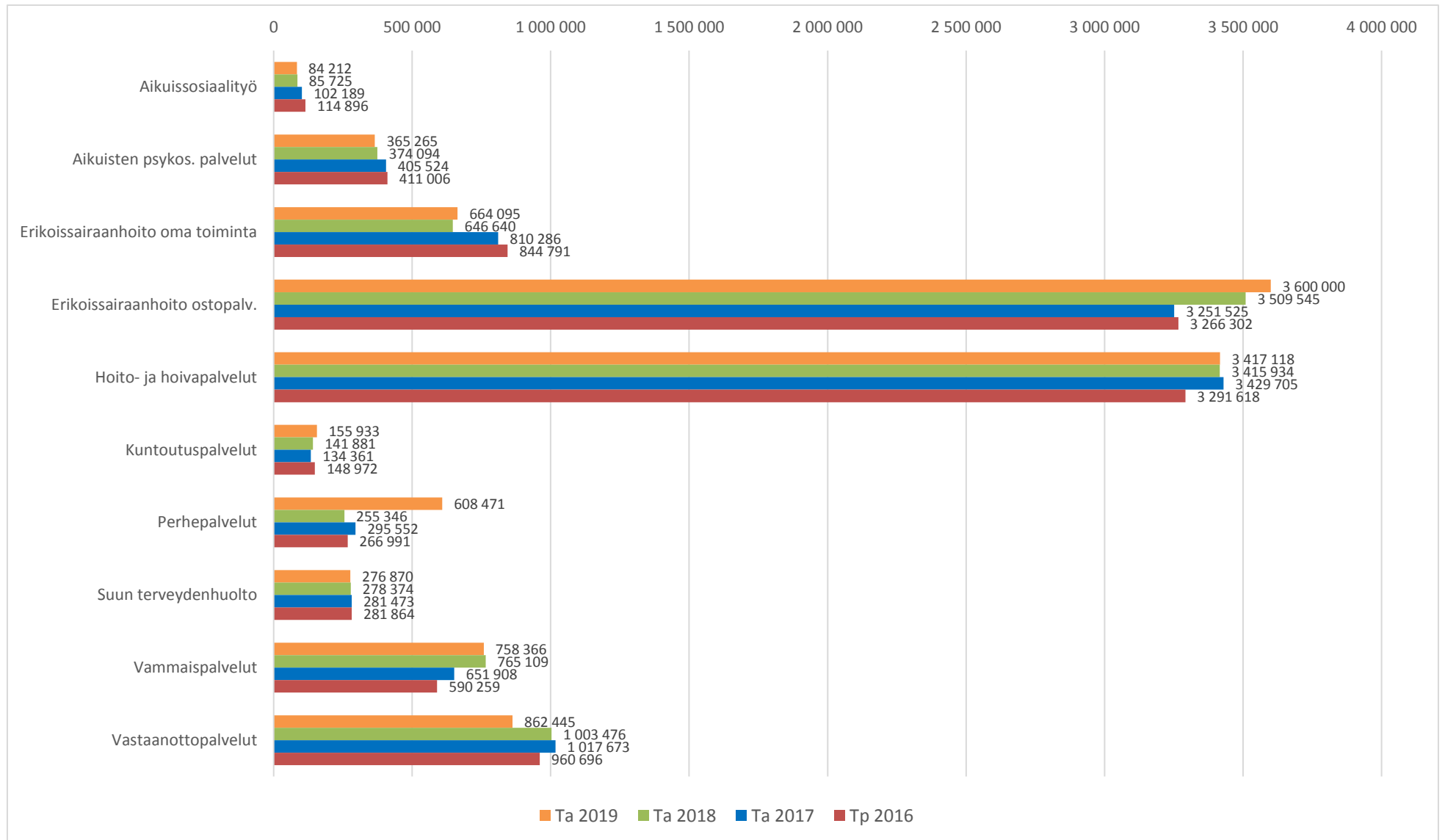

Siikajoki:

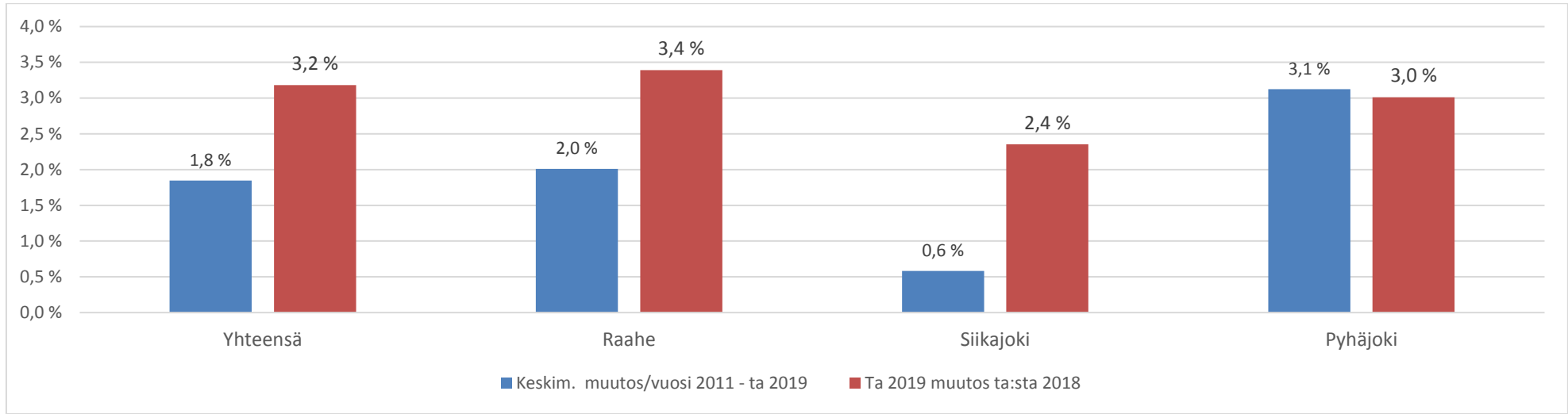

Pyhäjoki:

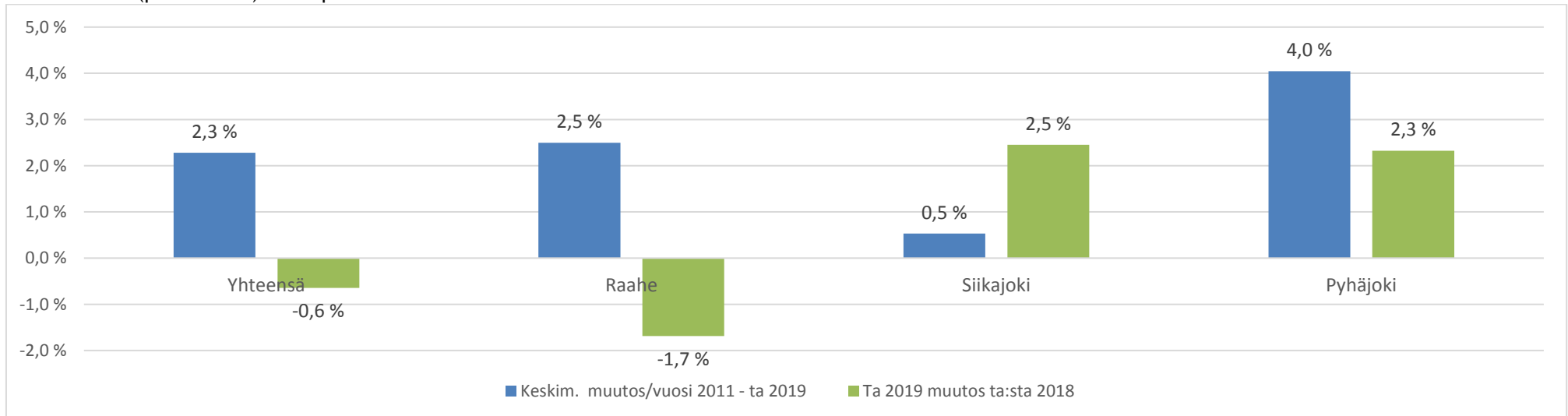

Kuntaosuusien muutos 2011 - ta 2019

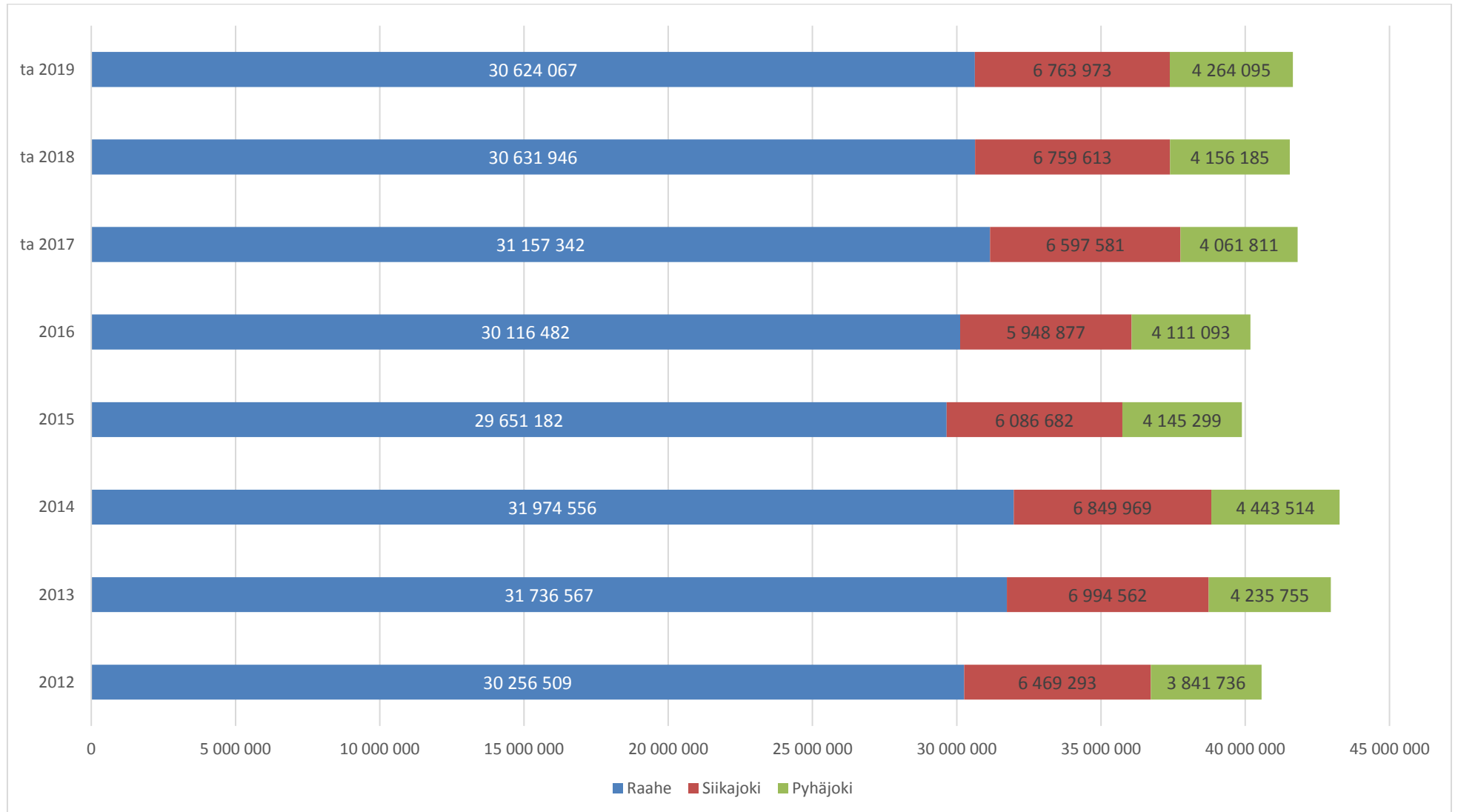

Erikoissairaanhoidon kuntaosuusien muutos 2011 - ta 2019

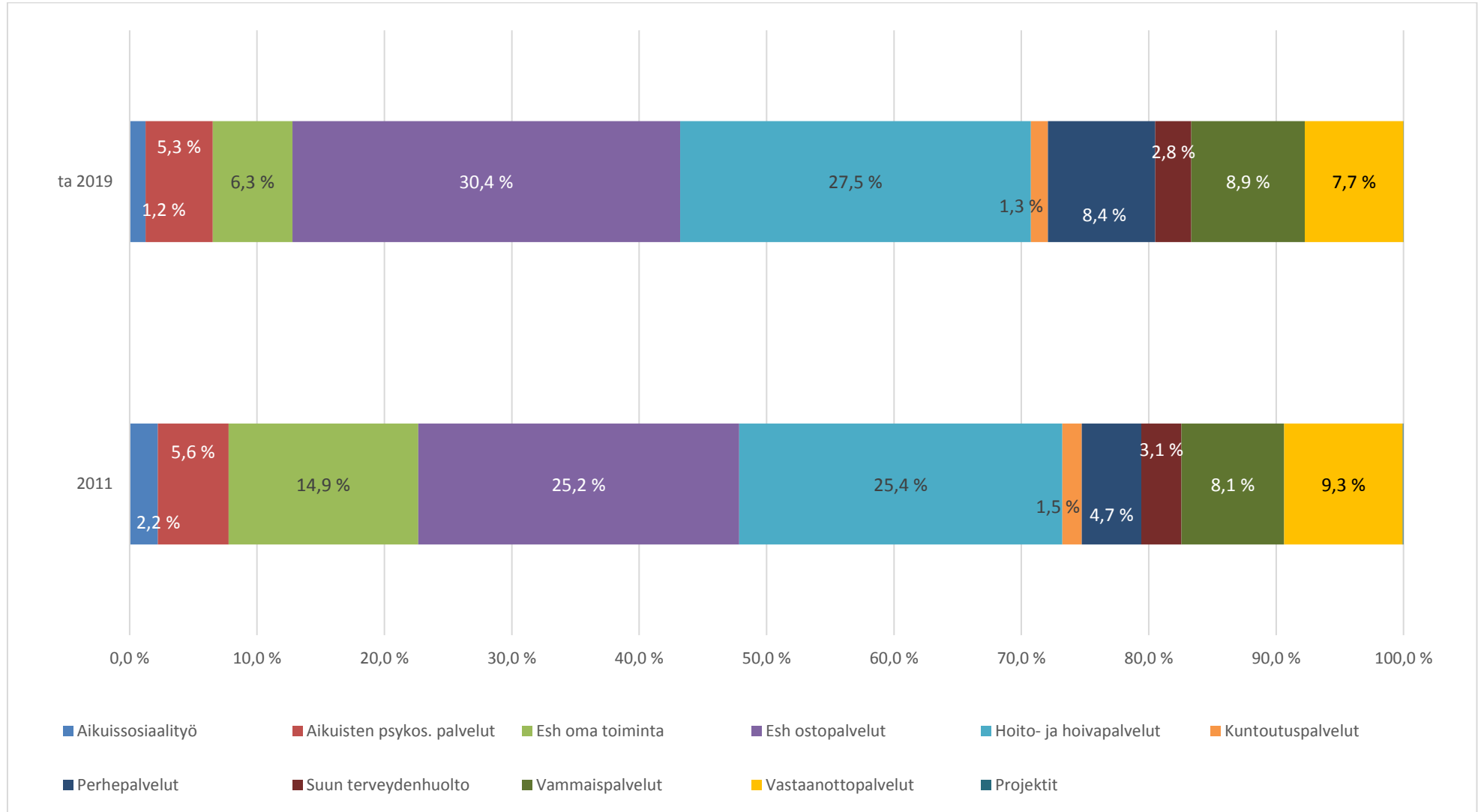
oma toiminta (pl. osasto 3) + ostopalvelut

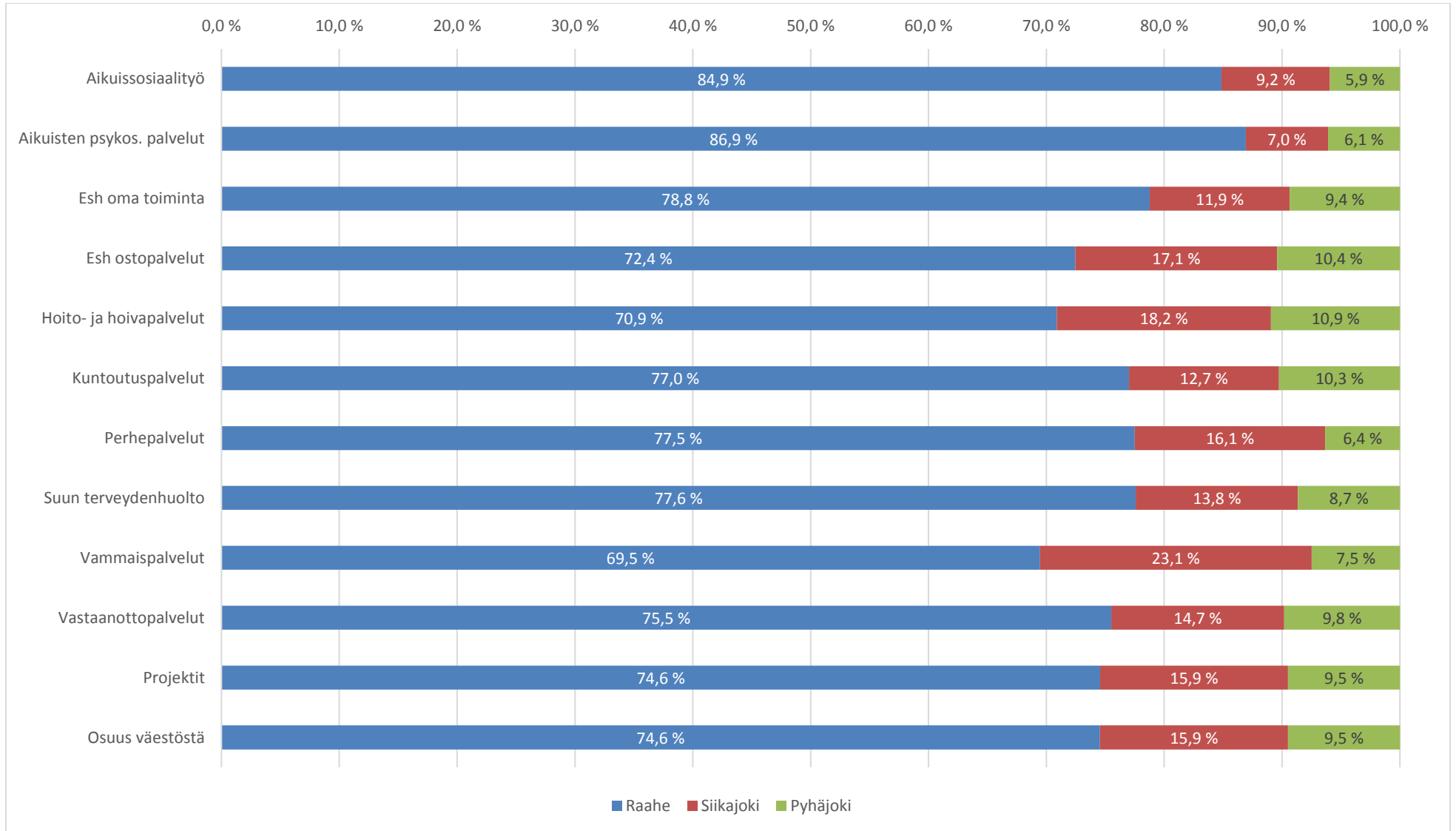
Erikoissairaanhoidon kuntaosuudet oma toiminta ja ostopalvelut yhteensä 2012 - ta 2019
(v.2012- 2014 sis. Osasto 3)

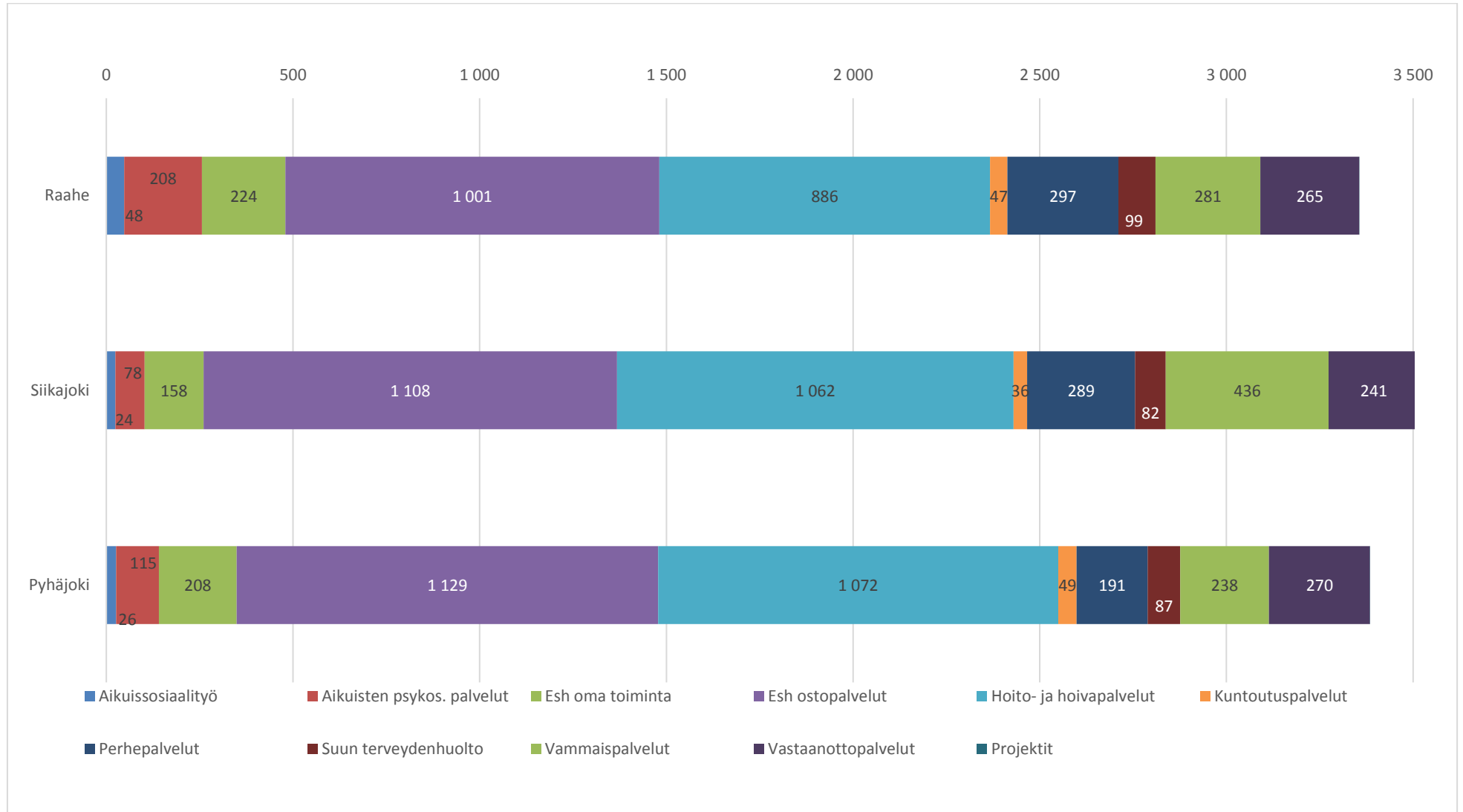
Tuoteryhmien osuudet nettokustannuksista 2011 ja ta 2019

Kuntien osuudet nettokustannuksista ta 2019

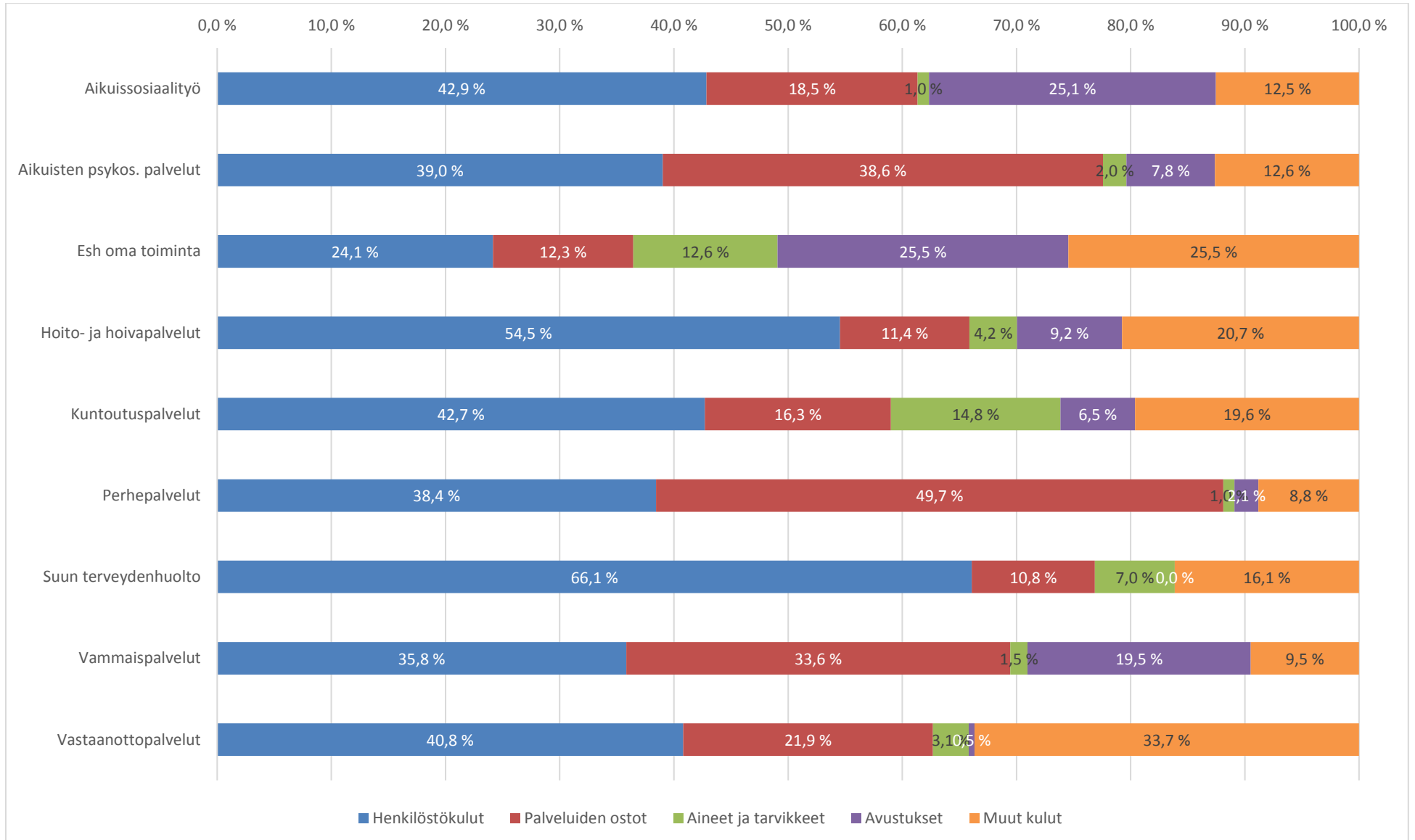

Nettokustannukset euroa/asukas ta 2019

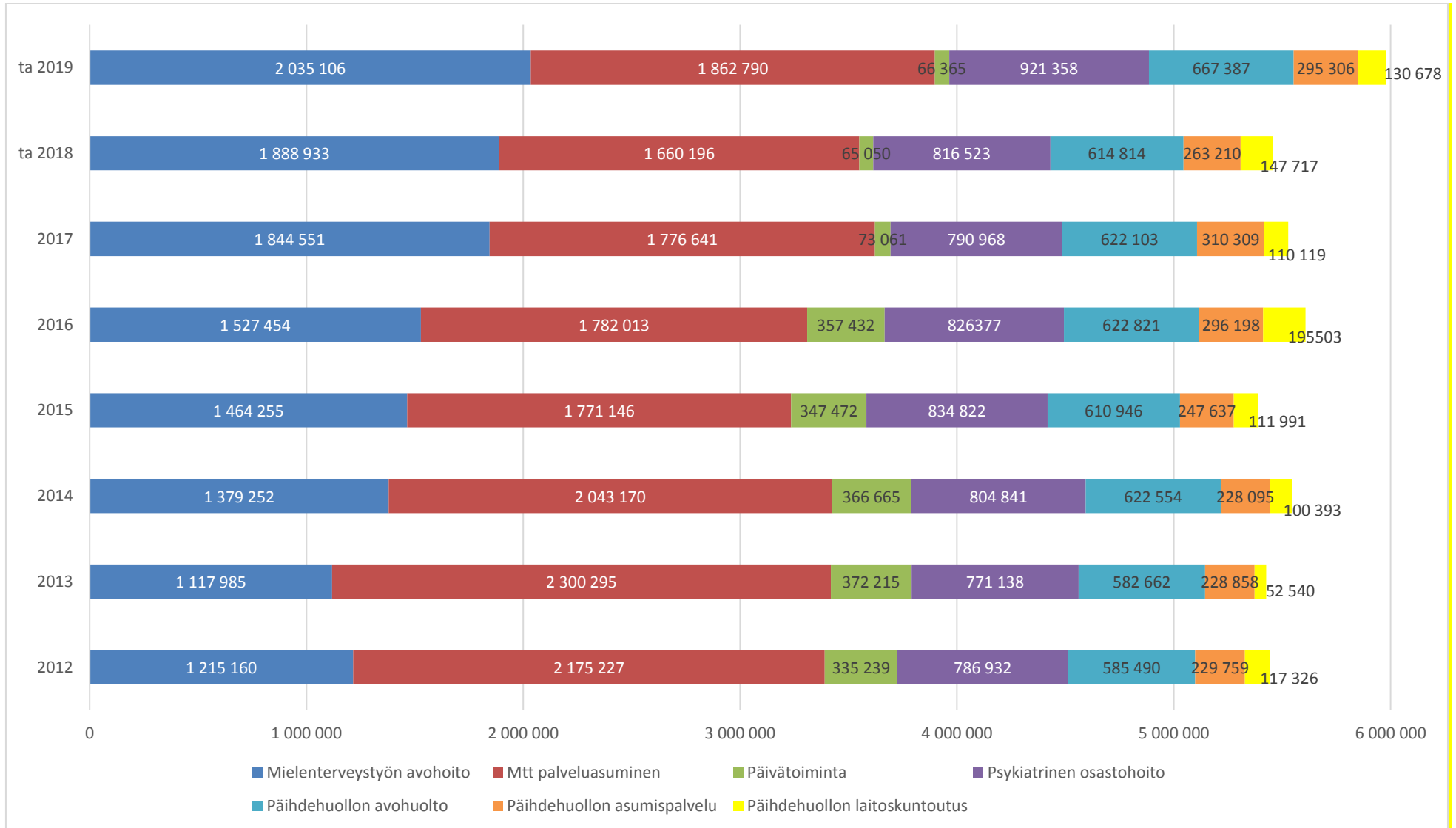

Kululajien osuudet tuoteryhmän toimintakuluista ta 2019

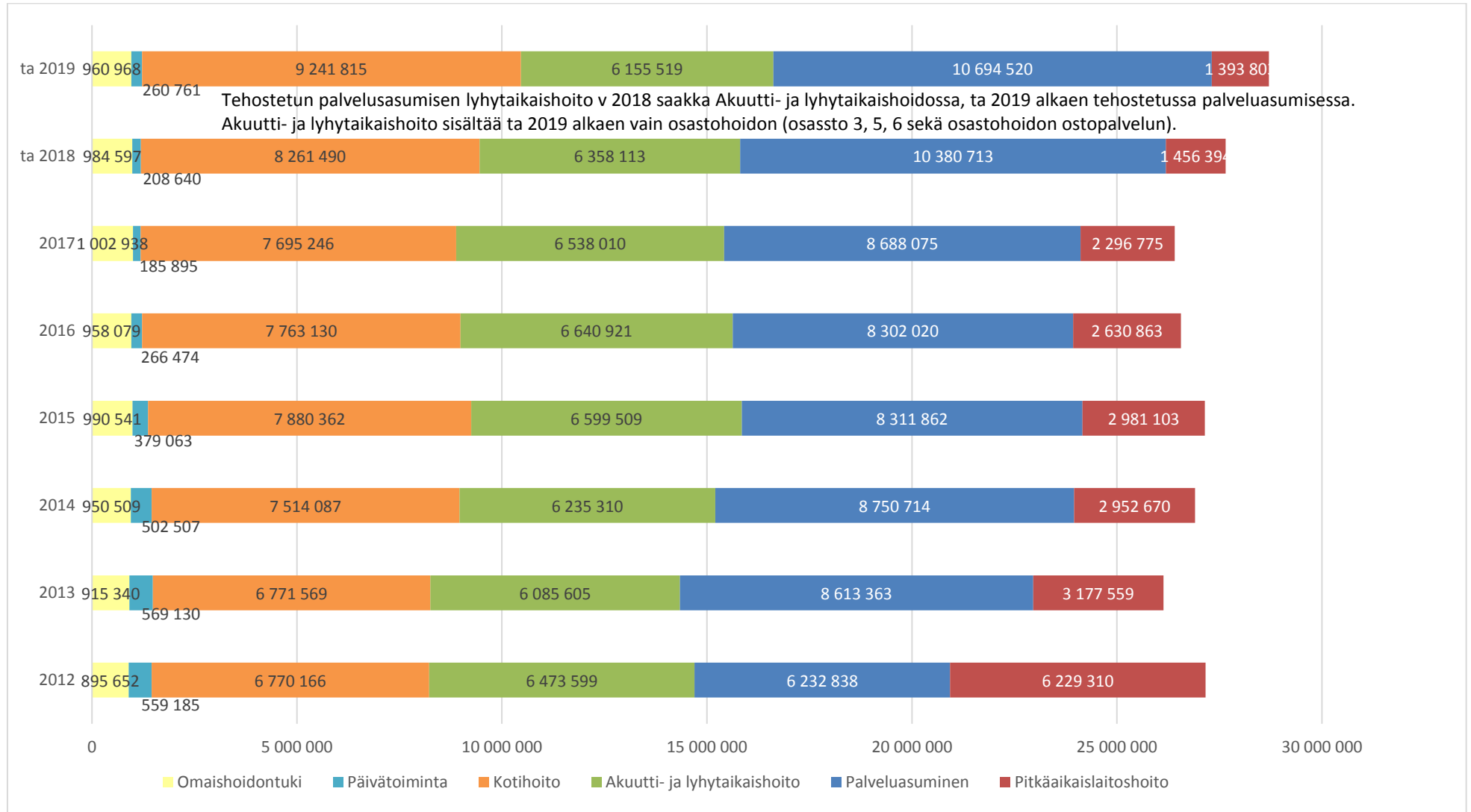

Aikuisten psykososiaalisten palvelujen tuotteiden nettokustannukset 2012 - ta 2019

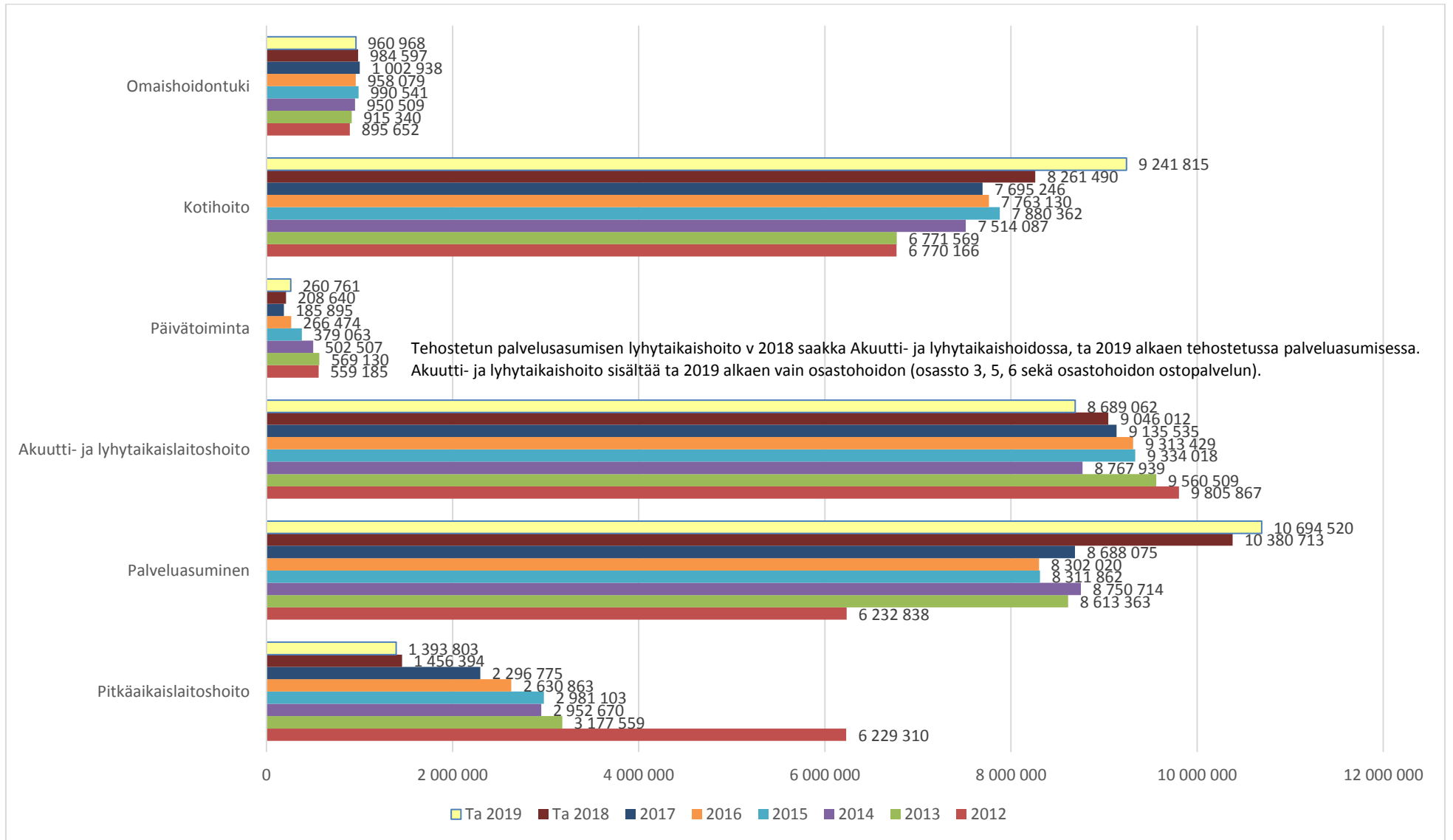

Hoidon ja hoivan tuotteiden nettokustannukset 2012 - ta 2019

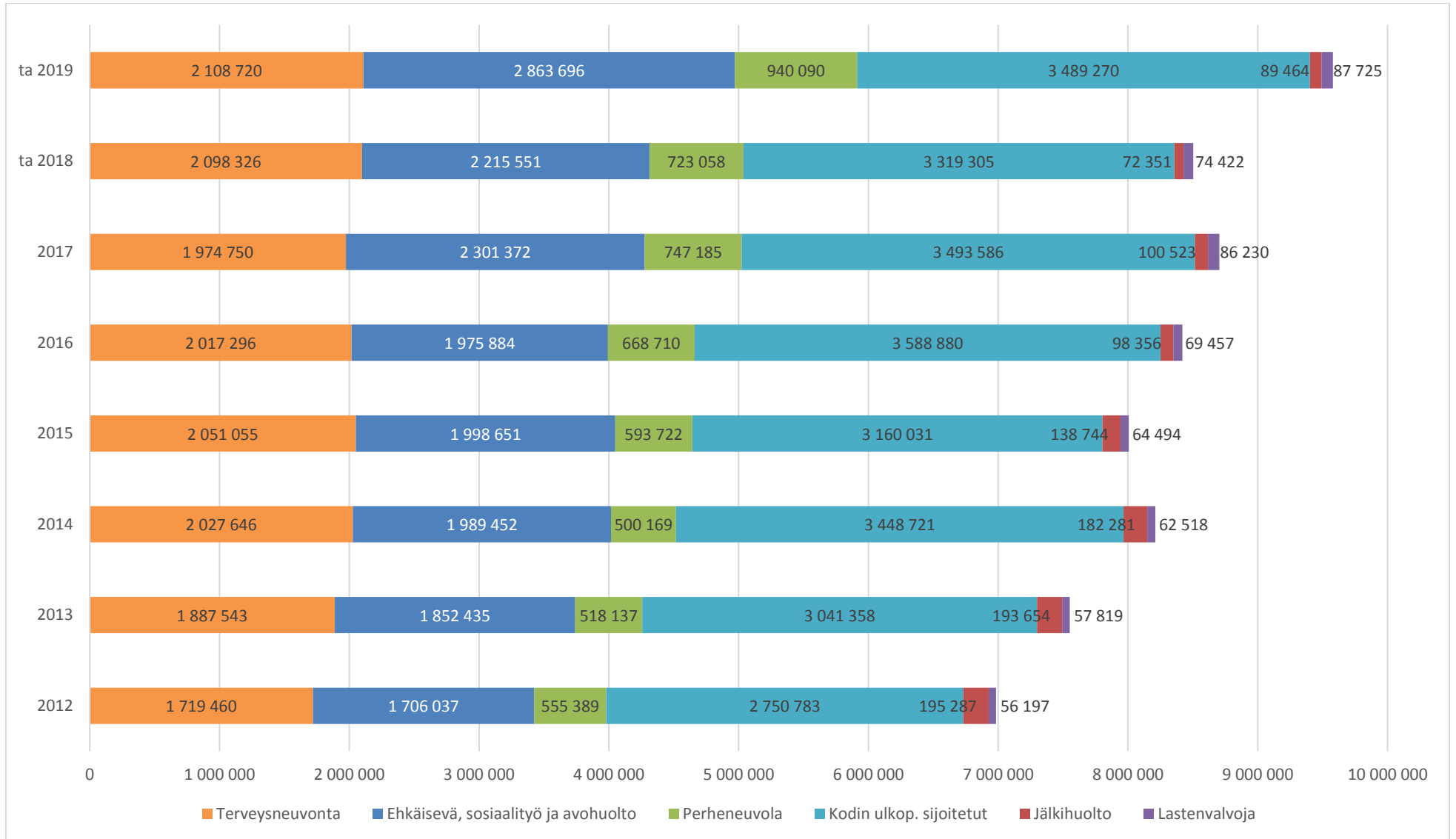

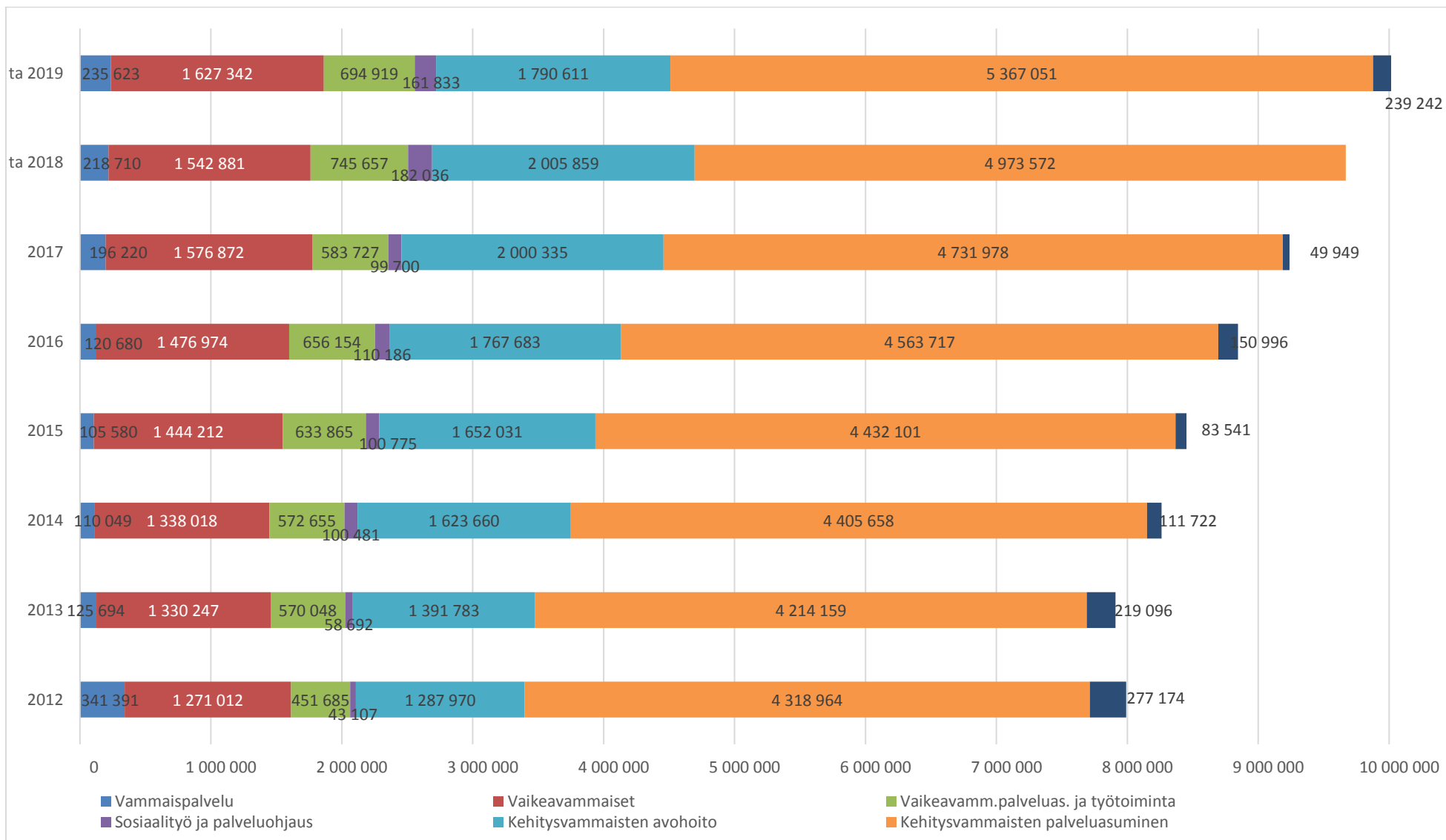
Hoidon ja hoivan tuotteiden nettokustannukset 2012 - ta 2019

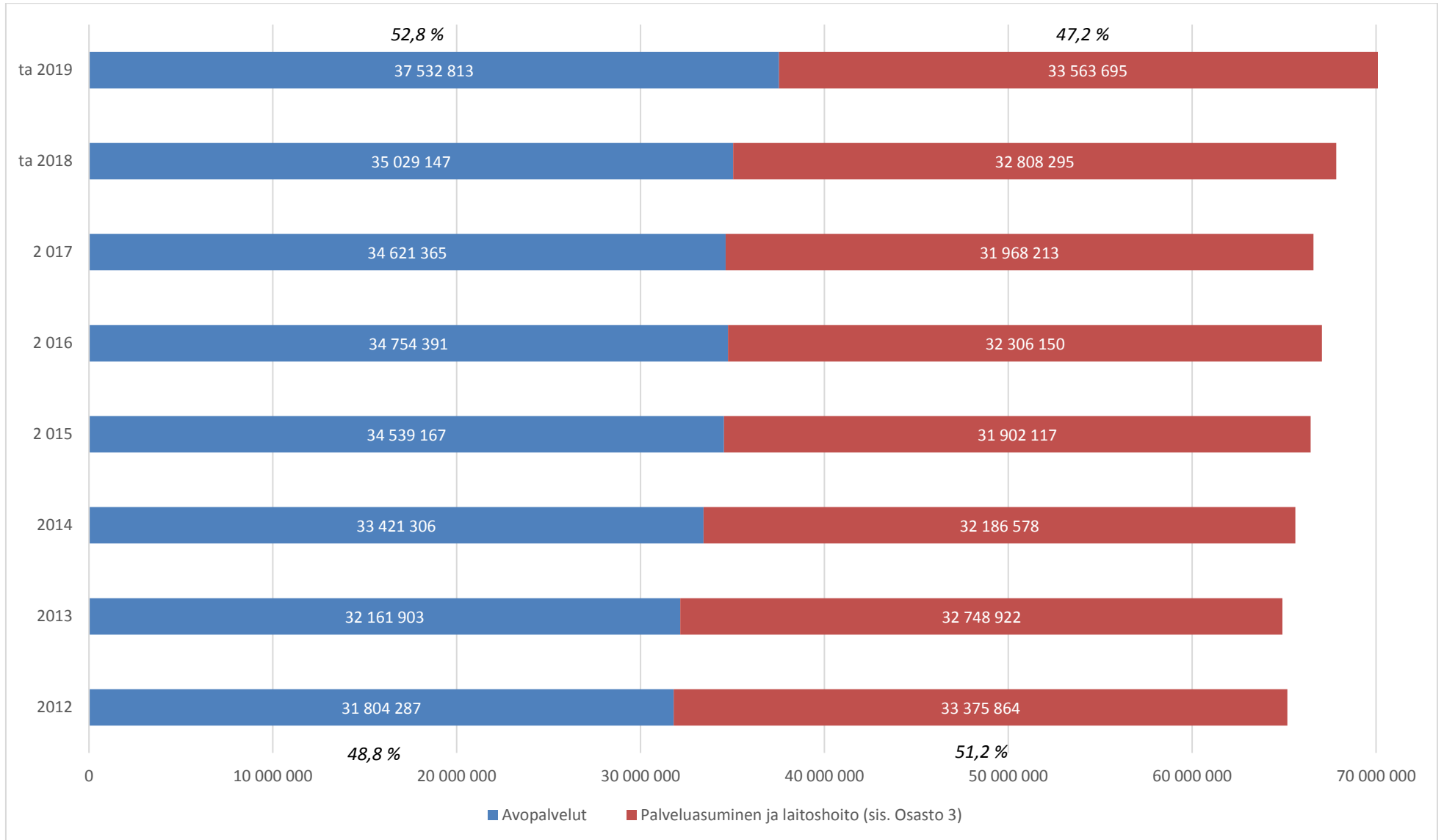
Perhepalvelujen tuotteiden nettokustannukset 2012 - ta 2019

Vammaispalvelujen tuoteosuudet 2012 - ta 2019

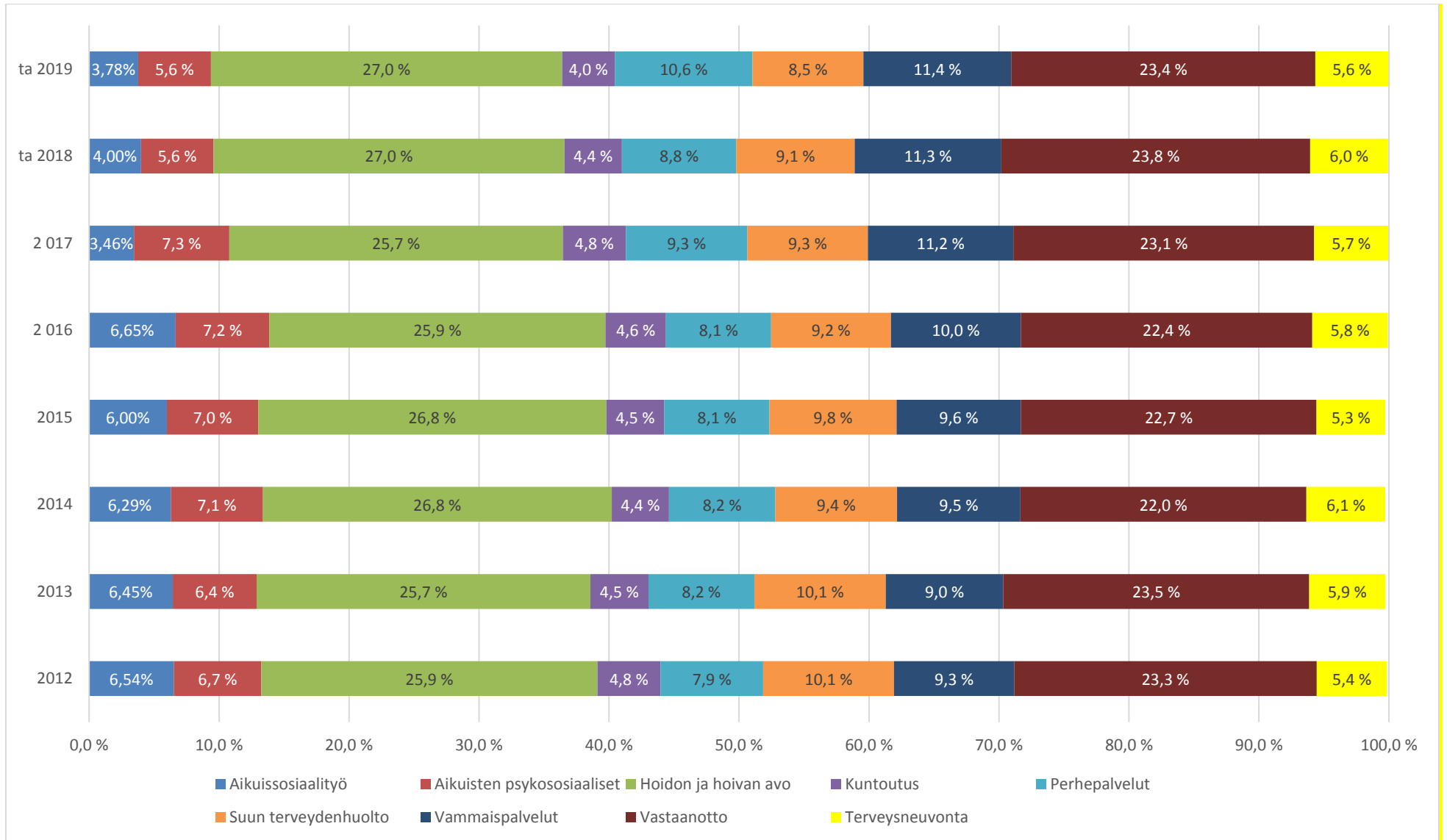

Avopalvelujen ja palveluasumisen ja laitoshoidon nettokustannukset 2012 - ta 2019

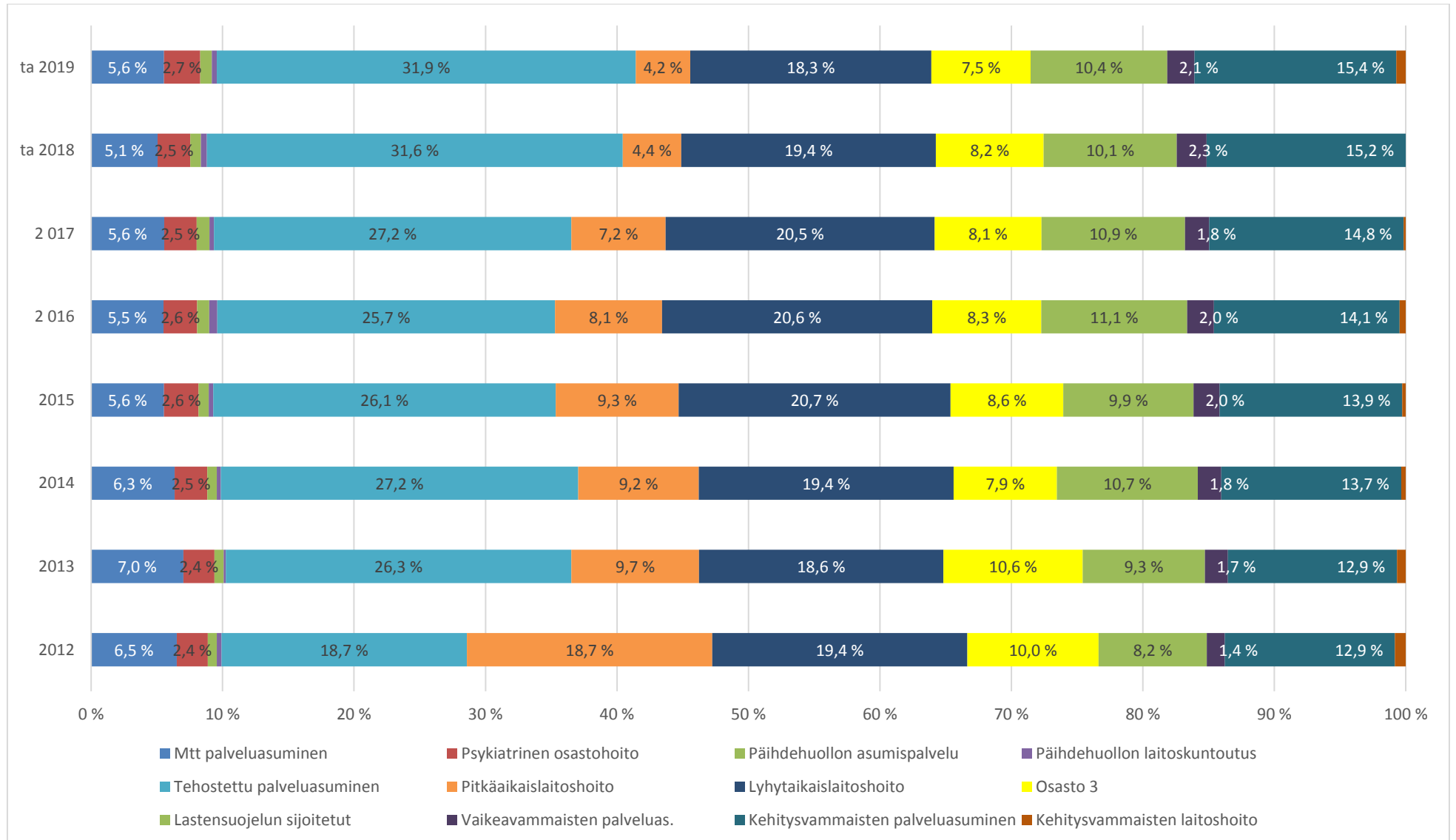

Avopalvelujen tuoteosuudet 2012 - ta 2019
(pl. ESH)

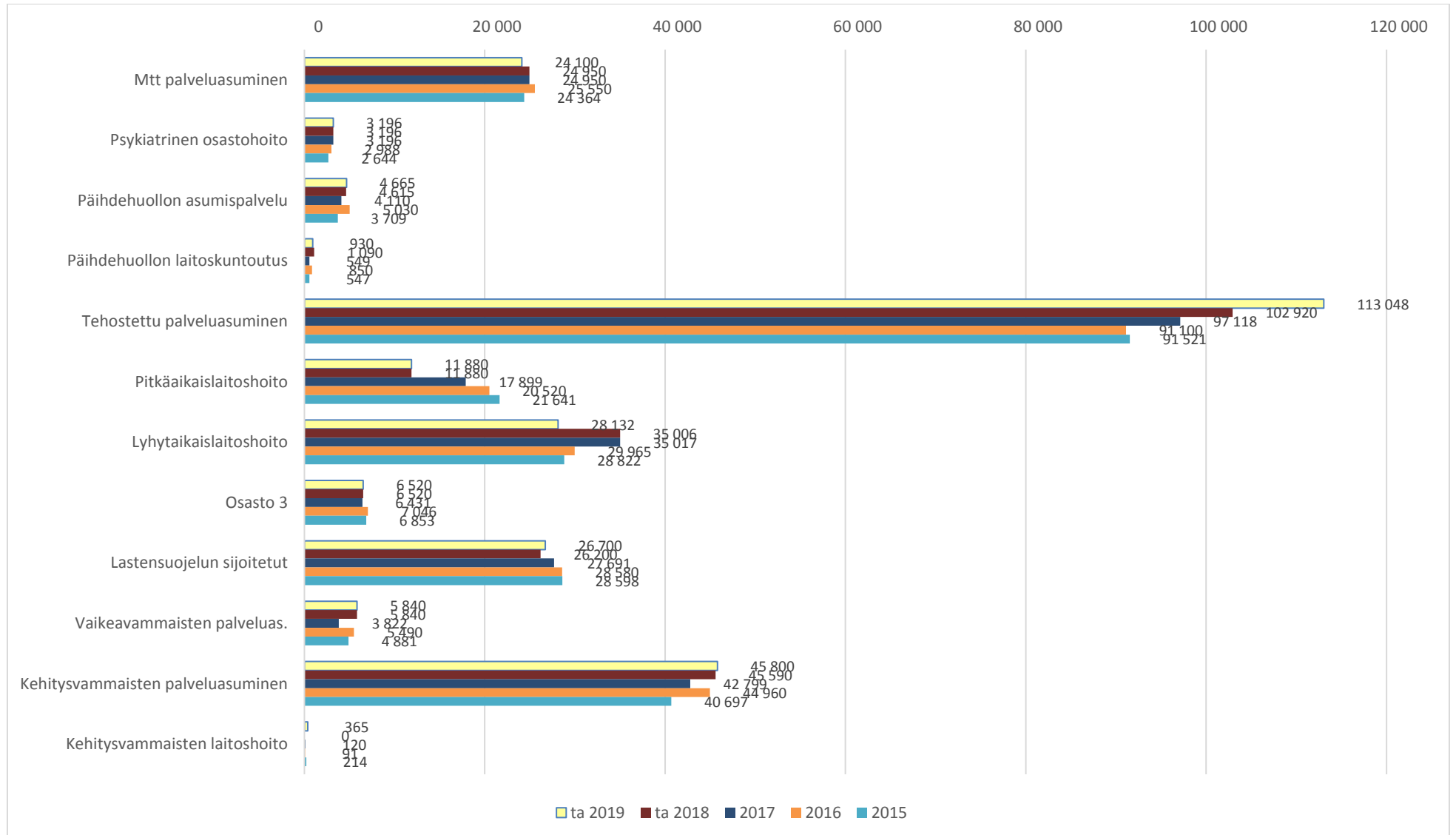

Palveluasumisen ja laitoshoidon tuoteosuudet 2012- ta 2019

Palveluasumisen ja laitoshoidon hoitopäivät 2015 - ta 2019

Lähteet

Kela. Terveyspuntari. <http://www.kela.fi/terveyspuntari>

Kuntamaisema Oy. 2018. Sosiaali- ja terveyspalveluiden Maisema-raportti 2017.

Kuntien eläkevakuutus. www.keva.fi

SOTKANet. Tilasto- ja indikaattoripankki. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. www.sotkanet.fi

Tilastokeskus. Tilastotietokanta StatFin. www.tilastokeskus.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2018. Työllisyystilanne Raahen seutukunnan alueella 31.8.2018.

Mäcklin S. & Seppälä T. T. 2018. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot kunnittain ja sairaanhoitopiireittäin vuonna 2016. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). <https://thl.fi/fi/web/sote-uudistus/talous-ja-politiikka/kustannukset-ja-vaikuttavuus/rahoitus/tarvevakioidut-menot>